

I

(Az EK-Szerződés/Euratom-Szerződés alapján elfogadott jogi aktusok, amelyek közzététele kötelező)

RENDELETEK

A BIZOTTSÁG 718/2007/EK RENDELETE

(2007. június 12.)

az előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA) létrehozásáról szóló 1085/2006/EK tanácsi rendelet végrehajtásáról

TARTALOMJEGYZÉK

I. rész	Közös rendelkezések	4
I. cím	A támogatás alapelvei és általános kerete	4
I. fejezet	Tárgy és alapelvek	4
II. fejezet	Általános végrehajtási keretrendszer	5
II. cím	A végrehajtás közös szabályai	7
I. fejezet	Alapelvek	7
II. fejezet	Irányítási és ellenőrzési rendszerek	8
1. szakasz	Decentralizált igazgatás	8
2. szakasz	Az irányítás egyéb formái	14
III. fejezet	Az Európai Közösség pénzügyi hozzájárulása	15
IV. fejezet	Pénzgazdálkodás	16
1. szakasz	Költségvetési kötelezettségvállalások	16
2. szakasz	A decentralizált igazgatás szabályai	16
3. szakasz	A centralizált és közös igazgatás szabályai	19
V. fejezet	Értékelés és monitoring	20
VI. fejezet	Nyilvánosság, láthatóság	21
II. rész	Különös rendelkezések	22
I. cím	Átmeneti támogatási és intézményfejlesztési alkotóelem	22
I. fejezet	A támogatás tárgya és a támogathatóság	22
II. fejezet	Programozás	24
III. fejezet	Végrehajtás	25
1. szakasz	A végrehajtási keretrendszer és alapelvei	25
2. szakasz	Pénzgazdálkodás	26
3. szakasz	Értékelés és monitoring	27

II. cím	Határokon átnyúló együttműködési alkotóelem	28
I. fejezet	A támogatás tárgya és a támogathatóság	28
II. fejezet	Programozás	30
1. szakasz	Programok	30
2. szakasz	Műveletek	32
III. fejezet	Végrehajtás	33
1. szakasz	Általános rendelkezések	33
2. szakasz	Határokon átnyúló programok a kedvezményezett országok és a tagállamok között	34
3. szakasz	Határokon átnyúló programok a kedvezményezett országok között	46
III. cím	Regionális fejlesztési és humán erőforrás-fejlesztési alkotóelem	48
I. fejezet	A támogatás tárgya és a támogathatóság	48
1. szakasz	Regionális fejlesztési alkotóelem	48
2. szakasz	Humán erőforrás-fejlesztési alkotóelem	49
II. fejezet	Programozás	51
III. fejezet	Végrehajtás	53
1. szakasz	Általános szabályok	53
2. szakasz	Pénzgazdálkodás	53
3. szakasz	Értékelés és monitoring	54
IV. cím	Vidékfejlesztési alkotóelem	56
I. fejezet	A támogatás tárgya és a támogathatóság	56
1. szakasz	A támogatás tárgya	56
2. szakasz	A támogathatóságra és a támogatásintenzitásra vonatkozó általános követelmények	57
3. szakasz	Az 1. prioritási tengely támogathatósága és különös támogatási követelményei	58
4. szakasz	A 2. prioritási tengely támogathatósága és különös követelményei	59
5. szakasz	A 3. prioritási tengely támogathatósága és különös követelményei	60
6. szakasz	Technikai segítségnyújtás	60
II. fejezet	Programozás	61
III. fejezet	Végrehajtás	62
1. szakasz	Alapelvek és pénzgazdálkodás	62
2. szakasz	Értékelés és monitoring	62
III. rész	Záró rendelkezések	63
Melléklet	Akkreditációs kritériumok	64

AZ EURÓPAI KÖZÖSSÉGEK BIZOTTSÁGA,

tekintettel az Európai Közösséget létrehozó szerződésre,

tekintettel az egy előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA) létrehozásáról szóló, 2006. július 17-i 1085/2006/EK tanácsi rendeletre ⁽¹⁾ és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

mivel:

- (1) Az 1085/2006/EK rendelet (a továbbiakban: az IPA-rendelet) célja a kedvezményezett országok számára előcsatlakozási eszköz biztosítása és támogatás nyújtása a rendelet II. mellékletéből az I. mellékletbe történő átsorolás és az Európai Unió tagjává válásuk során.
- (2) Mivel az IPA-rendelet az egyetlen előcsatlakozási eszköz a 2007–2013 közötti időszakra, a rendelet keretében ki kell dolgozni a programozás és támogatásnyújtás szabályait, és ezeket egy olyan végrehajtási rendeletben kell egyesíteni, amely kiterjed az IPA-rendeletben létrehozott mind az öt alkotóelemre (a továbbiakban: az IPA-alkotóelemek).
- (3) Az egységesség, a koordináció és a hatékonyság biztosítása érdekében – különösen az integrált belső ellenőrzési keretrendszerre irányuló bizottsági cselekvési tervvel összefüggésben (lásd a JPG 16.4 pontját) – közös szabályok szükségesek az IPA alapján történő támogatás végrehajtására mind az öt alkotóelem vonatkozásában. Figyelembe kell venni mindazonáltal az egyedi IPA-alkotóelemek külön sajátosságait.
- (4) A kedvezményezett országokban a társadalmi-gazdasági, kulturális és politikai háttér különbözőségeit is figyelembe kell venni, mivel ezek szükségessé teszik az egyedi megközelítést és a differenciált támogatást, ami függ az ország tagjelölt vagy potenciális tagjelölt státusától, politikai és gazdasági háttérétől, szükségleteitől, valamint felvevőképességétől és kezelési kapacitásától.
- (5) Az IPA-rendelet alapján nyújtott támogatásnak összhangban kell lennie a külső támogatásra vonatkozó közösségi politikákkal és intézkedésekkel.
- (6) A támogatásnak az IPA-rendelet 2. cikkében foglaltakon kell alapulnia. Az intézményfejlesztési intézkedések széles körének támogatását kell céloznia valamennyi kedvezményezett országban. Célja a demokratikus intézmények és a jogállamiság megerősítése, a közigazgatás reformja, a gazdasági reformok megvalósítása, az emberi és kisebbségi jogok tiszteletben tartása, a nemek közötti egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség ösztönzése, a polgári jogok és a civil társadalom fejlődésének előmozdítása, a magasabb szintű regionális együttműködés, valamint a megbékélés és az újjáépítés támogatása, hozzájárulás a fenntartható fejlődéshez és a szegénység visszaszorításához, csakúgy,

mint az érintett országok környezetvédelmének megerősítéséhez.

- (7) A tagjelölt országok támogatásának emellett összpontosítania kell a közösségi vívmányok teljességének elfogadására és végrehajtására, valamint a csatlakozási kritériumok teljesítésére; segítséget kell nyújtania a tagjelölt országok számára a majdani csatlakozáskor rendelkezésükre bocsátandó Európai Regionális Fejlesztési Alap, a Kohéziós Alap, az Európai Szociális Alap és a vidékfejlesztés programozásában, kezelésében és végrehajtásában.
- (8) A potenciális tagjelölt országok támogatásának elő kell mozdítania bizonyos mértékű igazodást a közösségi vívmányokhoz és közeledést a csatlakozási kritériumokhoz, valamint a regionális fejlesztés, a humán erőforrás-fejlesztés és a vidékfejlesztés tekintetében a tagjelölt országok számára az IPA-alkotóelemek alapján a jövőben rendelkezésre álló intézkedésekhez hasonló műveleteket.
- (9) A támogatás egységességének, kiegészítő jellegének és koncentrációjának garantálása érdekében biztosítani kell az egy adott országban a különféle IPA-alkotóelemek alapján véghezvitt intézkedések koherenciáját és összehangolását az IPA-rendelet 6. cikkében előírt többéves tervezési szinten.
- (10) A Bizottságnak és a kedvezményezett országoknak keretmegállapodásokat kell aláírniuk az e rendelet értelmében folytatandó együttműködésük elveinek megállapítása érdekében.
- (11) Egyértelművé kell tenni azt, hogy az Európai Közösségek általános költségvetésére alkalmazandó költségvetési rendeletről szóló, 2002. június 25-i 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendeletben ⁽²⁾ megállapított irányítási módszerek közül melyik alkalmazandó az IPA-rendelet alapján előírt egyes alkotóelemek esetében.
- (12) Különösen azt kell világossá tenni, hogy – mivel az IPA-rendelet a támogatásról az előcsatlakozási folyamattal összefüggésben rendelkezik – lehetőség szerint az alapok decentralizált igazgatását kell alkalmazni annak végrehajtása során abból a célból, hogy növeljék a támogatás igazgatásának a kedvezményezett ország általi tulajdonlását. Adott esetben azonban lehetségesnek kell lennie a centralizált, közös és megosztott igazgatás alkalmazásának is.
- (13) A decentralizált igazgatás esetében egyértelművé kell tenni a Bizottság és a kedvezményezett ország szerepét, valamint a velük szemben támasztott követelményeket. A kedvezményezett országokra vonatkozó rendelkezéseket be kell építeni a keret-, ágazati vagy finanszírozási megállapodásokba.

⁽¹⁾ HL L 210., 2006.7.31., 82. o.

⁽²⁾ HL L 248., 2002.9.16., 1. o. Az 1995/2006/EK, Euratom rendelettel (HL L 390., 2006.12.30., 1. o.) módosított rendelet.

(14) Részletes szabályokat szükséges megállapítani a pénzeszközök IPA-rendelet értelmében történő kezelésére, amely meghatározza, hogy a támogatás végrehajtására melyik igazgatási módszert kell alkalmazni. A kedvezményezett országok e tekintetben fennálló kötelezettségeit be kell építeni a keret-, ágazati vagy finanszírozási megállapodásokba.

(15) Az IPA-rendelet 22. cikkében előírt általános értékelésen túlmenően az említett rendelet értelmében nyújtott támogatást rendszeresen nyomon kell követni, illetve értékelni kell. Különösen a programokat kell alávetni a külön támogatásfelügyeleti bizottságok általi értékelésnek, az IPA-rendelet értelmében történő támogatás átfogó végrehajtását pedig rendszeresen ellenőrizni kell.

(16) Az IPA támogatási programok és azoknak a kedvezményezett országok polgáira gyakorolt hatásának nyilvánvaló, látható jellege alapvető fontosságú az EU-fellépés nyilvánosság általi ismertségének, valamint az érintett intézkedésekről valamennyi kedvezményezett országban egységes kép kialakításának biztosításában, összhangban a Bizottságnak az európai kommunikációs politikáról szóló fehér könyvével, a „Tájékoztatás Európáról” című bizottsági cselekvési tervvel, valamint a 2005–2009 közötti időszakra vonatkozó bővítési kommunikációs stratégiával.

(17) Mivel az IPA-rendeletet 2007. január 1-jétől kell alkalmazni, az e rendelet végrehajtására vonatkozó bizottsági szabályokat szintén 2007. január 1-jétől kell alkalmazni.

(18) Az e rendeletben megállapított rendelkezések összhangban állnak az IPA-bizottság véleményével.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. RÉSZ

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

I. CÍM

A TÁMOGATÁS ALAPELVEI ÉS ÁLTALÁNOS KERETE

I. FEJEZET

Tárgy és alapelvek

1. cikk

Tárgy

Ez a rendelet állapítja meg az 1085/2006/EK tanácsi rendelettel (IPA) – a továbbiakban: IPA-rendelet – létrehozott közösségi előcsatlakozási támogatásra vonatkozó végrehajtási szabályokat.

2. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

1. „kedvezményezett ország”: az IPA-rendelet I. és II. mellékletében felsorolt valamennyi ország;
2. „bővítési csomag”: a Bizottság által a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek évente beterjesztett dokumentum-csomag, amelynek stratégiai és politikai része adott esetben tartalmazza a csatlakozási partnerség és az európai partnerség módosításait, az országokként elkészített rendszeres jelentéseket és a Bizottság stratégiai dokumentumát. A csomagot többéves indikatív pénzügyi keret egészíti ki;
3. „keretmegállapodás”: a Bizottság és a kedvezményezett ország által megkötött és valamennyi IPA-alkotóelemre vonatkozó megállapodás, ami megállapítja a kedvezményezett ország és a Bizottság e rendelet alapján történő együttműködésének elveit;
4. „ágazati megállapodás”: adott esetben a Bizottság és a kedvezményezett ország között egy adott IPA-alkotóelem vonatkozásában készült megállapodás, ami meghatározza az olyan betartandó lényeges rendelkezéseket, amelyek nem szerepelnek az országspecifikus keretmegállapodásokban vagy finanszírozási megállapodásokban;
5. „finanszírozási megállapodás”: a Bizottság és a kedvezményezett ország között azt követően megkötött éves vagy többéves megállapodás, hogy a Bizottság finanszírozási határozatot hozott a rendelet hatálya alá tartozó programhoz vagy művelethez közösségi hozzájárulás jóváhagyásáról;
6. „szabálytalanság”: az alkalmazandó szabályok vagy szerződések valamely rendelkezésének egy gazdasági szereplő cselekedetéből vagy mulasztásából adódó bármiféle megsértése, amely az Európai Unió általános költségvetését az általános költségvetésre rótt indokolatlan kiadás formájában sérti vagy sértheti;
7. „pénzügyi év”: a január 1-jétől december 31-ig tartó időszak;
8. „végső kedvezményezett”: a közsférához vagy a magánszférához tartozó szervezet vagy cég, amely a műveletek kezdeményezéséért vagy azok kezdeményezéséért és végrehajtásáért felelős. A támogatási rendszerek összefüggésében a végső kedvezményezettek a köz- vagy a magánszférához tartozó vállalkozások, amelyek egyedi projektben vesznek részt, és állami támogatásban részesülnek;
9. „közösségi hozzájárulás”: a támogatható kiadások azon része, amelyet a Közösség finanszíroz;

10. „euroszámla”: a nemzeti alap által pénzügyi vagy kincstári intézménynél a kedvezményezett ország nevében és felelősségére megnyitott, a Bizottságtól érkező fizetések fogadására szolgáló kamatozó bankszámla;
11. „közkiadás”: a műveletek finanszírozásához nyújtott bármely olyan hozzájárulás, amelynek forrása az Európai Közösség vagy a kedvezményezett ország hatóságainak költségvetése, valamint bármiféle hozzájárulás azon műveletek finanszírozásához, amelynek forrása egy vagy több regionális vagy helyi hatóság vagy közjogi szervezet közjogi szervezetének vagy társulásának költségvetése;
12. „teljes kiadás”: a műveletek finanszírozásához teljesített közkiadás és valamennyi magánkiadás.

3. cikk

A támogatás elvei

A Bizottság biztosítja, hogy az IPA-rendelet értelmében nyújtott támogatással kapcsolatban alkalmazásra kerüljenek a következő elvek:

- A nyújtott támogatásnak tiszteletben kell tartania a koherencia, a kiegészítő jelleg, az összehangolás, a partnerség és a koncentráció elvét.
- A támogatás összhangban áll az EU politikáival, és támogatja a közösségi vívmányokhoz való igazodást.
- A támogatás megfelel az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendeletben megállapított költségvetési elveknek.
- A támogatás megfelel a kedvezményezett ország bővítési folyamat során azonosított igényeinek és felvevőképességének. Figyelembe veszi továbbá a korábban levont következtetéseket.
- Ösztönzik a kedvezményezett országok aktív részvételét a támogatás programozása és végrehajtása terén, az EU hozzájárulása pedig megfelelő nyilvánosságot kap.
- A műveleteket megfelelően előkészítik, egyértelmű és ellenőrizhető célkitűzésekkel, amelyeket egy adott időtartamon belül el kell érni.
- A támogatás végrehajtásának különböző szakaszaiban egyaránt megakadályozzák a nemet, fajt vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló bármiféle megkülönböztetést.
- Az előcsatlakozási támogatás célkitűzéseit a fenntartható fejlődés, valamint a Közösség által ösztönzött cél, a környezet védelme és állapotának javítása keretében kell megvalósítani.

4. cikk

A támogatás prioritásai

Egy adott kedvezményezett ország támogatásának alapját a következő dokumentumokban kifejtett prioritások képezik, amennyiben ilyenek léteznek:

- az európai partnerségről szóló dokumentum,
- a csatlakozási partnerségről szóló dokumentum,
- a vívmányok elfogadására vonatkozó nemzeti program,
- a Bizottság éves bővítési csomagjában szereplő jelentések és stratégiai dokumentum,
- a stabilizációs és társulási megállapodás,
- a tárgyalási keretrendszer.

Amennyiben a nemzeti stratégiákban megfogalmazott prioritások összeegyeztethetők az IPA-rendeletben lefektetett előcsatlakozási célkitűzésekkel és azok hatályával, azokat is figyelembe kell venni.

II. FEJEZET

Általános végrehajtási keretrendszer

5. cikk

Többéves indikatív tervezési dokumentumok

(1) Egy adott kedvezményezett országban a többéves indikatív tervezési dokumentum biztosítja az IPA-alkotóelemek közötti szükséges koherenciát és kiegészítő jelleget. Különösen tükröznie kell a 9. cikkben meghatározott elveket.

(2) Az IPA-rendelet 20. cikke (3) bekezdésének rendelkezéseivel összhangban, illetve az említett rendelet 6. cikkének (1) bekezdésében előírt konzultáció keretein belül a Bizottság törekszik arra, hogy elegendő időt biztosítson az érintetteknek, ideértve a tagállamokat, a dokumentummal kapcsolatos észrevételeik megfogalmazásához.

(3) A többéves indikatív tervezési dokumentumok minden egyes érintett ország tekintetében tartalmazzák a következőket:

- a) általános háttér, beleértve a kedvezményezett országgal folytatott konzultációs folyamat rövid leírását;
- b) az Európai Unió együttműködési célkitűzéseinek leírása az érintett országban;
- c) a támogatás vonatkozásában a kihívások, az igények és a prioritások relatív fontosságának konszolidált értékelése;
- d) a múltbeli és a folyamatban lévő Európai Uniók együttműködés áttekintése, beleértve az igények és a felvevőképesség elemzését, a korábban levont tanulságokat, illetve a más adományozók megfelelő tevékenységeit is, amennyiben ez az információ rendelkezésre áll;

- e) minden egyes alkotóelem tekintetében annak leírása, hogy a c) pontban említett konszolidált értékelést miként fordítják le stratégiai választásokra, valamint az érintett országban támogatásra kiválasztott fő területek és a várt eredmények leírása;
- f) minden egyes IPA-alkotóelem vonatkozásában a beavatkozás főbb területei tekintetében az indikatív pénzügyi előirányzatok.

(4) A regionális és horizontális programokra vonatkozhatnak különálló és egyedi, több kedvezményezettre szóló többéves indikatív tervezési dokumentumok.

6. cikk

Többéves vagy éves programok

(1) A többéves indikatív tervezési dokumentumok végrehajtása többéves, vagy – az alkotóelemtől függően – éves programok útján történik, az IPA-rendelet 7. cikkében megállapított módon.

(2) A többéves programok vagy éves programok a kedvezményezett ország által benyújtott, vagy regionális és horizontális programok esetén a Bizottság által elkészített és a Bizottság által elfogadott dokumentumokból állnak. A programok a prioritási tengelyek, a megfelelő intézkedések vagy műveletek és a többéves indikatív tervezési dokumentumokban meghatározott stratégiák végrehajtása érdekében szükséges pénzügyi hozzájárulás összefüggő egységét alkotják.

A programok prioritási tengelyekre oszlanak, amelyek mindegyike meghatároz egy-egy általános elérendő célkitűzést, amelyet – a szóban forgó IPA-alkotóelemtől függően – műveletekre osztható intézkedéseken vagy közvetlenül műveleteken keresztül kell végrehajtani.

A műveletek a Bizottság által végrehajtott, illetve az egy vagy több végső kedvezményezett által kezdeményezett, vagy kezdeményezett és megvalósított projektekből vagy projektcsoportokból állnak oly módon, hogy megvalósíthatóvá váljon az intézkedés és/vagy azon prioritási tengely célja, amelyhez az intézkedés kapcsolódik.

(3) Az IPA-rendelet 20. cikkével összhangban a programozás folyamata során konzultálni kell az érintettekkel, ideértve a tagállamokat is, a II. részben megfogalmazott rendelkezések értelmében. A Bizottság és/vagy a kedvezményezett ország törekszik arra, hogy az érdekelteknek elegendő időt biztosítson a dokumentummal kapcsolatos észrevételeik megfogalmazásához.

7. cikk

Keretmegállapodások és ágazati megállapodások

(1) A Bizottság és a kedvezményezett ország keretmegállapodást köt annak érdekében, hogy meghatározzák a kedvezményezett ország számára nyújtható EK pénzügyi támogatásra vonatkozó együttműködés szabályait, és azokról megállapodást kössenek. A keretmegállapodást szükség esetén kiegészítheti

ágazati megállapodás vagy az egyes alkotóelemekre jellemző rendelkezéseket tartalmazó ágazati megállapodások.

(2) Az IPA-rendelet értelmében támogatás csak azt követően nyújtható, hogy az (1) bekezdésben említett keretmegállapodást megkötötték és az hatályba lépett.

Amennyiben a kedvezményezett országgal ágazati megállapodások megkötésére került sor, az ágazati megállapodással érintett IPA-alkotóelem alapján támogatás csak azt követően nyújtható, hogy a keretmegállapodás és az ágazati megállapodás hatályba lépett.

Az első albekezdéstől eltérve, amennyiben nem került sor keretmegállapodás megkötésére, vagy amennyiben a 3906/89/EKG ⁽¹⁾, az 1267/1999/EK ⁽²⁾, az 1268/1999/EK ⁽³⁾, a 2500/2001/EK ⁽⁴⁾ vagy a 2666/2000/EK ⁽⁵⁾ tanácsi rendelet alapján megkötött hatályos keretmegállapodás nem állapítja meg a (3) bekezdésben felsorolt minimumrendelkezéseket, ezeket a pénzügyi megállapodásokban kell meghatározni.

(3) A keretmegállapodás rendelkezéseket állapít meg különösen a következők tekintetében:

- a Közösség pénzügyi támogatásának általános szabályai;
- az igazgathoz szükséges és a 21., 32., és 33. cikkben említett szervezetek és hatóságok, valamint minden más szakosodott testület létrehozása;
- a fent említett szervezetek, hatóságok és testületek közös feladatai, a 22., 23., 24., 25., 26., 28. és 29. cikkben meghatározott elveknek megfelelően;
- ellenőrzési követelmények és feltételek az alábbiak vonatkozásában:
 - nemzeti programengedélyező hatóságnak az illetékes akkreditációs tisztviselő által történő akkreditációja és akkreditációjának nyomon követése, a 11., 12. és 15. cikkben meghatározott elveknek megfelelően;
 - a lebonyolító szervezetnek a nemzeti programengedélyező által történő akkreditációja és akkreditációjának nyomon követése, a 11., 13. és 16. cikkben meghatározott elveknek megfelelően;
 - a Bizottság irányítási hatásköreinek átruházása, a 11., 14. és 17. cikkben meghatározott elveknek megfelelően;
- az éves igazoló nyilatkozatnak a nemzeti programengedélyező által történő elkészítése, a 27. cikkben meghatározott módon;
- beszerzési szabályok, az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendeletnek és az 1605/2002/EK, Euratom tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendeletnek ⁽⁶⁾ megfelelően;

⁽¹⁾ HL L 375., 1989.12.23., 11. o.

⁽²⁾ HL L 161., 1999.6.26., 73. o.

⁽³⁾ HL L 161., 1999.6.26., 87. o.

⁽⁴⁾ HL L 342., 2001.12.27., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 306., 2000.12.07., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 357., 2002.12.31., 1. o.

- g) a programok lezárása a 47. és 56. cikkben meghatározott módon;
- h) a szabálytalanság fogalom meghatározása a 2. cikknek megfelelően, valamint a csalás, az aktív és passzív korrupció fogalom meghatározása a közösségi jogszabályokban szereplő meghatározásokkal összhangban; a kedvezményezett ország kötelezettsége az aktív és passzív korrupció elleni megfelelő megelőző intézkedések, a csalás elleni és kiigazító intézkedések megtételére; a pénzeszközök szabálytalanság vagy csalás esetén történő visszafizettetésére vonatkozó szabályok;
- i) visszafizetések, valamint pénzügyi korrekciók és módosítások, a 49. és 50. cikknek megfelelően;
- j) a Bizottság és a Számvevőszék általi felügyelet, ellenőrzés és könyvvizsgálat szabályai;
- k) adókra, vámokra és más fiskális terhekre vonatkozó szabályok;
- l) tájékoztatási és nyilvánossági követelmények.

(4) Adott esetben a különleges IPA-alkotóelemekhez kapcsolódó és a keretmegállapodást kiegészítő ágazati megállapodás köthető. A keretmegállapodásban megállapított szabályozás sérelme nélkül az ágazati megállapodásnak az érintett alkotóelem igazgatása, értékelése és ellenőrzése vonatkozásában részletes és különös rendelkezéseket kell tartalmaznia.

(5) Valamely adott kedvezményezett országban a keretmegállapodás a 8. cikkben előírt valamennyi finanszírozási megállapodásra vonatkozik.

Amennyiben ilyen létezik, az adott alkotóelemhez kapcsolódó ágazati megállapodás vonatkozik az adott alkotóelem keretében megkötött valamennyi finanszírozási megállapodásra.

8. cikk

Finanszírozási határozatok és megállapodások

- (1) A Bizottság többéves vagy éves programokat elfogadó határozata, összhangban az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 75. cikke (2) bekezdésével, megfelel a finanszírozási határozatnak minősüléshez szükséges követelményeknek.
- (2) Amennyiben a finanszírozási határozat megköveteli, a Bizottság és a kedvezményezett ország finanszírozási megállapodást köt. Finanszírozási megállapodásokat éves vagy többéves alapon lehet kötni, a 39. cikknek megfelelően.
- (3) Minden program a finanszírozási megállapodás szerves részét képezi.
- (4) A finanszírozási megállapodások a következőket állapítják meg:
 - a) rendelkezések, amelyekkel a kedvezményezett ország elfogadja a Község támogatását, és hozzájárul az ilyen támogatás kifizetésének szabályaihoz és eljárásaihoz;

- b) a támogatás kezelésének feltételei, beleértve az éves vagy többéves programok és/vagy műveletek végrehajtásának megfelelő módszereit és feladatait;
- c) a kedvezményezett ország által indikatív viszonyítási pontokat és határidőket tartalmazó útiterv készítésére és rendszeres frissítésére vonatkozó rendelkezések abból a célból, hogy elérhető legyen a 14. és 18. cikkben említett, a Bizottság előzetes ellenőrzése nélküli decentralizáció.

II. CÍM

A VÉGREHAJTÁS KÖZÖS SZABÁLYAI

I. FEJEZET

Alapelvek

9. cikk

A támogatás végrehajtásának koherenciája

(1) Az IPA-rendelet alapján történő támogatásnak egységesnek és összehangoltnak kell lennie az IPA-alkotóelemeken belül és azok között, mind a tervezés, mind a programozás szintjén.

(2) Kerülni kell a különböző alkotóelemek által lefedett intézkedések közötti átfedéseket, és a kiadásokat csak egy művelet keretében szabad finanszírozni.

10. cikk

A támogatás végrehajtásának általános elvei

(1) Amennyiben a (2), (3) és (4) bekezdés másként nem rendelkezik, az IPA-rendelet értelmében történő támogatás végrehajtására decentralizált igazgatás vonatkozik, amennyiben a Bizottság egyes intézkedések irányítását a kedvezményezett országra ruházza, míg megtartja az általános költségvetés végrehajtásáért fennálló átfogó végső felelősséget, az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53c. cikkével és az EK-Szerződések vonatkozó rendelkezéseivel összhangban.

Az IPA-rendelet alapján nyújtandó támogatás alkalmazásakor a decentralizált igazgatás vonatkozik legalább a pályáztatásra, a szerződéskötésre és a kifizetésekre.

Decentralizált igazgatás esetében a műveleteket az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53c. cikkével összhangban kell végrehajtani.

(2) Az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53a. cikkében meghatározott centralizált igazgatás használható az átmeneti támogatás és az intézményfejlesztési alkotóelem alapján, különösen a regionális és horizontális programok vonatkozásában, valamint a határokon átnyúló együttműködési alkotóelem alapján. Használható továbbá bármely IPA-alkotóelem alapján történő technikai segítségnyújtásra is.

Centralizált igazgatás esetében a műveleteket az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53. cikkének a) pontjával, 53a. cikkével, valamint 54–57. cikkével összhangban kell végrehajtani.

(3) Az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53d. cikkében meghatározott közös igazgatás használható az átmeneti támogatás és az intézményfejlesztési alkotóelem alapján, különösen a regionális és horizontális programok, valamint a nemzetközi szervezetek bevonásával működő programok vonatkozásában.

Közös igazgatás esetében a műveleteket az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53. cikkének c) pontjában és 53d. cikkében megállapított rendelkezésekkel összhangban kell végrehajtani.

(4) Az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53b. cikkében meghatározott megosztott igazgatás használható a határokon átnyúló együttműködési alkotóelem alapján, a tagállamok bevonásával működő, határokon átnyúló programok vonatkozásában.

A valamely tagállammal történő megosztott igazgatás alapján a műveleteket az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53. cikkének b) pontjával, 53b. cikkével, valamint II. részének II. címével összhangban kell végrehajtani.

II. FEJEZET

Irányítási és ellenőrzési rendszerek

1. szakasz

Decentralizált igazgatás

1. alszakasz

Az irányítási hatáskörök akkreditációja és átruházása

11. cikk

Közös követelmények

(1) A valamely alkotóelemhez, programhoz vagy a kedvezményezett országra vonatkozó intézkedéshez kapcsolódó irányítási hatáskörök átruházásáról szóló döntés előtt a Bizottságnak meg kell győződnie arról, hogy az érintett ország teljesíti az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 56. cikkének (2) bekezdésében említett feltételeket, különösen a létrehozott irányítási és ellenőrzési rendszerek tekintetében, és hogy hatályban vannak a 12. és 13. cikkben megállapított akkreditációk.

(2) Ebből a célból a kedvezményezett országban létrehozott irányítási és ellenőrzési rendszerek hatékony ellenőrzésről gondoskodnak legalább a mellékletben meghatározott területen. E rendelet mellett alkalmazni kell az ágazati vagy finanszírozási megállapodásokban az egyéb területekre megállapított rendelkezéseket is.

(3) Amennyiben a programok igazgatása, végrehajtása és ellenőrzése vonatkozásában meghatározott személyeknek adtak feladatokat, e személyeket a kedvezményezett ország feljogosítja

az ilyen feladatokkal összefüggő kötelezettségek ellátására, beleértve azokat az eseteket is, ha közöttük és az e tevékenységben részt vevő szervezetek között nincs hierarchikus kapcsolat. Ezeket a személyeket a kedvezményezett ország a közöttük és az érintett szervezetek közötti hivatalos munkamegállapodásokon keresztül különösen a következők létrehozására jogosítja fel:

a) megfelelő rendszer az információcseréhez, beleértve az információkérési hatáskört és az iratbetekintési jogot, valamint szükség szerint a személyzet helyszínre küldésének jogát;

b) a teljesítendő előírásokat;

c) a követendő eljárásokat.

(4) E rendelet mellett alkalmazni kell az ágazati vagy finanszírozási megállapodásokban megállapított, az egyes alkotóelemekre vonatkozó követelményeket is.

12. cikk

A nemzeti programengedélyező és a nemzeti alap akkreditációja

(1) A 24. cikkben említett illetékes akkreditációs tisztviselő felel a 25. cikkben meghatározott nemzeti programengedélyező akkreditációjáért, mint a nemzeti alap vezetője, a 25. cikk (2) bekezdésének a) pontjával összhangban, és tekintettel a 25. cikk (2) bekezdésének b) pontjában megállapított feladatok ellátására vonatkozó szerepére. A nemzeti programengedélyező akkreditációja kiterjed a 26. cikkben körülírt nemzeti alapra is.

(2) A nemzeti programengedélyező akkreditálása előtt az illetékes akkreditációs tisztviselő meggyőződik arról, hogy teljesülnek-e a 11. cikkben szereplő alkalmazandó követelmények, és ezt alá kell támasztania az irányítási és ellenőrzési rendszerek valamennyi szereplőjétől működésében független külső ellenőr véleményével. Az ellenőri véleménynek a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardoknak megfelelően elvégzett vizsgálaton kell alapulnia.

(3) Az illetékes akkreditációs tisztviselő legkésőbb a 13. cikk (3) bekezdésében körülírt első lebonyolító szervezet akkreditációjának bejelentésekor értesíti a Bizottságot a nemzeti programengedélyező akkreditációjáról. Az illetékes akkreditációs tisztviselő megadja a Bizottság által igényelt összes háttérinformációt.

(4) Az illetékes akkreditációs tisztviselő azonnal tájékoztatja a Bizottságot a nemzeti programengedélyezőre vagy a nemzeti alapra vonatkozó valamennyi változásról. Amennyiben a változások a 11. cikkben meghatározott alkalmazandó követelményekkel kapcsolatban érintik a nemzeti programengedélyezőt

vagy a nemzeti alapot, az illetékes akkreditációs tisztviselő megküldi a Bizottságnak az ilyen változásoknak az akkreditáció érvényességére gyakorolt következményeinek értékelését. Amennyiben az ilyen változás jelentős, az illetékes akkreditációs tisztviselő a Bizottságnak az akkreditációra vonatkozó döntését is bejelenti.

13. cikk

A lebonyolító szervezet akkreditációja

(1) A nemzeti programengedélyező felel a 28. cikkben említett lebonyolító szervezet akkreditációjáért.

(2) A lebonyolító szervezet akkreditációja előtt a nemzeti programengedélyező meggyőződik arról, hogy az érintett lebonyolító szervezet teljesíti a 11. cikkben meghatározott követelményeket. Ezt a meggyőződését alá kell támasztania az irányítási és ellenőrzési rendszerek valamennyi szereplőjétől működésében független külső ellenőr véleményével. Az ellenőri véleménynek a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardoknak megfelelően elvégzett vizsgálaton kell alapulnia.

(3) A nemzeti programengedélyező értesíti a Bizottságot a lebonyolító szervezetek akkreditációjáról, és megadja a Bizottság által kért összes háttérinformációt, beleértve az irányítási és ellenőrzési rendszerek leírását is.

14. cikk

Az irányítási hatáskörök Bizottság általi átruházása

(1) Az irányítási hatáskörök átruházása előtt a Bizottság áttekinti a 12. és 13. cikkben említett akkreditációkat, és megvizsgálja a kedvezményezett országban belül érintett szervezetek vagy hatóságok eljárásait és szervezeteit. Ez jelenthet a Bizottság szervezeti egységei vagy a megbízott könyvvizsgáló cég által végrehajtott helyszíni ellenőrzéseket is.

(2) A Bizottság az irányítási hatáskörök átruházásáról szóló határozatában további feltételeket határozhat meg azzal a céllal, hogy a 11. cikkben említett követelmények teljesüljenek. Ezeket a további feltételeket a Bizottság által meghatározott, adott hosszúságú időtartamon belül teljesíteni kell ahhoz, hogy az irányítási hatáskörök átruházása hatályban maradjon.

(3) Adott esetben az irányítási hatáskörök átruházásáról szóló bizottsági határozat megállapítja a Bizottság által, a szerződések megpályáztatásakor, az ajánlati felhívások meghirdetésekor, valamint a szerződések és a támogatások odaítélésekor elvégzett előzetes ellenőrzések listáját. Ez a lista alkotóelemenként vagy programonként változhat. Az alkotóelemtől vagy a programtól függően az előzetes ellenőrzéseket mindaddig alkalmazni kell, amíg a Bizottság lehetővé nem teszi a 18. cikkben említett, előzetes ellenőrzések nélküli decentralizált igazgatást.

(4) A Bizottság határozata rendelkezéseket állapíthat meg az irányítási hatáskörök meghatározott szervezetek vagy hatóságok tekintetében történő felfüggesztéséről vagy visszavonásáról.

15. cikk

A nemzeti programengedélyező és a nemzeti alap akkreditációjának visszavonása vagy felfüggesztése

(1) Az irányítási hatáskörök Bizottság általi átruházását követően az illetékes akkreditációs tisztviselő felel az akkreditáció

vonatkozásában fenntartandó valamennyi követelmény figyelemmel kíséréseért és folyamatos teljesítéséért, és tájékoztatja a Bizottságot az ezzel kapcsolatban bekövetkezett valamennyi változásról.

(2) Ha a 11. cikkben meghatározott vonatkozó követelmények bármelyike nem, vagy már nem teljesül, az illetékes akkreditációs tisztviselő felfüggeszti vagy visszavonja a nemzeti programengedélyező akkreditációját, és döntéséről, valamint annak indokairól haladéktalanul értesíti a Bizottságot. Az akkreditáció visszaállítása előtt az illetékes akkreditációs tisztviselő meggyőződik arról, hogy ezek a követelmények ismét teljesülnek. E meggyőződését a 12. cikk (2) bekezdésében meghatározott ellenőri véleménnyel kell alátámasztania.

(3) Amennyiben az illetékes akkreditációs tisztviselő a nemzeti programengedélyező akkreditációját visszavonta vagy felfüggesztette, e bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Bizottság beszünteti a kedvezményezett országnak szóló pénzáutalásokat azon időszakra, amely alatt nincsen hatályos akkreditáció.

Abban az időszakban, amikor az akkreditáció nincs hatályban, valamennyi euroszámla vagy az érintett alkotóelemekhez tartozó euroszámlák zároltak, és a nemzeti alap által a zárolt számlákról teljesített kifizetés nem tekinthető közösségi támogatásra jogosultnak.

A Bizottság az irányítási hatáskörök átruházása feltételeinek múltbeli be nem tartására tekintettel, bármely más pénzügyi korrekció sérelme nélkül, a 49. cikkben megállapítottak szerint pénzügyi korrekciókat eszközölhet a kedvezményezett országgal szemben.

16. cikk

A lebonyolító szervezetek akkreditációjának visszavonása vagy felfüggesztése

(1) Az irányítási hatáskörök Bizottság általi átruházását követően a nemzeti programengedélyező felel az akkreditáció vonatkozásában fenntartandó valamennyi követelmény figyelemmel kíséréseért és folyamatos teljesítéséért, valamint tájékoztatja a Bizottságot és az illetékes akkreditációs tisztviselőt az ezzel kapcsolatban bekövetkezett minden változásról.

(2) Ha a 11. cikkben meghatározott vonatkozó követelmények bármelyike nem, vagy már nem teljesül, a nemzeti programengedélyező felfüggeszti vagy visszavonja a lebonyolító szervezet akkreditációját, és döntéséről, valamint annak indokairól haladéktalanul értesíti a Bizottságot és az illetékes akkreditációs tisztviselőt.

Az érintett akkreditáció visszaállítása előtt a nemzeti programengedélyező meggyőződik arról, hogy ezek a követelmények ismét teljesülnek. E meggyőződését a 13. cikk (2) bekezdésében meghatározott ellenőri véleménnyel kell alátámasztania.

(3) Amennyiben a nemzeti programengedélyező a lebonyolító szervezet akkreditációját visszavonta vagy felfüggesztette, e bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

Az akkreditáció felfüggesztése vagy visszavonása ideje alatt a Bizottság beszünteti a kedvezményezett országnak szóló pénzáttalásokat azon programok vagy műveletek vonatkozásában, amelyeket az érintett lebonyolító szervezet hajt végre.

A Bizottság az irányítási hatáskörök átruházása feltételeinek múltbeli be nem tartására tekintettel, bármely más pénzügyi korrekció sérelme nélkül, a 49. cikkben megállapítottak szerint pénzügyi korrekciókat eszközölhet a kedvezményezett országgal szemben.

Nem minősülnek támogatásra jogosultnak az érintett lebonyolító szervezet által az olyan időszakban tett új jogi kötelezettségvállalások, amikor az akkreditáció nincs hatályban.

Az érintett lebonyolító szervezet által teljesített kifizetések vagy aláírt szerződések tekintetében a megfelelő védintézkedések megtételéért a nemzeti programengedélyező felel.

17. cikk

Az irányítási hatáskörök visszavonása vagy felfüggesztése

(1) A Bizottság figyelemmel kíséri a 11. cikkben meghatározott követelmények teljesítését.

(2) Tekintet nélkül az illetékes akkreditációs tisztviselő által a nemzeti engedélyezési tisztviselő akkreditációjának fenntartására, felfüggesztésére vagy visszavonására hozott döntésre, vagy a nemzeti engedélyezési tisztviselő által a valamely lebonyolító szervezet akkreditációjának fenntartására, felfüggesztésére vagy visszavonására hozott döntésre, a Bizottság bármikor visszavonhatja vagy felfüggesztheti az irányítási hatáskörök átruházását, különösen abban az esetben, ha a 11. cikkben említett feltételek nem vagy már nem teljesülnek.

(3) Amennyiben az irányítási hatáskörök átruházása visszavonásra vagy felfüggesztésre került, e bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Bizottság beszünteti a kedvezményezett országnak szóló pénzáttalások teljesítését.

A Bizottság az irányítási hatáskörök átruházása feltételeinek múltbeli be nem tartására tekintettel, bármely más pénzügyi korrekció sérelme nélkül, a 49. cikkben megállapítottak szerint pénzügyi korrekciókat eszközölhet a kedvezményezett országgal szemben.

A Bizottság az ilyen felfüggesztés vagy visszavonás tekintetében külön bizottsági határozatban egyéb következményeket is megállapíthat.

18. cikk

Az előzetes bizottsági ellenőrzés nélküli decentralizáció

(1) Az előzetes bizottsági ellenőrzés nélküli decentralizáció a célja minden olyan IPA-alkotóelem végrehajtásának, amely során a támogatás végrehajtása a 10. cikkel összhangban decentralizált alapon történik. E célkitűzés elérésének ideje függhet az érintett IPA-alkotóelemtől.

(2) Az irányítási hatáskörök átruházásáról szóló bizottsági határozatban megállapított előzetes ellenőrzés felfüggesztése előtt a Bizottság, a vonatkozó közösségi és nemzeti szabályoknak megfelelően, meggyőződik az érintett irányítási és ellenőrzési rendszerek hatékony működéséről.

(3) A Bizottság különösen figyelemmel kíséri a 8. cikk (4) bekezdésének c) pontjában megállapítottak szerint a finanszírozási megállapodásban foglalt útiterv kedvezményezett ország általi végrehajtását, amely rendelkezhet a különböző fajtájú előzetes ellenőrzések alóli szakaszos mentesítéséről is.

(4) A Bizottság kellően figyelembe veszi a kedvezményezett ország által ebben az összefüggésben, különösen a támogatásnyújtásban és a tárgyalási folyamatban elért eredményeket.

19. cikk

Csalás ellenes intézkedések

(1) A kedvezményezett országok biztosítják, hogy a csalás és szabálytalanságok gyanított eseteit kivizsgálják és hatékonyan kezelik, valamint biztosítják az 1828/2006/EK bizottsági rendeletben ⁽¹⁾ szereplő ellenőrzési és beszámolási mechanizmussal egyenértékű mechanizmus működését. Csalás vagy szabálytalanság gyanúja esetén a Bizottságot késedelem nélkül tájékoztatni kell.

(2) Ezen túlmenően a kedvezményezett országok megtesznek minden megfelelő intézkedést a beszerzési eljárás, a támogatásodaítelési eljárás valamennyi szakaszában, vagy a megfelelő szerződések végrehajtása során bármiféle aktív vagy passzív korrupciós gyakorlat megelőzése és leküzdése érdekében.

20. cikk

Eseménynaplók

A nemzeti programengedélyező biztosítja, hogy mindig minden megfelelő információ rendelkezésre álljon a kellően részletes eseménynapló biztosításához. Ezen információk körébe tartoznak a kifizetés iránti kérelmek engedélyezésének, az ilyen kérelmek könyvelésének és kifizetésének, valamint az előlegek, a garanciák és a tartozások kezelésének igazoló okmányai.

2. alszakasz

Szervezetek és hatóságok

21. cikk

Kijelölés

(1) A kedvezményezett ország a következő különböző szervezet és hatóságokat jelöli ki:

- nemzeti IPA-koordinátor;
- stratégiai koordinátor a regionális fejlesztési alkotóelem és a humán erőforrás-fejlesztési alkotóelem vonatkozásában;
- illetékes akkreditációs tisztviselő;

⁽¹⁾ HL L 371., 2006.12.27., 1. o.

d) nemzeti programengedélyező;

Bizottságnak történő benyújtása, egy másolattal a nemzeti programengedélyezőnek.

e) nemzeti alap;

23. cikk

f) IPA-alkotóelemként vagy programonként egy lebonyolító szervezet;

A stratégiai koordinátor feladatai és felelősségei

g) ellenőrző hatóság.

(1) A stratégiai koordinátort a kedvezményezett ország nevezi ki a nemzeti IPA-koordinátor alá a regionális fejlesztési alkotóelem és a humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem összehangolásának biztosítása céljával. A stratégiai koordinátor a kedvezményezett ország állami közigazgatásához tartozó jogalany, és nem vesz részt az érintett alkotóelemek végrehajtásában.

(2) A kedvezményezett ország biztosítja, hogy a feladatok megfelelő szétválasztása érvényesüljön az (1) bekezdés a)–g) pontjában szereplő szervek és hatóságok tekintetében, összhangban az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 56. cikkének (2) bekezdésével.

(2) A stratégiai koordinátor feladatai különösen a következők:

(3) A Bizottság e rendelet 14. cikkének megfelelően az irányítási hatásköröket a kedvezményezett országra csak azután ruházza át, hogy az (1) bekezdésben említett szervek és hatóságok kijelölése és beiktatása megtörtént.

a) összehangolja a regionális fejlesztési alkotóelem és a humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem alapján nyújtott támogatást;

22. cikk

b) elkészíti a 154. cikkben meghatározott stratégiaikohencia-keretet;

A nemzeti IPA-koordinátor feladatai és felelősségei

(1) A nemzeti IPA-koordinátort a kedvezményezett ország nevezi ki. A tisztviselő a kedvezményezett ország kormányának vagy állami közigazgatásának magas rangú tisztviselője, aki biztosítja az IPA-rendelet alapján történő támogatás átfogó összehangolását.

c) biztosítja az ágazati stratégiák és a programok összehangolását.

24. cikk

(2) A tisztviselő feladatai különösen az alábbiak:

Az illetékes akkreditációs tisztviselő felelőssége

a) a Bizottság és a kedvezményezett ország közötti partnerség, valamint az általános csatlakozási folyamat és az IPA-rendelet értelmében történő támogatás felhasználása közötti közeli kapcsolat biztosítása;

(1) Az illetékes akkreditációs tisztviselőt a kedvezményezett ország nevezi ki. A tisztviselő a kedvezményezett ország kormányának vagy állami közigazgatásának magas rangú tisztviselője.

b) általános felelősség viselése a következőkért:

(2) Az illetékes akkreditációs tisztviselő felel a nemzeti programengedélyező és a nemzeti alap akkreditációjának kiadásáért, felülvételeért, valamint felfüggesztéséért vagy visszavonásáért, a 12. és 15. cikkel összhangban.

— az e rendelet alapján nyújtott programok koherenciája és összehangolása,

25. cikk

— az átmeneti támogatási és az intézményfejlesztési alkotóelem éves programozása nemzeti szinten,

A nemzeti programengedélyező feladatai és felelősségei

— a kedvezményezett ország megfelelő határokon átnyúló programokban való részvételének összehangolása mind a tagállamokkal, mind más kedvezményezett országokkal, valamint más közösségi eszközök alapján a nemzetközi, régiók közötti és a tengeri medencét érintő programokban. A nemzeti IPA-koordinátor ezzel kapcsolatos feladatait a határokon átnyúló együttműködés koordinátorára ruháztatja át;

(1) A nemzeti programengedélyezőt a kedvezményezett ország nevezi ki. A tisztviselő a kedvezményezett ország kormányának vagy állami közigazgatásának magas rangú tisztviselője.

(2) A nemzeti programengedélyező:

c) a 61. cikk (3) bekezdésében meghatározott IPA éves és végső végrehajtási jelentésének elkészítése, és annak az IPA-támogatásfelügyeleti bizottság általi vizsgálatát követően a

a) a nemzeti alap vezetőjeként általános felelősséget visel a kedvezményezett országban az EU pénzeszközök kezeléséért; felelős a mögöttes ügyletek jogszerűségéért és szabályszerűségéért;

b) felel az IPA-rendelet alá tartozó irányítási és ellenőrzési rendszerek hatékony működéséért.

(3) A (2) bekezdés a) pontjának alkalmazásában a nemzeti programengedélyező különösen az alábbi feladatokat látja el:

- a) biztosítja a mögöttes ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét;
- b) elkészíti és benyújtja a Bizottságnak a költségekről szóló igazolt nyilatkozatot és a kifizetési kérelmeket; a nemzeti programengedélyező viseli az általános felelősséget a kifizetési kérelem pontosságáért és a lebonyolító szervezet és/vagy a végső kedvezményezett részére a pénzeszközök átutalásáért;
- c) ellenőrzi a társfinanszírozási alkotóelemek létezését és helytállóságát;
- d) biztosítja bármely szabálytalanság azonosítását és azonnali bejelentését;
- e) az 50. cikk rendelkezéseinek megfelelően elvégzi a feltárt szabálytalanságokkal kapcsolatban szükséges pénzügyi kiigazításokat;
- f) kapcsolattartóként jár el a Bizottság és a kedvezményezett ország között küldött pénzügyi információk vonatkozásában.

(4) A (2) bekezdés b) pontja alkalmazásában a nemzeti programengedélyező különösen az alábbi feladatokat látja el:

- a) felel a lebonyolító szervezetek akkreditációjának kiadásáért, felülvizsgálataért, valamint felfüggesztéséért vagy visszavonásáért;
- b) biztosítja az IPA-rendelet alá tartozó támogatás igazgatási rendszereinek hatékony működését;
- c) biztosítja, hogy a pénzeszközök kezelése vonatkozásában a belső ellenőrzési rendszer hatékony és eredményes legyen;
- d) beszámol az irányítási és ellenőrzési rendszerekről;
- e) biztosítja, hogy megfelelő beszámolási és tájékoztatási rendszer működjön;
- f) elvégzi az ellenőrző hatóság ellenőrzési jelentéseinek megállapításait érintő kontrollvizsgálatot, a 30. cikk (1) bekezdésével összhangban;
- g) a Bizottságot – az illetékes akkreditációs tisztviselőnek küldött értesítés másolatával – haladéktalanul tájékoztatja az irányítási és ellenőrzési rendszereket érintő valamennyi lényeges változásról.

(5) A (2) bekezdés a) és b) pontjában megállapított felelősségnek megfelelően a nemzeti programengedélyező elkészíti a 27. cikkben meghatározott éves igazoló nyilatkozatot.

26. cikk

A nemzeti alap

A nemzeti alap a kedvezményezett ország központi költségvetési hatáskörrel rendelkező, állami szintű minisztériumában található szerv. A nemzeti alap jár el központi kincstárként és felel az IPA-rendelet alapján történő támogatás pénzgazdálkodásáért, a nemzeti programengedélyező felelőssége alatt.

A nemzeti alap felel a bankszámlák megszervezéséért, a pénzeszközök Bizottságtól való lekéréséért, a Bizottságtól kapott pénzeszközök lebonyolító szervezeteknek vagy végső kedvezményezetteknek történő átutalásának engedélyezéséért, valamint a Bizottságnak történő pénzügyi beszámolásért.

27. cikk

A nemzeti programengedélyező igazoló nyilatkozata

(1) A nemzeti programengedélyező a 25. cikk (5) bekezdésével összhangban éves igazgatási nyilatkozatot készít, ami a Bizottságnak évente február 28-ig benyújtandó igazoló nyilatkozat formáját ölti. Az igazoló nyilatkozat egy példányát továbbítja az illetékes akkreditációs tisztviselőnek.

(2) Az igazoló nyilatkozat alapja a nemzeti programengedélyező által, az irányítási és ellenőrzési rendszerek tekintetében az év során ellátott tényleges felügyelet.

(3) Az igazoló nyilatkozat elkészítése a keretmegállapodásban meghatározott módon történik, és a következőket tartalmazza:

- a) az irányítási és ellenőrzési rendszerek hatékony működésének igazolása;
- b) a mögöttes ügyletek jogszerűségének és szabályszerűségének igazolása;
- c) információk a rendszerek és ellenőrzések változásairól, és az ezt alátámasztó számviteli információk.

(4) Ha a (3) bekezdés a) és b) pontjának megfelelően a szükséges igazolások nem állnak rendelkezésre, a nemzeti programengedélyező tájékoztatja a Bizottságot ennek okairól és lehetséges következményeiről, valamint a helyzet orvoslására és a Közösség érdekeinek védelmére tett intézkedésekről. Ezen információk egy példányát továbbítja az illetékes akkreditációs tisztviselőnek.

28. cikk

A lebonyolító szervezet feladatai és felelősségei

(1) Minden egyes IPA-alkotóelemre vagy -programra létrejön egy lebonyolító szervezet, amely az IPA-rendelet alapján történő támogatás kezelésével és végrehajtásával foglalkozik.

A lebonyolító szervezet a kedvezményezett ország közigazgatásán belüli testület vagy testületek sora.

(2) A lebonyolító szervezet felelős az érintett program vagy programok hatékony és megbízható pénzgazdálkodás elvével összhangban történő irányításáért és végrehajtásáért. E célból számos további feladatot lát el, amelyek közé tartoznak a következők:

- a) az éves vagy többéves programok elkészítése;
- b) a program végrehajtásának felügyelete és az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság munkájának irányítása az 59. cikkben meghatározottak szerint, nevezetesen a programvégrehajtás minőségének ellenőrzéséhez szükséges iratok biztosításával;
- c) a 61. cikk (1) bekezdésében meghatározott ágazati éves és végső végrehajtási jelentések elkészítése, valamint az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság általi vizsgálatot követően azoknak a Bizottsághoz, a nemzeti IPA-koordinátorhoz és a nemzeti programengedélyezőhöz történő benyújtása;
- d) annak biztosítása, hogy a finanszírozásra kiválasztott és jóváhagyott műveletek összhangban állnak a programra alkalmazandó feltételekkel és mechanizmusokkal, valamint megfeleljenek az alkalmazandó közösségi és nemzeti szabályoknak;
- e) eljárások kidolgozása annak biztosítására, hogy a megfelelő eseménynapló vezetéséhez előírt valamennyi dokumentumot a 20. cikknek megfelelően megőrizzék;
- f) pályázati eljárások, támogatás-odaítélési eljárások megszervezése, a szerződéskötés lefolytatása és a végső kedvezményezettnek történő kifizetés, valamint a tőle történő behajtás;
- g) annak biztosítása, hogy a műveletek végrehajtásába bevont valamennyi szervezet külön számviteli rendszert vagy külön számviteli nyilvántartást vezessen;
- h) annak biztosítása, hogy a nemzeti alap és a nemzeti programengedélyező a költségekkel kapcsolatban elvégzett eljárásokról és vizsgálatokról minden szükséges információt megkapjon;
- i) a beszámolási és tájékoztatási rendszer létrehozása, fenntartása és frissítése;
- j) vizsgálatok elvégzése annak biztosítása érdekében, hogy az elszámolt költségek ténylegesen felmerültek a vonatkozó szabályoknak megfelelően, a termékek és szolgáltatások leszállítása a jóváhagyó határozatnak megfelelően megtörtént, valamint a végső kedvezményezett kifizetési kérelme helyes. Ezek a vizsgálatok adott esetben kiterjednek a műveletek igazgatási, pénzügyi, technikai és fizikai vonatkozásaira;
- k) a különböző alapító szervezetek általi belső ellenőrzés biztosítása;
- l) annak biztosítása, hogy a szabálytalanságokat bejelentik;

m) tájékoztatási és nyilvánossági követelményeknek való megfelelés biztosítása.

(3) A lebonyolító szervezetet alkotó szervezetek vezetését egyértelműen meg kell jelölni, és azoknak felelősséggel kell tartozniuk a megfelelő szervekre ruházott feladatokért, a 11. cikk (3) bekezdésével összhangban.

29. cikk

Az ellenőrző hatóság feladatai és felelősségei

(1) A kedvezményezett ország kinevez egy ellenőrző hatóságot, amely funkcionálisan független az irányítási és ellenőrzési rendszerek minden szereplőjétől és megfelel a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardoknak. Az ellenőrző hatóság felel az irányítási és ellenőrzési rendszerek hatékony és eredményes működésének ellenőrzéséért.

(2) Az ellenőrző hatóság – annak vezetője felelőssége alatt – különösen a következőkért felelős:

- a) év közben olyan éves ellenőrzési munkaterv létrehozása és teljesítése, ami magában foglalja a következők ellenőrzését célzó vizsgálatokat:
 - az irányítási és az ellenőrzési rendszerek hatékony működése,
 - a Bizottságnak szolgáltatott számviteli információk megbízhatósága.

Az ellenőrzési munka kiterjed a műveletek vagy ügyletek megfelelő mintájának ellenőrzésére és az eljárások vizsgálatára.

Az éves ellenőrzési munkatervet a szóban forgó év kezdete előtt be kell nyújtani a nemzeti programengedélyezőnek.

- b) a következők benyújtása:
 - éves ellenőrzési tevékenységről szóló jelentést a keretmegállapodásban található mintának megfelelően, ami meghatározza az ellenőrző hatóság által használt forrásokat és az irányítási és ellenőrzési rendszerekben vagy az ügyletekben talált azon hiányosságok összegzését, amelyeket az előző – az adott év szeptember 30-án záruló – 12 hónap során az éves ellenőrzési munkatervnek megfelelően végrehajtott vizsgálatok során állapítottak meg. Az éves ellenőrzési tevékenységről szóló jelentést a Bizottsághoz, a nemzeti programengedélyezőhöz és az illetékes akkreditációs tisztviselőhöz kell intézni, minden évben december 31-ig. Az első ilyen jelentés a rendelet hatálybalépésétől 2007. november 30-ig terjedő időszakra vonatkozik,
 - éves vélemény a keretmegállapodásban meghatározott mintának megfelelően arról, hogy az irányítási és ellenőrzési rendszerek hatékonyan működtek-e, és megfelelnek-e e rendelet követelményeinek és/vagy a

Bizottság és a kedvezményezett ország közötti bármely más megállapodásnak. Ezt a véleményt a Bizottsághoz, a nemzeti programengedélyezőhöz és az illetékes akkreditációs tisztviselőhöz kell intézni. A vélemény az éves ellenőrzési tevékenységről szóló jelentéssel megegyező időszakra vonatkozik, és határideje is megegyezik azzal,

- bármely program vagy annak bármely része lezárásához a nemzeti programengedélyező által, a Bizottságnak benyújtott záró kiadáskimutatásról szóló vélemény. Adott esetben a záró kiadáskimutatás részét képezhetik a kifizetési kérelmek, az évente benyújtott számlák formájában. A záró kiadáskimutatásról szóló vélemény a keretmegállapodás mellékletében megadott mintát követi. A vélemény tárgyalja az utolsó részlet kifizetése iránti kérelmek érvényességét és a pénzügyi információk pontosságát, és adott esetben azt az ellenőrzési tevékenységről szóló zárójelentéssel kell alátámasztani. A véleményt a Bizottságnak és az illetékes akkreditációs tisztviselőnek a vonatkozó záró költségjelentésnek a nemzeti programengedélyező felé történő megküldésével egyidejűleg, vagy legkésőbb három hónappal a záró kiadáskimutatás benyújtása után kell megküldeni,

Az ágazati vagy finanszírozási megállapodásokban további egyedi követelmények határozhatók meg az éves ellenőrzési munkaterv és/vagy a b) pontban említett jelentések és vélemények tekintetében.

Az e cikk alapján szükséges ellenőrzési munka, a jelentések és az ellenőrzési vélemények módszertana vonatkozásában az ellenőrző hatóságnak meg kell felelnie a nemzetközi ellenőrzési standardoknak, különösen a kockázatértékelés, az ellenőrzés részletességének elve és a mintavétel vonatkozásában. Ez a módszertan kiegészíthető a Bizottság bármely további útmutatásával vagy fogalommeghatározásával, nevezetesen a mintavétel, a megbízhatósági szint és a részletesség elve megfelelő általános megközelítése kapcsán.

30. cikk

Az ellenőrző hatóság jelenéseinek nyomon követése

(1) A 29. cikk (2) bekezdése b) pontjának első és második francia bekezdésében említett jelentések és vélemények kézhezvétele után a nemzeti programengedélyező:

- a) eldönti, hogy szükséges-e az irányítási és ellenőrzési rendszerek javítása, rögzíti az erre vonatkozó döntést és biztosítja e javítások időben történő végrehajtását;
- b) elvégzi a Bizottsághoz intézett kifizetési kérelmek minden szükséges kiigazítását.

(2) A Bizottság határozhat úgy, hogy a jelentésekre és véleményekre válaszul maga folytatja le az ellenőrző intézkedéseket – például a pénzügyi korrekciós eljárás megindításával –, vagy kötelezheti a kedvezményezett országot az intézkedésre,

miközben döntéséről értesíti a nemzeti programengedélyezőt és az illetékes akkreditációs tisztviselőt.

31. cikk

Különleges szervezetek

A szervezetek és hatóságok által a 21. cikk szerint meghatározott általános kereten belül a 28. cikkben leírt feladatok csoportosíthatók és kioszthatók az eredetileg kinevezett lebonyolító szervezeten belüli vagy kívüli különleges szervezetekre. Ez a csoportosítás és kiosztás tiszteletben tartja a feladatok 1605/2002/EK, Euratom rendeletben előírt elkülönítését, és biztosítja, hogy az említett cikkben leírt feladatokért való végső felelősség az eredetileg kinevezett lebonyolító szervezetnél maradjon. Az ilyen átalakítást írásbeli megállapodásban kell hivatalossá tenni, és vonatkozik arra a nemzeti programengedélyező általi akkreditáció, valamint az irányítás Bizottság általi átruházása.

2. szakasz

Az irányítás egyéb formái

32. cikk

A centralizált és közös igazgatás szervezetei és hatóságai

(1) Centralizált és közös igazgatás esetén a kedvezményezett ország kinevezi a nemzeti IPA-koordinátort, aki a kedvezményezett ország képviselőjeként jár el a Bizottság irányában. Az IPA-koordinátor biztosítja, hogy a Bizottság és a kedvezményezett ország közötti szoros kapcsolat mind az általános csatlakozási folyamat, mind pedig az IPA alapján történő EU előcsatlakozási támogatás vonatkozásában fennmaradjon.

A nemzeti IPA-koordinátor felel a kedvezményezett országnak a vonatkozó, határokon átnyúló programokban, valamint más közösségi eszközök alapján a nemzetközi, régiók közötti és a tengeri medencét érintő programokban való részvétele összehangolásáért mind a tagállamokkal, mind más kedvezményezett országokkal. A nemzeti IPA-koordinátor átruházhatja ez utóbbival kapcsolatos feladatait a határokon átnyúló együttműködés koordinátorára.

(2) A határokon átnyúló együttműködési alkotóelem esetében a lebonyolító szervezeteket a kedvezményezett ország nevezi ki és iktatja be, a 139. cikk rendelkezéseivel összhangban.

33. cikk

A megosztott igazgatás szervezetei és hatóságai

A valamely tagállammal megosztott igazgatással végrehajtott, határokon átnyúló programok esetében a következő szervezeteket kell beiktatni a határokon átnyúló programban részt vevő tagállamok egyikében, a 102. cikkben meghatározottak szerint:

- egyetlen irányítóhatóság,
- egyetlen igazolóhatóság,
- egyetlen ellenőrző hatóság.

III. FEJEZET

Az Európai Közösség pénzügyi hozzájárulása

34. cikk

A kiadások támogathatósága

(1) Amennyiben a (2) bekezdés eltérően nem rendelkezik, decentralizált igazgatás esetében – az illetékes akkreditációs tisztviselő és a nemzeti programengedélyező általi akkreditáció, az aláírt szerződések és függelékek ellenére – a nemzeti hatóságoknál felmerült ráfordítások és teljesített kifizetések nem támogathatók az IPA-rendelet alapján azt megelőzően, hogy az irányítást a Bizottság átruhazza az érintett szervezetekre és hatóságokra.

A kiadások támogathatóságának legvégső határidejét a II. részben határozzák meg vagy – amennyiben szükséges – a finanszírozási megállapodásokban.

(2) Az igazgatás induló átruházása előtt is támogatható lehet az irányítási és ellenőrzési rendszerek létrehozásához nyújtott technikai segítségnyújtás a 2007. január 1-je után felmerült kiadások vonatkozásában.

Az ajánlattételi felhívások vagy pályázati felhívások meghirdetése is támogatható lehet az igazgatás induló átruházása előtt és 2007. január 1. után, feltéve hogy az igazgatás induló átruházása az érintett műveletekbe vagy felhívásokba beiktatott fenntartási záradékban meghatározott határidőn belül megtörténik, valamint az érintett dokumentumokat a Bizottság előzetesen jóváhagyja. Az érintett ajánlattételi felhívásokat vagy pályázati felhívásokat az igazgatás átruházásáról szóló határozattól függően törölni vagy módosítani lehet.

(3) A következő kiadások nem támogathatók az IPA-rendelet alapján:

- a) adók, beleértve a hozzáadottérték-adókat;
- b) vámok, behozatalt terhelő kötelezettségek vagy bármely más teher;
- c) föld és meglévő épületek megvásárlása, bérlete vagy lízingje;
- d) bírságok, pénzügyi szankciók és perköltségek;
- e) üzemeltetési költségek;
- f) használt berendezések;
- g) bankköltségek, garanciaköltségek és hasonló terhek;
- h) olyan átváltási költségek, jutalékok és árfolyamveszteségek, amelyek az alkotóelemekhez tartozó euroszámlákhoz kapcsolódnak, valamint egyéb tisztán pénzügyi költségek;

i) természetbeni hozzájárulások.

(4) Az e rendelet alapján finanszírozott kiadások a Közösség költségvetéséből más támogatást nem kaphatnak.

35. cikk

A bevételek kezelése

(1) E rendelet alkalmazásában bevétel a művelet által a társfinanszírozás során termelt bevétel, az eladásból, bérleti díjakból, szolgáltatás-előfizetési díjakból/szolgáltatási díjakból származó, vagy ezekkel egyenértékű bevételek, a következők kivételével:

- a) befektetési vállalkozások esetében a társfinanszírozott beruházások gazdasági élettartama alatt termelt bevételek;
- b) a pénzügyi tervezési intézkedés keretében termelt bevételek, beleértve a kockázati tőke és kölcsön pénzeszközöket, garanciaalapokat, lízinget;
- c) adott esetben a magánszektor társfinanszírozáshoz teljesített hozzájárulásait, amelyeket a program pénzügyi táblázataiban a közpénzekből származó hozzájárulás mellett kell feltüntetni.

(2) Az (1) bekezdésben meghatározott bevételek olyan jövedelmet képviselnek, amelyet le kell vonni az érintett művelet támogatható kiadásainak összegéből. Az ilyen bevételeket legkésőbb a program lezárásakor le kell vonni az adott művelet támogatható kiadásaiból, teljes egészében vagy arányosan, attól függően, hogy azokat teljes egészben vagy részben termelte a társfinanszírozott művelet.

(3) Ez a cikk nem vonatkozik a következőkre:

- a regionális fejlesztési alkotóelem;
- a 150. cikkben meghatározott bevételtermelő infrastruktúrák.

36. cikk

A kamat tulajdonjoga

Az alkotóelemekhez tartozó euroszámlákon keletkezett valamennyi kamat a kedvezményezett ország tulajdona marad. Valamely program Közösség általi finanszírozásából keletkező bármilyen kamatot – amelyet a tagállam számára közpénzből való nemzeti hozzájárulási forrásnak kell tekinteni – kizárólag e program számára kell elkönyvelni, és a program végső lezárásakor be kell jelenteni a Bizottságnak.

37. cikk

Közösségi finanszírozás

(1) Az éves vagy többéves programok alapján a Közösség kiadásokhoz való hozzájárulásának meghatározása az IPA-rendelet 5. cikke alapján készített többéves indikatív pénzügyi keretben javasolt előirányzatokkal összhangban történik.

(2) A különféle IPA-alkotóelemek alapján támogatásban részesülő valamennyi művelethez nemzeti vagy közösségi hozzájárulás szükséges.

38. cikk

Támogatásintenzitások és a közösségi hozzájárulások aránya

(1) A Közösség hozzájárulását a támogatható kiadásokhoz viszonyítva kell meghatározni, a II. részben minden egyes IPA-alkotóelem vonatkozásában meghatározottak szerint.

(2) Az egyes IPA-alkotóelemek tekintetében az éves vagy többéves programokat elfogadó finanszírozási határozatok állapítják meg a Közösség hozzájárulásának legmagasabb indikatív összegét, és minden egyes prioritási tengely vonatkozásában a megfelelő legmagasabb arányt.

IV. FEJEZET

Pénzgazdálkodás

1. szakasz

Költségvetési kötelezettségvállalások

39. cikk

Elvek

(1) Az érintett kedvezményezett országgal kötött finanszírozási megállapodás formáját öltő jogi kötelezettségvállalás összegének megfelelő költségvetési kötelezettségvállalás elfogadása az éves programot elfogadó finanszírozási határozat alapján történik.

(2) A többéves programokat elfogadó finanszírozási határozatok rendelkezhetnek többéves jogi kötelezettségvállalásokról, amelyek a kedvezményezett országgal kötött finanszírozási megállapodás formáját öltik.

A jogi kötelezettségvállalás összegének megfelelő költségvetési kötelezettségvállalás ilyen esetben – amennyiben a finanszírozási határozat így rendelkezik – több évre is lebontható éves részletekre, figyelembe véve a többéves indikatív pénzügyi keretet. Az ilyen lebontást a megfelelő pénzügyi táblázatokban a vonatkozó finanszírozási határozatok és finanszírozási megállapodások határozzák meg.

2. szakasz

A decentralizált igazgatás szabályai

40. cikk

Kifizetések

(1) A Közösség hozzájárulásával kapcsolatos kifizetéseket a Bizottság a rendelkezésre álló pénzeszközök keretein belül

teljesíti. Többéves programok esetében minden kifizetést az érintett IPA-alkotóelem legkorábbi, nyitott költségvetési kötelezettségvállalásainak terhére kell teljesíteni.

(2) A kifizetés történhet előfinanszírozás, időközi kifizetés vagy zárókifizetés formájában.

(3) A kedvezményezett ország minden év február 28-ig megküldi a Bizottságnak az érintett és a következő pénzügyi év vonatkozásában a valószínű kifizetési kérelmeire vonatkozó előrejelzést, minden egyes IPA-alkotóelem vagy program vonatkozásában. A Bizottság szükség szerint kérheti az előrejelzés frissítését.

(4) A Bizottság és a 21. cikkben említett hatóságok és szervezetek közötti pénzügyi tranzakciókra vonatkozó információk kicserélése elektronikus eszközökkel történik, a Bizottság és a kedvezményezett ország közötti megállapodással meghatározott eljárások használatával.

(5) Az előfinanszírozás és a teljesített időközi kifizetések halmozott összege nem lépheti túl a Közösség minden egyes program pénzügyi táblázatában meghatározott hozzájárulásának 95 %-át.

(6) Az (5) bekezdésben említett felső határérték elérésekor a nemzeti programengedélyező továbbra is továbbítja a Bizottsághoz az igazolt kiadáskimutatásokat, valamint a visszafizetett összegekre vonatkozó információkat.

(7) A tagállam által benyújtott programban megállapított összegeket, az igazolt kiadáskimutatásokat, a kifizetési kérelmeket, valamint a végrehajtási jelentésekben említett kiadásokat euróban kell megadni. A kedvezményezett országok a nemzeti fizetőeszközben felmerült kiadásokat az abban a hónapban a Bizottság által meghatározott euroátváltási árfolyam felhasználásával számítják át euróra, amelyikben az érintett lebonyolító szervezet számláján a költséget elkönyvelte.

(8) A Bizottság a nemzeti alapnak szóló kifizetéseket az euroszámlára teljesíti, összhangban a 41., 42., 43., 44. és 45. cikkben, valamint a keret-, ágazati vagy finanszírozási megállapodásokban megállapított rendelkezésekkel. Minden egyes érintett IPA-programra, vagy adott esetben IPA-alkotóelemre egy euroszámlát nyitnak, és azt kizárólag a programhoz vagy alkotóelemhez kapcsolódó tranzakciókhoz használják.

(9) A kedvezményezett ország biztosítja, hogy a végső kedvezményezettek kellő időben és maradéktalanul megkapják a közpénzekből származó hozzájárulás teljes összegét. Nem alkalmazható olyan külön díj vagy azzal megegyező hatású egyéb díj, amely csökkentené ezeket a végső kedvezményezettek számára kifizetendő összegeket.

(10) A kiadásokat csak akkor lehet közösségi finanszírozással fedezni, ha azok a végső kedvezményezettnek kerültek elő, és utóbbi azokat kifizette. A végső kedvezményezettek által kifizetett kiadásokat kiegyenlített számlákkal vagy azonos bizonyító erejű számviteli bizonylatokkal vagy más megfelelő dokumentumokkal kell alátámasztani, amennyiben a program szerint a támogatás nem a kiadás függvénye. A kiadásokat a nemzeti programengedélyezőnek igazolnia kell.

41. cikk

A kifizetési kérelmek elfogadhatósága

Ahhoz, hogy a Bizottság jóváhagyja a kifizetési kérelmeket, teljesíteni kell a 42. cikk (1) bekezdésében, a 43. cikk (1) bekezdésében és a 45. cikk (1) bekezdésében meghatározott követelményeket.

42. cikk

Előfinanszírozás

(1) Az előfinanszírozási kifizetés kérelmezése esetén a 41. cikkben említett minimumkövetelmények a következők:

- a) a nemzeti programengedélyező bejelentette a Bizottságnak az érintett euroszámla megnyitását;
- b) az illetékes akkreditációs tisztviselő és a nemzeti programengedélyező által teljesített akkreditációk hatályban vannak, és az igazgatás Bizottság általi átruházása érvényben marad;
- c) a megfelelő finanszírozási megállapodás hatályba lépett.

(2) Az előfinanszírozási kifizetések érintett programhoz való közösségi hozzájárulás adott százalékát képviselik, a rendelet II. részében meghatározottak szerint. Többéves programok esetében az előfinanszírozás több pénzügyi év között is felhasználható.

(3) Az előfinanszírozásként kifizetett teljes összeg visszatérítésre kerül a Bizottság részére, amennyiben az előfinanszírozás első részletének a Bizottság általi kifizetésétől számított 15 hónapon belül nem érkezik kifizetési kérelem a programra. Az ilyen visszatérítés nem érinti az érintett programhoz való közösségi hozzájárulást.

(4) Az előfinanszírozás teljes összegét legkésőbb a program lezárásakor el kell számolni. A program élettartama alatt a nemzeti programengedélyező az előfinanszírozási kifizetést kizárólag az e rendeletnek megfelelő kiadásokhoz való közösségi hozzájárulásra használhatja fel.

43. cikk

Időközi kifizetések

(1) Az időközi kifizetés kérelmezése esetén a 41. cikkben említett minimumkövetelmények a következők:

- a) a nemzeti programengedélyező megküldte a Bizottságnak a kifizetési kérelmet és a kiadáskimutatást a szóban forgó kifizetés vonatkozásában; a kiadáskimutatást a nemzeti programengedélyezőnek kell igazolnia;
- b) a közösségi támogatás bizottsági határozatban megállapított felső határértékét az egyes prioritási tengelyek vonatkozásában betartották;
- c) a lebonyolító szervezet megküldte a Bizottságnak a 61. cikk (1) bekezdésében említett ágazati éves végrehajtási jelentéseket, beleértve a legutóbbi jelentést is;
- d) az ellenőrző hatóság a 29. cikk (2) bekezdése b) pontjának első és második francia bekezdésével összhangban megküldte a Bizottságnak az éves ellenőrzési tevékenységről szóló legfrissebb jelentést és a beiktatott irányítási és ellenőrzési rendszerek e rendelet és/vagy a Bizottság és a kedvezményezett ország közötti bármely megállapodás feltételeinek való megfelelésről szóló véleményét;
- e) az illetékes akkreditációs tisztviselő és a nemzeti programengedélyező által teljesített akkreditációk hatályban vannak, és az igazgatás Bizottság általi átruházása érvényben marad.

Ha az e bekezdésben említett egy vagy több feltétel nem teljesül, a kedvezményezett ország a Bizottság kérésére és a Bizottság által rögzített határidőn belül megteszi a szükséges lépéseket a helyzet orvoslására.

(2) Ha úgy tűnik, hogy az alkalmazandó szabályokat nem tartották be vagy a közösségi pénzeszközöket szabálytalanul használták fel, a Bizottság csökkentheti vagy időlegesen felfüggesztheti a kedvezményezett országnak szóló időközi kifizetéseket, a 46. cikk rendelkezéseivel összhangban. Erről a megfelelő módon tájékoztatja a kedvezményezett országot.

(3) Az időközi kifizetések felfüggesztésének vagy csökkentésének meg kell felelnie az arányosság elvének, és nem sértheti a megfelelési határozatokat vagy az elszámolási határozatokat, illetve a pénzügyi korrekciókat.

44. cikk

A kifizetések kiszámítása

A kifizetések kiszámítása az érintett művelethez való közösségi hozzájárulás alapján történik, a finanszírozási határozatban minden egyes prioritási tengelyre megállapított társfinanszírozási aránynak a támogatható kiadásokra való alkalmazásával kapott összegig, az egyes prioritási tengelyekhez kapcsolt legnagyobb közösségi hozzájárulás mértékéig.

45. cikk

A zárókifizetés

(1) A zárókifizetés esetében az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 166. cikkében meghatározott határidő érvényesül, és a 41. cikkben említett minimumkövetelmények a következők:

- a) a nemzeti programengedélyező megküldte a Bizottságnak az utolsó részlet kifizetése iránti kérelmet és a záró kiadáskimutatást; a záró kiadáskimutatást a nemzeti programengedélyezőnek kell igazolnia;
- b) a lebonyolító szervezet megküldte a Bizottságnak a 61. cikk (1) bekezdésében említett, az érintett programra vonatkozó ágazati zárójelentéseket;
- c) az ellenőrző hatóság a 29. cikk (2) bekezdése b) pontjának harmadik francia bekezdésével összhangban megküldte a Bizottságnak a záró kiadáskimutatásról szóló véleményt, amelyet záró tevékenységi jelentéssel támaszt alá;
- d) az illetékes akkreditációs tisztviselő és a nemzeti programengedélyező által teljesített akkreditációk hatályban vannak, és az igazgatás Bizottság általi átruházása érvényben marad.

(2) A költségvetési kötelezettségvállalások többéves programokra hivatkozó, 2017. december 31-én még nyitott azon része, amelyre 2018. december 31-ig nem nyújtották be a Bizottságnak az (1) bekezdésben említett iratokat, automatikusan felszabadul.

46. cikk

A kifizetések felfüggesztése

(1) A Bizottság felfüggeszthet minden kifizetést vagy a kifizetések egy részét, amennyiben:

- a) a program irányítási és ellenőrzési rendszerében olyan súlyos hiányosság tapasztalható, amely érinti a kifizetések igazolására vonatkozó eljárás megbízhatóságát, és amelyre nézve nem hoztak korrekciós intézkedéseket; vagy
- b) egy igazolt kiadáskimutatásban szereplő költség olyan súlyos szabálytalansághoz kapcsolódik, amelyet nem korrigáltak; vagy
- c) a kiadáskimutatásban szereplő információk tisztázásra szorulnak.

(2) A kedvezményezett országnak lehetőséget adnak észrevételei két hónapos határidőn belüli előterjesztésére, mielőtt a Bizottság az (1) bekezdéssel összhangban a felfüggesztésről határozatot hozna.

(3) A Bizottság akkor szünteti meg a felfüggesztést, amikor a kedvezményezett ország megtette a szükséges intézkedéseket az (1) bekezdésben említett hiányosság, szabálytalanság vagy egyértelműség hiányának megszüntetésére.

Ha a kedvezményezett ország nem teszi meg ezeket az intézkedéseket, a Bizottság olyan határozatot hozhat, hogy az 51. cikkel összhangban, részben vagy egészben megszünteti a programhoz nyújtott közösségi hozzájárulást.

47. cikk

A program lezárása

(1) Miután a Bizottság kézhez vette a végső kifizetési kérelmet, a program azt követően minősül lezártnak, hogy a következők valamelyike megtörténik:

- a Bizottság teljesíti a zárókifizetést,
- a Bizottság beszédési utalványt bocsát ki,
- a Bizottság visszavonja az előirányzatokat.

(2) A program lezárása nem érinti a Bizottság azon jogát, hogy később pénzügyi korrekciókat hajtson végre.

(3) A program lezárása nem érinti a kedvezményezett ország azon kötelezettségét, hogy továbbra is megőrizze a kapcsolódó dokumentumokat, a 48. cikknek megfelelően.

48. cikk

Dokumentumok megőrzése

A kedvezményezett ország az adott programhoz kapcsolódó valamennyi dokumentumot a program lezárását követő legalább három évig megőrzi. Ez az időtartam bírósági eljárás esetében vagy a Bizottság megfelelően indokolt kérelmére megszakad.

49. cikk

Pénzügyi korrekciók

(1) A pénzeszközök vonatkozó szabályoknak megfelelő felhasználásának biztosítása céljából a Bizottság végső elszámolási eljárást vagy pénzügyi korrekciós mechanizmust alkalmaz az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53b. cikkének (4) bekezdésével, illetve az 53c. cikkének (2) bekezdésével összhangban, a keretmegállapodásban vagy az ágazati megállapodásokban – ha ilyenek vannak – részletezettek szerint.

(2) Pénzügyi korrekcióra a következők adhatnak alapot:

- a) valamely sajátos szabálytalanság azonosítása, beleértve a csalást; vagy
- b) a kedvezményezett ország irányítási és ellenőrzési rendszere hiányosságának azonosítása.

(3) Ha a Bizottság úgy találja, hogy a rendelet hatálya alá tartozó program kiadásai olyan módon merültek fel, ami sérti az alkalmazandó szabályokat, határoz arról, hogy milyen összeg kerüljön kizárásra a közösségi finanszírozásból.

(4) Az ilyen korrekciók és a kapcsolódó visszatérítések kiszámítását és megállapítását a Bizottság végzi, az 51., 52. és 53. cikkben előírt kritériumok követésével. A rendeleten túlmenően alkalmazni kell az ágazati vagy finanszírozási megállapodásokban a pénzügyi korrekciókra megállapított egyéb szabályokat.

50. cikk

Pénzügyi kiigazítások

(1) Amennyiben a műveletekben vagy operatív programokban szabálytalanságot vagy hanyagságot tárnak fel, a szabálytalanságok kivizsgálásért az elsődleges felelősséget viselő nemzeti programengedélyező elvégzi a pénzügyi kiigazításokat, az adott műveletekhez vagy operatív programokhoz a közösségi hozzájárulás részben vagy egészben történő megszüntetésével. A nemzeti programengedélyezőnek figyelembe kell vennie a szabálytalanságok jellegét és súlyát, valamint a közösségi hozzájárulást ért pénzügyi veszteséget.

(2) Szabálytalanság esetében a nemzeti programengedélyező visszatéríteti a kedvezményezett országnak kifizetett közösségi hozzájárulást, összhangban a nemzeti visszatérítési eljárásokkal.

51. cikk

A pénzügyi korrekció kritériumai

(1) A Bizottság a 49. cikk (2) bekezdésében említett esetekben valamely programhoz nyújtott közösségi hozzájárulás részben vagy egészben történő megszüntetésével pénzügyi korrekciót hajthat végre.

(2) Ha egyedi szabálytalanságok azonosítására kerül sor, a Bizottság figyelembe veszi a szabálytalanság rendszerszerű természetét az átalány- vagy extrapolált kiigazítás alkalmazásának eldöntése érdekében.

(3) A Bizottság a korrekció összegének meghatározásakor figyelembe veszi a szabálytalanság jellegét és súlyát és/vagy az érintett program irányítási és ellenőrzési rendszerében feltárt hiányosságok nagyságát és pénzügyi hatásait.

52. cikk

A pénzügyi korrekciós eljárás

(1) A Bizottság a pénzügyi korrekcióról szóló határozat meghozatalát megelőzően tájékoztatja a nemzeti programengedélyezőt előzetes következtetéseiről, és felkéri, hogy két hónapon belül nyújtsa be észrevételeit.

Amennyiben a Bizottság extrapoláció alapján vagy átalány formájában végrehajtott pénzügyi korrekciót javasol, a kedvezményezett országnak lehetőséget kell kapnia – az érintett dokumentumok átvizsgálása révén – a szabálytalanság tényleges terjedelmének bizonyítására. A Bizottsággal egyetértésben a kedvezményezett ország e vizsgálatot az érintett dokumentáció megfelelően arányos részére vagy mintájára korlátozhatja. A kellően indokolt esetek kivételével az ilyen vizsgálat időtartama

nem haladhatja meg az első albekezdésben említett két hónapos időtartamot követő további két hónapot.

(2) A Bizottság figyelembe veszi a kedvezményezett ország által az (1) bekezdésben említett határidőn belül benyújtott valamennyi bizonyítékot.

(3) A Bizottság törekszik arra, hogy az (1) bekezdésben meghatározott eljárás megindításától számított hat hónapon belül meghozza a pénzügyi korrekcióra vonatkozó határozatot.

53. cikk

Visszafizetés

(1) Az Európai Unió általános költségvetésébe történő visszafizetéseket az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 72. cikkével összhangban kiállított beszédési utalványon feltüntetett esedékesség időpontja előtt kell teljesíteni. Az esedékesség időpontja a beszédési utalvány kibocsátását követő második hónap utolsó napja.

(2) A visszafizetés késedelme esetén az esedékesség időpontjától a tényleges visszafizetés napjáig terjedő időszakra vonatkozóan késedelmi kamatot kell fizetni. A kamatláb másfél százalékponttal haladja meg az Európai Központi Bank által az esedékesség napja szerinti hónap első munkanapján alkalmazott, irányadó refinanszírozási művelet kamatlábát.

54. cikk

A közösségi hozzájárulás ismételt felhasználása

(1) A 49. cikk szerint a közösségi hozzájárulásból megszüntetett források visszafizetendőek az Európai Unió költségvetésébe, az azok után keletkezett kamattal együtt.

(2) A megszüntetett vagy az 50. cikk értelmében visszatérített hozzájárulás nem használható fel újra a visszafizetés vagy kiigazítás tárgyát képező művelet vagy műveletek számára, sem pedig – amennyiben a visszafizetés vagy kiigazítás a rendszerből adódó szabálytalanság miatt szükséges – az olyan műveletek esetében, amelyek részben vagy egészben abba a prioritási tengelybe tartoznak, amelyben a rendszerből adódó hiba előfordult.

3. szakasz

A centralizált és közös igazgatás szabályai

55. cikk

Kifizetések

(1) A Közös hozzájárulásával kapcsolatos kifizetéseket a Bizottság a rendelkezésre álló pénzeszközök keretein belül teljesíti.

(2) Az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 81. cikkének megfelelően a kifizetéseket annak bizonyítása után lehet teljesíteni, hogy a vonatkozó művelet megfelel az IPA-rendelet, e rendelet, a szerződés vagy a támogatás rendelkezéseinek.

(3) Az éves programokban jelzett kiadások fedezésére szükséges előirányzatokat a következő intézkedések közül egy vagy több alkalmazásával kell rendelkezésre bocsátani: a teljes esedékes összeg kifizetése; előfinanszírozás; egy vagy több közbenső kifizetés és az esedékes összegek egyenlegének kifizetése.

(4) A Bizottság a kifizetéseket minden lehetséges esetben euróban, euroszámlára teljesíti.

56. cikk

A program lezárása

(1) Valamely program akkor zárul le, ha a program által finanszírozott valamennyi szerződés és támogatás lezárásra kerül.

(2) Az utolsó részlet kifizetése iránti kérelem kézhezvételét követően a szerződés vagy támogatás lezártnak tekinthető, amint a 47. cikk (1) bekezdésében említett események egyike megtörténik.

(3) A szerződés vagy a támogatás lezárása nem érinti a Bizottság azon jogát, hogy később pénzügyi korrekciókat hajtson végre.

V. FEJEZET

Értékelés és monitoring

57. cikk

Értékelés

(1) Az értékelések célja, hogy javítsák a közösségi pénzeszközökből nyújtott támogatás minőségét, hatékonyságát és egységességét, valamint a programok stratégiáját és végrehajtását.

(2) Az 5. cikkben leírt többéves indikatív tervezési dokumentumokra a Bizottság által végzett rendszeres előzetes értékelés vonatkozik.

(3) A Bizottság stratégiai értékeléseket is végezhet.

(4) A programokat előzetes, valamint közbenső, és adott esetben utólagos értékelésnek kell alávetni a II. részben, valamint a 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet 21. cikkében minden egyes IPA-alkotóelemre megállapított különös rendelkezésekkel összhangban.

(5) A program végrehajtásnak időszakában legalább egy közbenső értékelést kell végezni, és különösen akkor, ha a program monitoringja a kezdeti célkitűzésekhez képest jelentős eltérést fed fel.

(6) A Bizottság feladata a támogatás végrehajtásának utólagos értékelése. Az utólagos értékelés tartalmazza az IPA-alkotóelemre jellemző, azonosítható eredményeket. Közös irányítás esetén lehetőség van az utólagos ellenőrzést más adományozókkal együtt végezni.

(7) Az előzetes és a közbenső értékelés eredményei a programozási és végrehajtási ciklusban figyelembevételre kerülnek.

(8) A Bizottság kifejleszti az értékelési módszereket, beleértve a minőségi előírásokat, valamint az objektív és számszerű mutatók alkalmazását.

58. cikk

Monitoring decentralizált igazgatás esetében

(1) Decentralizált igazgatás esetében a kedvezményezett ország e rendelet hatálybalépésétől számított hat hónapon belül létrehozza az IPA támogatásfelügyeleti bizottságot, a nemzeti IPA-koordinátorral és a Bizottsággal egyetértésben, az IPA-alkotóelemek végrehajtásának koherenciája és összehangolása biztosítása céljával.

(2) Az IPA támogatásfelügyeleti bizottság meggyőződik arról, hogy valamennyi program és művelet végrehajtásának minősége és koherenciája a finanszírozási megállapodásokban és a többéves indikatív tervezési dokumentumokban meghatározott célkitűzések teljesítése irányába hat. E célból az ágazati támogatásfelügyeleti bizottságok által az 59. cikk (3) bekezdése szerint adott elemekre támaszkodik.

(3) Az IPA támogatásfelügyeleti bizottság javaslatokat tehet a Bizottságnak, a nemzeti IPA-koordinátornak és a nemzeti programengedélyezőnek bármely intézkedésre a különféle alkotóelemek alapján végrehajtott programok és műveletek közötti koherencia és összehangolás biztosítására, valamint bármely olyan, alkotóelemek közötti korrekciós intézkedésre, amely szükséges a nyújtott támogatás általános célkitűzései elérésének biztosításához és általános hatékonyságának fokozásához. Javaslatokat tehet továbbá a megfelelő ágazati támogatásfelügyeleti bizottság(ok)nak bármely korrekciós intézkedésre vonatkozó határozat tekintetében a program célkitűzései elérésének biztosítása, valamint az érintett programok vagy IPA-alkotóelem(ek) alapján nyújtott támogatás hatékonyságának fokozása érdekében.

(4) Az IPA támogatásfelügyeleti bizottság a támogatásfelügyeleti bizottság Bizottság által megállapított megbízásának megfelelően, valamint az érintett kedvezményezett ország intézményi, jogi és pénzügyi keretrendszerén belül elfogadja belső eljárási szabályait.

(5) Amennyiben a támogatásfelügyeleti bizottság számára a Bizottság által adott megbízás eltérően nem rendelkezik, e bekezdés rendelkezései érvényesülnek.

Az IPA támogatásfelügyeleti bizottság tagjai a Bizottság képviselői, a nemzeti IPA-koordinátor, a nemzeti programengedélyező, a lebonyolító szervezetek képviselői és a stratégiai koordinátor.

Az IPA támogatásfelügyeleti bizottság ülésein a Bizottság képviselője és a nemzeti IPA-koordinátor társelnökként jár el.

Az IPA támogatásfelügyeleti bizottság évente legalább egyszer ülésezik. Időközi üléseket is össze lehet hívni, különösen tematikus alapon.

59. cikk

Ágazati támogatásfelügyeleti bizottságok decentralizált igazgatás esetében

(1) Az IPA támogatásfelügyeleti bizottságot az IPA-alkotóelemek keretében a II. részben megállapított különös rendelkezésekkel összhangban az e rendelet hatálybalépését követő hat hónapon belül létrehozott ágazati támogatásfelügyeleti bizottságok segítik. Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottságok programokhoz vagy alkotóelemekhez kapcsolódnak. Adott esetben azokban a civil társadalom képviselői is részt vehetnek.

(2) Minden ágazati támogatásfelügyeleti bizottság meggyőződik az érintett programok és műveletek végrehajtásának hatékonyságáról és minőségéről, a II. részben minden alkotóelem és a vonatkozó ágazati és/vagy finanszírozási megállapodások tekintetében megállapított különös rendelkezésekkel összhangban. Javaslatokat tehet a Bizottságnak és a nemzeti IPA-koordinátornak – a nemzeti programengedélyezőnek egy másolat megküldésével – bármely korrekciós intézkedésre vonatkozó határozatra a program célkitűzései elérésének biztosítására és a nyújtott támogatás hatékonyságának fokozására.

(3) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottságok az IPA támogatásfelügyeleti bizottságnak számolnak be. Az IPA támogatásfelügyeleti bizottságot különösen a következőkre vonatkozó információkkal látják el:

- a) a programok végrehajtásában elért előrehaladás prioritási tengelyenként, illetve adott esetben intézkedésenként vagy műveletenként; ez tartalmazza az elért eredményeket, a pénzügyi végrehajtási mutatókat és egyéb tényezőket, valamint elkészítése a programok végrehajtásának javítása céljával történik;
- b) az irányítási és ellenőrzési rendszerek működésének az ellenőrző hatóság, a nemzeti programengedélyező vagy az illetékes akkreditációs tisztviselő által felvetett bármely vonatkozása.

60. cikk

Monitoring centralizált és közös igazgatás esetében

Centralizált és közös igazgatás esetében a Bizottság megtehet minden olyan intézkedést, amelyet szükségesnek tart az érintett program felügyelete érdekében. Közös igazgatás esetén ezeket az intézkedéseket csak az érintett nemzetközi szervezettel (szervezetekkel) közösen lehet megtenni.

61. cikk

Az éves és a záró végrehajtási jelentés

(1) A lebonyolító szervezetek ágazati éves jelentést és ágazati zárójelentést készítenek a felelősségi körükbe tartozó programok végrehajtásáról, a II. részben minden egyes IPA-alkotóelem vonatkozásában meghatározott eljárásoknak megfelelően.

Az ágazati éves végrehajtási jelentés a pénzügyi évre vonatkozik. Az ágazati záró végrehajtási jelentések a végrehajtás teljes időszakára vonatkoznak, és azok tartalmazhatják az utolsó ágazati éves jelentést.

(2) Az (1) bekezdésben említett jelentéseket azok ágazati támogatásfelügyeleti bizottságok általi vizsgálatát követően megküldik a nemzeti IPA-koordinátornak, a nemzeti programengedélyezőnek és a Bizottságnak.

(3) Az (1) bekezdésben említett jelentések alapján a nemzeti IPA-koordinátor megküldi a Bizottságnak és a nemzeti programengedélyezőnek az IPA-rendelet alapján történő támogatás végrehajtásának éves és zárójelentéseit, miután azokat az IPA támogatásfelügyeleti bizottság megvizsgálta.

(4) A (3) bekezdésben említett éves végrehajtási jelentés, amelyet minden év augusztus 31-ig és első alkalommal 2008-ban kell megküldeni, összegzi a különféle alkotóelemek alapján kiadott ágazati éves jelentéseket, és információkat tartalmaz a következőkről:

- a) a közösségi támogatás végrehajtásában elért előrehaladás, a többéves indikatív tervezési dokumentumban és a különböző programokban meghatározott prioritások vonatkozásában;
- b) a közösségi támogatás pénzügyi végrehajtása.

(5) A (3) bekezdésben említett záró végrehajtási jelentés a végrehajtás teljes időszakára vonatkozik és az tartalmazhatja a (4) bekezdésben említett utolsó éves jelentést.

VI. FEJEZET

Nyilvánosság, láthatóság

62. cikk

Tájékoztatás és nyilvánosság

(1) Centralizált és közös igazgatás esetében a Bizottság nyújtja a programokra és a műveletekre vonatkozó tájékoztatást, adott esetben a nemzeti IPA-koordinátor segítségével. Decentralizált igazgatás esetében, illetve a nem megosztott irányítás alatt végrehajtott határokon átnyúló együttműködési alkotóelemhez tartozó programok vagy programrészek minden esetében a kedvezményezett ország és a nemzeti IPA-koordinátor nyújt tájékoztatást a programokról és műveletekről, illetve hozza azokat nyilvánosságra. Megosztott igazgatás esetében a tagállamok, a kedvezményezett országok és a 103. cikkben említett irányítóhatóság nyújt tájékoztatást a programokról és műveletekről, illetve hozza azokat nyilvánosságra. A tájékoztatás címzettjei a polgárok és a kedvezményezettek, célja pedig a Közösség szerepének kiemelése, valamint az átláthatóság biztosítása.

(2) Decentralizált igazgatás esetében a lebonyolító szervezetek felelnek a végső kedvezményezettek listája, a műveletek megnevezése és a műveletekre kiosztott közösségi pénzeszközök összege nyilvánosságra hozatalának megszervezéséért. Biztosítják, hogy a végső kedvezményezett tájékoztatást kapjon arról, hogy a támogatás elfogadása egyben annak elfogadása is, hogy a végső kedvezményezett szerepel a kedvezményezettek nyilvánosságra hozott listáján. Az e listában szereplő valamennyi személyes adatot a 45/2001/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ követelményeinek megfelelően kell feldolgozni.

⁽¹⁾ HL L 8., 2001.1.12., 1. o.

(3) A Bizottság az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 90. cikkével összhangban nyilvánosságra hozza a szerződésekre vonatkozó lényeges információkat. A Bizottság a pályázati eljárás eredményeit az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*, a EuropeAid weboldalon és más megfelelő médiában, a Közösség külső fellépéseire vonatkozó szerződési eljárásokkal összhangban hozza nyilvánosságra.

63. cikk

Láthatóság

(1) A Bizottság és a kedvezményezett országok megfelelő nemzeti, regionális vagy helyi hatóságai megállapodnak a kedvezményezett országokban rendelkezésre bocsátandó tevékenységek, valamint az IPA-rendelet alapján történő támogatásra vonatkozó és nyilvánosságra hozandó információk egységes listájában.

Az e tevékenységek végrehajtására szolgáló eljárásokat az ágazati vagy a finanszírozási megállapodásokban kell meghatározni.

(2) Az (1) bekezdésben említett tevékenységek végrehajtása a végső kedvezményezettek feladata, és azt a megfelelő programokra vagy műveletekre kiosztott összegből kell finanszírozni.

II. RÉSZ

KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK

I. CÍM

ÁTMENETI TÁMOGATÁSI ÉS INTÉZMÉNYFEJLESZTÉSI ALKOTÓELEM

I. FEJEZET

A támogatás tárgya és a támogathatóság

64. cikk

A támogatás területei

(1) Ezen alkotóelem alapján a kedvezményezett országoknak különösen a következő területeken adható támogatás:

- a) a demokratikus intézmények és a jogállamiság megerősítése;
- b) az alapjogok európai chartájában szereplő alapjogok és szabadságjogok előmozdítása és védelme;
- c) a közigazgatás reformja;
- d) reform az igazságszolgáltatás és a belügyek terén, valamint a jogrendszer, a rendőrség, az ügyészség, a bírói kar, valamint a vám- és határellenőrzési rendszer reformja, külön hangsúlyozva a korrupció, a szervezett bűnözés, a terrorizmus, az illegális bevándorlás elleni harc javítását, és e területekhez kapcsolódóan tájékoztatási rendszerek létrehozása;
- e) a szabályozási keretrendszer modernizációja, beleértve azon beruházások támogatását, amelyek olyan kulcsfontosságú intézmények felszerelését célozzák, amelyek monitoring- és jogérvényesítési infrastruktúrája vagy képessége erősítésre szorul;

- f) pénzügyi ellenőrzési rendszerek létrehozása vagy megerősítése;
 - g) a piacgazdaság erősítése, nevezetesen a gazdasági szereplők önszerveződésének támogatásával és a gazdasági tevékenység közvetlen támogatásával, beleértve a magánszektoron keresztül történő támogatást és az ipar reorganizációjának támogatását, valamint a gazdaság diverzifikálását, a kulcsfontosságú ágazatok modernizálását és meghatározott területek fejlesztését;
 - h) a civil társadalom, illetve a kormány és a nem kormányzati szervek közötti párbeszéd fejlesztése a demokrácia, a jogállamiság, az emberi jogok, a kisebbségek tisztelete és védelme, valamint a civil társadalmi párbeszéd támogatása érdekében;
 - i) a szociális párbeszéd, mint a helyes kormányzás egyik összetevőjének megteremtése a méltányos és igazságos munkafeltételek előmozdítása érdekében;
 - j) a kisebbségek integrációjának, valamint a megbékélési és bizalomépítési intézkedéseknek a támogatása a társadalom valamennyi szintjén;
 - k) a magas szintű védelemre alapozott környezeti politika, a „szennyező fizet” elv, a természeti erőforrások fenntartható kiaknázása, az energiahatékonyság, a megújuló energiaforrások előmozdítása és közösségi politika fokozatos átvétele az éghajlatváltozást érintő valamennyi területen;
 - l) a kis- és középvállalkozások, valamint a közigazgatás pénzügyi lehetőségeihez való hozzáféréseinek javítása;
 - m) intézményfejlesztés a nukleáris biztonság, a radioaktív hulladékok kezelése és a sugárzásvédelem területén, a közösségi vívmányokkal és az Európai Unió legjobb gyakorlataival összhangban;
 - n) közösségi programokban, különösen az európai polgárság fokozott tudatosítására irányuló programokban való részvétel támogatása, valamint a közösségi ügynökségekben való részvételre történő felkészítés.
- (2) Az (1) bekezdésbe tartozó területeken túlmenően ezen alkotóelem alapján támogatás nyújtható az IPA-rendelet II. mellékletében felsorolt kedvezményezett országoknak, a következő területekre:
- a) az IPA-rendelet 2. cikke (3) bekezdésének b) pontjával összhangban társadalmi, gazdasági és területfejlesztés, ideértve többek között a regionális fejlesztés, a humán erőforrás-fejlesztés és a vidékfejlesztés területén végrehajtott beruházásokat;
 - b) a társadalmi beilleszkedés akadályainak felszámolása és a befogadó munkaerőpiac támogatása, különösen az életszínvonal javítására, a munkanélküliség elleni küzdelemre, valamint a munkavállalók jogainak kiterjesztésére irányuló lépések által;

- c) a termelőgazat és a szolgáltatások támogatása, valamint az üzleti tevékenységhez kapcsolódó infrastruktúra fejlesztése;
- d) az oktatási rendszerek és a szakmai képzési rendszerek átalakítása, reformja vagy adott esetben létrehozása;
- e) a közlekedési, tájékoztatási, energia- és egyéb hálózatokhoz való hozzáférés és azok összekapcsolhatóságának javítása;
- f) az egészségügyi rendszer reformja;
- g) a tájékoztatási és kommunikációs rendszerek fejlesztése.

65. cikk

A támogatás formái

- (1) Ezen alkotóelem alapján a támogatás nyújtása különösen a következők útján történik:
- a) igazgatási együttműködési intézkedések a tagállamokból vagy nemzetközi szervezetektől kiküldött közszektorbeli szakértők bevonásával történő képzés és információcsera céljaira, ami különösen az ikerintézményi (twinning) és az egyszerűsített ikerintézményi (twinning light) együttműködésen, valamint a TAIX-en keresztül történik;
 - b) technikai segítségnyújtás;
 - c) a szabályozói infrastruktúrában végrehajtott beruházások, beleértve a független külső többoldalú intézményeket, különösen az Európai Unió normáihoz és szabványaihoz való igazodás támogatására. Ez a kulcsfontosságú szabályozó intézményekre irányul és a közigazgatás reformja, valamint a vívmányokhoz való igazodás egyértelmű stratégiája alapján történik;
 - d) támogatási rendszerek;
 - e) projekt-előkészítési lehetőségek;
 - f) a finanszírozási lehetőségek végrehajtása, a pénzügyi intézménnyel együttműködésben;
 - g) költségvetési támogatás, összhangban az IPA-rendelet 15. cikke (1) bekezdésének rendelkezéseivel.

(2) Az IPA-rendelet II. mellékletében felsorolt kedvezményezett országok részére támogatás nyújtható ezen alkotóelem keretében a regionális fejlesztési, humánerőforrás-fejlesztési és vidékfejlesztési alkotóelemre előírt intézkedésekhez és fellépésekhez hasonló intézkedéseken és fellépéseken keresztül, beleértve a beruházási típusú műveleteket is.

(3) A támogatás felhasználható azon költségek fedezésére is, melyek a nemzetközi missziókban, kezdeményezésekben és a kedvezményezett országok érdekében fellépő aktív szervezetekben történő közösségi hozzájárulásból következően keletkeznek, ideértve az adminisztratív költségeket is.

66. cikk

A kiadások támogathatósága

(1) Ezen alkotóelem alapján a kiadások akkor jogosultak támogatásra, ha azok a beszerzések, a szerződések és a támogatások aláírása után merültek fel, az 1605/2002/EK, Euratom rendeletben kifejezetten előírt esetek kivételével.

(2) A 34. cikk (3) bekezdésében meghatározott szabályokon túlmenően a következő kiadások nem támogatathatók:

- a) lízingdíjak;
- b) amortizációs költségek.

(3) A 34. cikk (3) bekezdésétől eltéréssel eseti alapon kell eldönteni, hogy a következő kiadások támogathatóak-e:

- a) a kifejezetten a művelet társfinanszírozásának időszakához kapcsolódó üzemeltetési költségek, beleértve a bérleti díjakat;
- b) hozzáadottérték-adók, ha a következő feltételek teljesülnek:
 - i. a hozzáadottérték-adók semmiféle módon nem igényelhetők vissza;
 - ii. igazolt, hogy azokat a végső kedvezményezett viseli; és
 - iii. azok egyértelműen azonosításra kerülnek a projektjavaslatban.

67. cikk

Támogatásintenzitások és a közösségi hozzájárulás aránya

(1) Ezen alkotóelem alkalmazásában a 38. cikk (1) bekezdésében hivatkozott támogatható kiadásokat decentralizált igazgatás esetében a teljes közkiadásból, centralizált és közös igazgatás esetében pedig az összes kiadásból kiindulva kell kiszámítani.

(2) Decentralizált igazgatás esetében a 37. és 38. cikkben meghatározott általános szabályokon túlmenően ez a bekezdés vonatkozik az ezen alkotóelem alapján történő támogatásra.

Támogatás esetében a végső kedvezményezetttektől megkövetelhető, hogy járuljanak hozzá a művelet üzemeltetési költségeihez. Beruházási művelet esetében a közösségi támogatás nem haladhatja meg a közkiadás 75 %-át, a másik 25 %-ot a kedvezményezett ország állami pénzeszközeiből biztosítva. Kivételes és kellően indokolt esetekben azonban a közösségi hozzájárulás meghaladhatja a közkiadás 75 %-át.

Az intézményfejlesztési tevékenységek bizonyos mértékű társfinanszírozást tehetnek szükségessé a végső kedvezményezett és/vagy a kedvezményezett ország állami alapjai részéről. Kellően indokolt esetekben azonban az intézményfejlesztési tevékenységek 100 %-ig finanszírozhatóak közösségi pénzeszközökkel.

A 65. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett igazgatási együttműködési intézkedéseken keresztül nyújtott támogatás 100 %-ig finanszírozható közösségi pénzeszközökkel.

(3) Centralizált vagy közös igazgatás esetén a Bizottság dönt a közösségi hozzájárulás arányáról, amely a támogatható kiadások 100 %-át is elérheti.

II. FEJEZET

Programozás

68. cikk

Programozási keretrendszer

A támogatás alapvetően a következő formákat öltheti:

- nemzeti programok,
- regionális és horizontális programok és lehetőségek.

69. cikk

Nemzeti programok

(1) A Bizottság évente fogadja el a nemzeti programokat, a kedvezményezett ország projektjavaslatai alapján, és azok figyelembe veszik az 5. cikkben említett többéves indikatív tervezési dokumentumokban meghatározott elveket és prioritásokat.

(2) A projektjavaslatok felsorolják különösen az érintett országban figyelembe veendő prioritási tengelyeket, amelyek között a 64. cikkben megállapított támogatási területek szerepelhetnek. Az érintett résztvevőkkel a projektjavaslatok tervezési szakaszában folytatandó konzultáció.

(3) A Bizottság és a kedvezményezett ország között a projektjavaslatokról folytatott tárgyalásokat követően a kedvezményezett ország minden évben benyújtja a Bizottságnak a projektadatlapokat. A projektadatlapokon egyértelműen fel kell tüntetni a prioritási tengelyeket, a tervezett műveleteket és azok választott végrehajtási módszereit. A finanszírozási javaslatokat a Bizottság készíti el, figyelembe véve a projektadatlapokat.

(4) A finanszírozási javaslatok elfogadása a 8. cikknek megfelelően finanszírozási határozat útján történik.

(5) A Bizottság és a kedvezményezett ország megkötö a 8. cikkben előírt finanszírozási megállapodást.

70. cikk

Részvétel a nemzeti programokon belül közösségi programokban

(1) Támogatás adható a kedvezményezett országok közösségi programokban való részvételének támogatására. A részvételt a nemzeti programokban kell meghatározni.

(2) A közösségi programokban való részvétel támogatására adott pénzeszközök nem haladhatják meg a nemzeti programban meghatározott korlátot.

(3) A kedvezményezett ország közösségi programokban való részvétele követi a Bizottság és a kedvezményezett ország által megkötendő egyetértési megállapodásban az ilyen programokra meghatározott feltételeket, a kedvezményezett ország közösségi programokban való részvételének általános elveit megállapító megállapodásokkal összhangban. A megállapodás rendelkezéseket tartalmaz a kedvezményezett ország hozzájárulásának teljes összegéről és az IPA-rendelet alapján finanszírozott összegről.

71. cikk

Részvétel a nemzeti programokon belül közösségi ügynökségekben

(1) Támogatás adható a kedvezményezett országok közösségi ügynökségekben való részvételének támogatására. A részvételt a nemzeti programokban kell meghatározni.

(2) A kedvezményezett országokat eseti alapon meg lehet hívni a különféle közösségi ügynökségek munkájában való részvételre. Részvételük költségei finanszírozhatók az IPA-rendelet alapján történő támogatással, a közösségi programokban való részvételre vonatkozóhoz hasonló módon.

72. cikk

Regionális és horizontális programok

(1) A Bizottság a vonatkozó többéves indikatív tervezési dokumentumok alapján és az érintett résztvevőkkel folytatott konzultációt követően elkészíti a regionális és horizontális programokat, a nemzeti programokkal teljes egységben, és azokkal teljes mértékben összehangolva.

(2) A regionális és horizontális programok célja a regionális együttműködés előmozdítása és a kedvezményezett országokban a több országra kiterjedő tapasztalatcserek erősítésére, valamint a kedvezményezett országok közös érdekű területeken történő együttműködési kezdeményezéseinek támogatására.

(3) A regionális programok a Nyugat-Balkán kedvezményezett országaira vonatkoznak. A program különösen a régió megbékélésére, helyreállítására és politikai együttműködésére irányul, azzal a céllal, hogy támogassa a Délkelet-európai Stabilitási Paktum végrehajtását.

(4) A horizontális programok a kedvezményezett országok közül néhányat vagy valamennyit lefednek olyan közös érdekű területeken, amelyeken a támogatás hatékonyabban és gazdaságosabban végrehajtható, mint a nemzeti programokon keresztül.

(5) A regionális és horizontális programok alapján támogatás adható olyan területeken, mint a projekt-előkészítési lehetőség, a civil társadalom és a szokások támogatása, kis- és középvállalkozások támogatása, helyi önkormányzati finanszírozási lehetőségek és helyi önkormányzati infrastruktúra, statisztika, nukleáris biztonság, tájékoztatás és kommunikáció.

III. FEJEZET

Végrehajtás

1. szakasz

A végrehajtási keretrendszer és alapelvei

73. cikk

Általános elvek

(1) Ezen alkotóelem alapján támogatás nyújtható centralizált, decentralizált és közös igazgatás révén, az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53. cikkével összhangban.

(2) A célkitűzés a nemzeti programok vonatkozásában a decentralizált igazgatás.

(3) A Bizottság a regionális és horizontális programokat centralizált alapon, vagy nemzetközi szervezetekkel közös irányításon keresztül hajtja végre, az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 43d. cikkében meghatározottak szerint.

74. cikk

Szervezetek és hatóságok centralizált és közös igazgatás esetében

Centralizált és közös igazgatás esetében a nemzeti IPA-koordinátor a Bizottság egyetlen kapcsolattartója, a 32. cikkel összhangban.

75. cikk

Szervezetek és hatóságok decentralizált igazgatás esetében

(1) Amennyiben decentralizált igazgatás esetében a 22. cikk (2) bekezdése b) pontjának megfelelően nemzeti szinten az ezen alkotóelem programozása feletti felelősséget a nemzeti IPA-koordinátor gyakorolja, a következő feladatokat látja el:

- a) megszervezi a projektjavaslatok 69. cikkben említett előkészítését;
- b) kidolgozza és benyújtja a Bizottságnak a 69. cikkben említett projekt-adatlapokat;
- c) figyelemmel kíséri a nemzeti programok technikai végrehajtását.

(2) A lebonyolító szervezet a 31. cikknek megfelelően egy vagy több végrehajtó szervből áll, amelyeket a nemzeti közigazgatáson belül vagy annak közvetlen ellenőrzése alatt kell létrehozni.

A nemzeti programengedélyező – a nemzeti IPA-koordinátorral folytatott konzultációt követően – kijelöli a programengedélyező tisztviselőket a végrehajtó ügynökségek vezetésére.

A programengedélyező tisztviselők a kedvezményezett ország állami közigazgatásának keretében működnek. A 28. cikknek megfelelően ők felelnek a végrehajtó ügynökségek által ellátott tevékenységekért.

(3) A programengedélyező tisztviselők a nemzeti közigazgatáson belül vezető programtisztviselőket neveznek ki. A

programengedélyező tisztviselő általános felelőssége alatt a vezető programtisztviselők a következő feladatokat látják el:

- a) felelősek az illetékes minisztériumon belüli műveletek technikai vonatkozásaiért;
- b) segítik a programengedélyező tisztviselőt a műveletek technikai szinten történő, megfelelő és időben történő előkészítésében és végrehajtásában;
- c) vezetik a kedvezményezett ország projektjavaslatában meghatározott valamennyi prioritási tengelyen belüli koordinációt.

76. cikk

A működési szervezet akkreditációja és az irányítási hatáskörök átruházása

(1) Amennyiben e rendelet hatálybalépése előtt a közösségi pénzeszközöket a kedvezményezett országokban a 3906/89/EK rendelet vagy a 2500/2001/EK rendelet alapján meglévő nemzeti szervezetek kezelik, e szervezetek (a továbbiakban: meglévő nemzeti szervezetek) kezelik a pénzeszközöket az átmeneti támogatási és az intézményfejlesztési alkotóelem alapján mindaddig, amíg a Bizottság elfogadja az irányítási hatáskörök átruházására vonatkozó határozatot.

(2) A meglévő nemzeti szervezetek a rendelet hatálybalépésétől számított egy évnél hosszabb ideig semmilyen esetben nem kezelhetik az átmeneti támogatási és intézményfejlesztési alkotóelem alapján a pénzeszközöket az irányítási hatáskörök e rendelet alapján történő átruházása nélkül.

(3) A Bizottság dönt arról, hogy átruházza-e az irányítási hatásköröket a meglévő nemzeti szervezetekre, különös tekintettel az eltérések (4) bekezdésnek megfelelően benyújtott listájára és a nemzeti programengedélyező (5) bekezdéssel összhangban meghozott határozatára.

(4) A nemzeti programengedélyező elvégzi a lebonyolító szervezet értékelését, amibe beletartoznak a meglévő nemzeti szervezetek, figyelemmel a 11. cikkben említett követelményekre. Az irányítási és ellenőrzési szervezetek valamennyi szereplőjétől független külső ellenőr véleményére alapozva megállapítja különösen a 11. cikkben meghatározottak szerint az e rendelet alapján érvényes azon követelmények listáját, amelyeknek a lebonyolító szervezet nem felel meg.

Az eltérések listáját legkésőbb a rendelet hatálybalépésétől számított négy hónapon belül megküldi a Bizottságnak.

(5) Amennyiben a (4) bekezdésben említett meg nem felelést a lebonyolító szervezetek hatékony és eredményes működésével összeegyeztethetőnek tekintik, a nemzeti programengedélyező dönthet az érintett szervek e rendelet értelmében történő akkreditálásáról.

A rendelet hatálybalépését követően legkésőbb öt hónappal megküldi a Bizottságnak az érintett szervezetek akkreditációjával

kapcsolatban hozott határozatot. A határozatban szerepel egy útiter, időhöz kötött célkitűzésekkel, amely megállapítja a (4) bekezdésben említett listában szereplő meg nem felelés orvoslására teendő lépéseket. Az útiteret a Bizottsággal egyeztetni kell.

(6) Amennyiben a (4) bekezdésben említett meg nem felelést nem tekintik összeegyeztethetőnek a lebonyolító szervezetek hatékony és eredményes működésével, a nemzeti programengedélyező a 13. cikk rendelkezéseivel összhangban eljár az érintett lebonyolító szervezet akkreditációjának létrehozása érdekében.

(7) Abban az esetben, ha a Bizottság határoz az irányítási hatáskörök meglévő nemzeti szervezetekre e rendelet alapján történő átruházásáról, további feltételeket köthet ki a nemzeti szervezetekre vonatkozóan. További feltételek esetén a Bizottság határidőt tűz ki a nemzeti hatóságok megfelelésére ahhoz, hogy az irányítási hatáskörök átruházása hatályban maradjon. A bizottsági határozat megállapítja továbbá a 14. cikk (3) bekezdésében említett előzetes ellenőrzések listáját.

(8) A nemzeti programengedélyező döntésétől függetlenül a Bizottság bármikor határozhat úgy, hogy fenntartja, felfüggeszti vagy visszavonja az irányítási hatáskörök bármely érintett szervezetre történő átruházását.

(9) A nemzeti programengedélyező minden szakaszban biztosítja, hogy a kedvezményezett ország szolgáltassa a Bizottság által igényelt információkat.

77. cikk

Végrehajtási elvek ikerintézményi együttműködési projektek esetében

(1) Az ikerintézményi együttműködési projektek létrehozása támogatás formájában történik, amellyel a kiválasztott tagállami közigazgatások hozzájárulnak ahhoz, hogy átadják a kért közszektorbeli szakismereteket az így felmerült költségek megtérítése ellenében.

A támogatás rendelkezhet különösen a kedvezményezett ország közigazgatása részére teljes munkaidőben történő tanácsadással megbízott tisztviselő hosszú távú, helyben lakó ikerintézményi tanácsadóként történő kiküldetéséről.

Az ikerintézményi támogatás elkészítése az 1605/2002/EK, Euratom rendelet I. részének támogatásokról szóló VI. címével és a 2342/2002/EK, Euratom rendelettel összhangban történik.

(2) A Bizottság elkészíti és rendszeresen frissíti az ikerintézményi együttműködési kézikönyvet, amely tartalmazza nevezetesen a kiválasztott tagállam közigazgatása által átadott közszektorbeli szakismeretek vonatkozásában a megtérítéshez rögzített díjak és árak rendszerét.

78. cikk

Végrehajtási elvek a közösségi programokban és ügynökségekben való részvétel esetén

Közösségi programokban vagy ügynökségekben való részvétel esetén a végrehajtás a kedvezményezett ország pénzügyi hozzájárulásának az IPA értelmében finanszírozott részének a program vagy az ügynökség költségvetése részére történő megfizetéséből áll. A kifizetést decentralizált igazgatás esetében a nemzeti alap végzi, centralizált igazgatás esetében pedig a Bizottság.

2. szakasz

Pénzgazdálkodás

79. cikk

Kifizetések decentralizált igazgatás alapján

(1) A 40. cikk (6) bekezdésétől eltérve, ha a 95 %-os felső határértéket elérték, a nemzeti programengedélyező a zárókifizetés kérelmezésekor új igazolt kiadáskimutatást és tájékoztatást nyújt be a visszafizetett összegekről.

(2) Az előfinanszírozás elvileg az érintett programhoz való közösségi hozzájárulás 50 %-át képviseli. Ez kifizethető éves részletekben. Az 50 %-os arány megemelhető, ha a nemzeti programengedélyező igazolja, hogy a kapott összeg nem fedezi a nemzeti szinten aláírt szerződések és támogatások összegét.

(3) Az előfinanszírozandó összeget az évente szerződésekkel lekötött becsült összegek összegeként, valamint az előző évben megkötött szerződéses kötelezettségek tényleges összegének összeadásával kell kiszámítani. A közösségi programokban és ügynökségekben való részvétel kivételével az előfinanszírozás csak akkor fizethető ki, ha az első pályázati vagy ajánlattételi felhívás meghirdetésre került.

(4) A közösségi programokban és ügynökségekben való részvételre szóló kifizetések elérhetik az e részvételhez kapcsolódó közösségi hozzájárulás 100 %-át.

80. cikk

Dokumentumok megőrzése

A 48. cikktől eltérve, a lebonyolító szervezet a szerződés egyenlegének kifizetésétől számított legalább 7 éves időtartamon át megőrzi az ezen alkotóelem alapján történő teljes beszerzési, támogatás-odaítelési és szerződéskötési eljárás írott dokumentumait.

81. cikk

A kamat tulajdonjoga

A 36. cikktől eltérve, a valamely program Közösség általi finanszírozásából keletkező kamatot a Bizottságnak be kell jelenteni minden alkalommal, ha a Bizottsághoz kifizetési kérelem benyújtására kerül sor.

3. szakasz

Értékelés és monitoring

82. cikk

Értékelés

(1) Az átmeneti támogatási és az intézményfejlesztési alkotóelem alapján minden programot közbenső és/vagy utólagos értékelésnek kell alávetni a 2342/2002/EK, Euratom bizottsági rendelet 21. cikke értelmében.

(2) Az irányítási hatásköröknek a kedvezményezett országra történő átruházása előtt mind időközi, mind utólagos értékelést kell végezni. Mindkét feladatot a Bizottság látja el.

Az irányítási hatáskörök átruházása után a közbenső értékelések elvégzésének felelőssége átkerül a kedvezményezett országhoz, a Bizottság azon jogának sérelme nélkül, hogy bármikor elvégezze a programok eseti közbenső ellenőrzését, ha azt szükségesnek tartja.

Az utólagos ellenőrzés a Bizottság előjoga marad, még az irányítási hatásköröknek a kedvezményezett országra történő átruházását követően is.

(3) Az IPA-rendelet 22. cikkével összhangban az időközi ellenőrzésre vonatkozó összefoglalókat és az utólagos értékelő jelentést megküldik az IPA-bizottságnak vitára bocsátás céljával.

83. cikk

Monitoring

(1) Decentralizált igazgatás esetében a nemzeti IPA-koordinátor az 59. cikknek megfelelően létrehozza az átmeneti támogatási és intézményfejlesztési alkotóelemre az ágazati támogatásfelügyeleti bizottságot, a továbbiakban: ÁTIF bizottság.

(2) Az ÁTIF bizottság legalább évente két alkalommal ülésezik, a kedvezményezett ország vagy a Bizottság kezdeményezésére. A bizottság elfogadja belső eljárási szabályait, az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság Bizottság által megállapított megbízásának megfelelően, és az érintett kedvezményezett ország intézményi, jogi és pénzügyi keretrendszerén belül. Az eljárási szabályzat elfogadása a nemzeti IPA-koordinátorral, a nemzeti engedélyezésre jogosult tisztviselővel és az IPA támogatásfelügyeleti bizottsággal egyetértésben történik.

(3) Az ÁTIF bizottság elnöke a nemzeti IPA-koordinátor. A bizottság tagja a nemzeti programengedélyező, a programengedélyező tisztviselő, és adott esetben a lebonyolító szervezet egyéb képviselője, a Bizottság képviselői, valamint adott esetben a nemzetközi pénzügyi intézmények és a civil társadalom képviselői, akiket a kedvezményezett tagállam nevez ki a Bizottsággal egyetértésben.

(4) Az ÁTIF bizottság az 59. cikk (2) bekezdésével összhangban meggyőződik az érintett programok végrehajtásának hatékonyságáról és minőségéről, különösen a következők révén:

- a) a programok pénzügyi és működési előrehaladását részletező végrehajtási helyzetjelentések áttekintése;
- b) a programok célkitűzései elérésének és eredményeinek áttekintése;
- c) a beszerzési tervek, valamint a vonatkozó értékelési ajánlások áttekintése;
- d) a problémás kérdések és műveletek megvitatása;
- e) szükség szerint javaslattevő korrekciós intézkedésekre;
- f) a csalások és szabálytalan esetek áttekintése, illetve a pénzeszközök visszafizettetésére, valamint a hasonló esetek újbóli előfordulásának megakadályozására tett intézkedések előterjesztése;
- g) az ellenőrző hatóság által készített éves vizsgálati munkaterv, valamint az elvégzett vizsgálatok megállapításainak és ajánlásainak áttekintése.

(5) Az ÁTIF bizottság figyelemmel kíséri az alkotóelem keretében folyamatban lévő összes programot. A kedvezményezett ország a programokat a lezárásukig figyelemmel kíséri, többek között a beruházási műveletek, eszközáttruházás és privatizáció esetében, és tájékoztatja az ÁTIF bizottságot a programok eredményének minden olyan változásáról, ami jelentősen érinti azok hatását, fenntarthatóságát és tulajdonlását.

(6) Az ÁTIF bizottságot ágazati támogatásfelügyeleti albizottságok segíthetik, amelyeket ezen alkotóelem programjainak és műveleteinek figyelemmel kísérésére a kedvezményezett ország felügyelt ágazatonként csoportosítva hoz létre. Az albizottságok az ÁTIF bizottságnak számolnak be. Az albizottságok a Bizottság által meghatározandó megbízásukkal összhangban elkészítik és elfogadják belső eljárási szabályait.

84. cikk

Ágazati éves és záró végrehajtási jelentések

(1) Decentralizált igazgatás esetében a lebonyolító szervezet minden év június 30-ig megküldi az ágazati éves jelentést a Bizottságnak, a nemzeti IPA-koordinátornak és a nemzeti programengedélyezőnek.

(2) Valamely program lezárása után legkésőbb hat hónappal ágazati zárójelentést kell benyújtani a Bizottságnak, a nemzeti IPA-koordinátornak és a nemzeti programengedélyezőnek. Az ágazati záró végrehajtási jelentés a végrehajtás teljes időszakára vonatkozik, és tartalmazhatja az utolsó ágazati éves jelentést.

(3) A TÁIF bizottság megvizsgálja az ágazati jelentéseket, mielőtt azokat megküldenék a Bizottságnak, a nemzeti IPA-koordinátornak és a nemzeti programengedélyezőnek.

(4) Az ágazati jelentések a következő információkat tartalmazzák:

- a) a programok, prioritási tengelyek vagy műveletek végrehajtásában elért előrehaladás kvantitatív és kvalitatív elemei, egyedi, ellenőrizhető célkitűzésekhez viszonyítva;
- b) részletes információk a program pénzügyi végrehajtásáról;
- c) a lebonyolító szervezet vagy az ÁTIF bizottság által a végrehajtás minőségének és eredményességének biztosítása érdekében tett lépések, és különösen a következők:
 - i. monitoring- és értékelési intézkedések, beleértve az adatgyűjtésre vonatkozó szabályokat is;
 - ii. összefoglaló a program végrehajtása során felmerült jelentősebb problémákról és az ezekkel kapcsolatban hozott intézkedésekről;
 - iii. a technikai segítségnyújtás igénybevétele;
- d) tájékoztatás a programról való tájékoztatás és annak nyilvánosságra hozatala érdekében a 62. cikknek megfelelően kifejtett tevékenységről.

II. CÍM

HATÁROKON ÁTNYÚLÓ EGYÜTTMŰKÖDÉSI ALKOTÓELEM

I. FEJEZET

A támogatás tárgya és a támogathatóság

85. cikk

Kiegészítő fogalom meghatározások a határokon átnyúló együttműködés vonatkozásában

E cím alkalmazásában – a 2. cikkben megadott fogalom meghatározásokon túlmenően – „részt vevő országok” azok a tagállamok és/vagy kedvezményezett országok, amelyek részt vesznek az ezen alkotóelem alapján létrehozott, határokon átnyúló együttműködési programokban.

86. cikk

A támogatás területei és formái

(1) A határokon átnyúló együttműködési alkotóelem a következőkhöz nyújt támogatást:

- a) határokon átnyúló együttműködés egy vagy több tagállam és egy vagy több kedvezményezett ország között;
- b) határokon átnyúló együttműködés két vagy több kedvezményezett ország között;

(2) Az (1) bekezdés alapján történő közösségi támogatás célja a határokon átnyúló együttműködés erősítése közös helyi és regionális kezdeményezések útján, a külső segítségnyújtás, valamint a gazdasági és társadalmi kohézió célkitűzéseinek

egyesítésével. Az együttműködés különösen a következő tágabb célkitűzések közül követ egyet vagy többet:

- a) a határmenti területeken a fenntartható gazdasági és társadalmi fejlődés elősegítése;
- b) együttes munka közös kihívások kezelésében olyan területeken, mint a környezet, természeti és kulturális örökség, közegészségügy, valamint a szervezett bűnözés megelőzése, illetve az az ellen folytatott küzdelem;
- c) hatékony és biztonságos határok biztosítása;
- d) a határmenti régiók helyi szereplőinek bevonásával közös kisléptékű intézkedések előmozdítása.

(3) A (2) bekezdésben említett célkitűzések különösen a következők révén érhetők el:

- a) a vállalkozói szellem ösztönzése, különösen a kis- és középvállalkozások, az idegenforgalom, a kultúra és a határokon átnyúló kereskedelem fejlesztése;
- b) a természeti és kulturális erőforrások közös védelmének és az ezekkel való közös gazdálkodásnak, valamint a természeti és technológiai kockázatok megelőzésének ösztönzése és javítása;
- c) a városi és vidéki térségek közötti kapcsolatok támogatása;
- d) az elszigeteltség mérséklése a közlekedés, az információ, továbbá a hírközlő hálózatok és szolgáltatások, valamint a határokon átnyúló vízellátási, hulladékgazdálkodási és energiaellátási rendszerek és létesítmények javított elérhetősége révén;
- e) az együttműködés, a kapacitások és az együttes hasznosítás fejlesztése az infrastruktúrák területén, különösen az olyan ágazatokban, mint az egészségügy, a kultúra, az idegenforgalom és az oktatás;
- f) jogi és közigazgatási együttműködés támogatása;
- g) hatékony határigazgatás biztosítása, a jogszerű kereskedelem és határátlépés lehetővé tétele, egyidejűleg biztosítva a határ csempészet, tiltott kereskedelem, szervezett bűnözés, fertőző betegségek és illegális bevándorlás elleni védelmét, beleértve az átmenő migrációt is;
- h) a regionális és helyi szintű, határokon átnyúló kapcsolat ösztönzése, a tapasztalatcsere ösztönzése, valamint a helyi közösségek közötti gazdasági, társadalmi, kulturális és oktatási együttműködés elmélyítése;
- i) a határokon átnyúló munkaerőpiacok integrációja, a helyi foglalkoztatási kezdeményezések, a nemek közötti egyenlőség, az esélyegyenlőség, a képzés és a társadalmi integráció előmozdítása;
- j) a humán erőforrások, illetve a kutatási és technológiai fejlesztési lehetőségek megosztásának előmozdítása.

(4) A határokon átnyúló együttműködési alkotóelem adott esetben támogathatja a kedvezményezett országnak a strukturális alapok európai területi együttműködési célkitűzése értelmében a nemzetközi és régiók közötti programokban, és az 1638/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ értelmében a többoldalú, tengeri medencét érintő programokban támogatható régióit is. A kedvezményezett országok fenti programokban való részvételére irányadó szabályok a megfelelő finanszírozási megállapodásokban kerülnek megállapításra.

87. cikk

Partnerség

Az 1083/2006/EK tanácsi rendelet⁽²⁾ 11. cikkének (1) és (2) bekezdése értelemszerűen vonatkozik a tagállamokra és a kedvezményezett országokra, a 86. cikk (1) bekezdésében említett határokon átnyúló együttműködés összefüggéseiben.

88. cikk

Területi jogosultság

(1) A 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, határokon átnyúló együttműködés alkalmazásában finanszírozásra jogosult területek a következők:

- a) NUTS 3 szintű régiók, vagy NUTS besorolás hiányában ezzel egyenértékű, a Közösség és a kedvezményezett országok közötti határmenti területek;
- b) NUTS 3 szintű régiók, vagy NUTS besorolás hiányában ezzel egyenértékű, a Közösség és a főszabályként legfeljebb 150 km-re lévő kedvezményezett országok közötti tengeri határok menti területek, számításba véve az együttműködési intézkedés koherenciájának és folyamatosságának biztosítására szükséges esetleges kiigazításokat.

E rendelet hatálybalépését követően a Bizottság haladéktalanul elfogadja a Közösségben és a kedvezményezett országban támogatásra jogosult régiók listáját. Ez a lista 2007. január 1-jétől 2013. december 31-ig érvényes.

(2) A 86. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, határokon átnyúló együttműködés alkalmazásában finanszírozásra jogosult területek a következők:

- a) NUTS 3 szintű régiók, vagy NUTS besorolás hiányában az ezzel egyenértékű, a kedvezményezett országok közötti határmenti területek;
- b) NUTS 3 szintű régiók, vagy NUTS besorolás hiányában az ezzel egyenértékű, a Közösség és az attól főszabályként legfeljebb 150 km-re lévő kedvezményezett országok közötti tengeri határok mentén fekvő területek, számításba véve az együttműködési intézkedés koherenciájának és folyamatosságának biztosítására szükséges esetleges kiigazításokat.

A támogatható régiók listája felvételre kerül a 94. cikkben említett, vonatkozó határokon átnyúló programokba.

(3) A 86. cikk (4) bekezdésében említett programokban való részvétel alkalmazásában támogatható régiók adott esetben a vonatkozó programozási dokumentumban kerülnek megállapításra.

89. cikk

A kiadások támogathatósága

(1) Ezen alkotóelem keretében a kiadások akkor jogosultak, ha azok tényleges kifizetésére 2007. január 1-je és az utolsó költségvetési kötelezettségvállalást követő harmadik év december 31-e között kerül sor a tagállamokon belül végrehajtott műveletek vagy részműveletek esetében, és a kedvezményezett országokon belül végrehajtott műveletek vagy részműveletek vonatkozásában a finanszírozási megállapodás aláírása után merültek fel.

(2) A 34. cikk (3) bekezdésében meghatározott szabályokon túlmenően a következő kiadások nem támogathatók:

- a) hitelkamat;
- b) az érintett művelet támogatható kiadásának 10 %-át meghaladó összegű földvásárlás.

(3) A 34. cikk (3) bekezdésében meghatározott szabályoktól eltérve a következő kiadások jogosultak:

- a) hozzáadottérték-adók, ha a következő feltételek teljesülnek:
 - i. azokat semmiféle módon nem lehet visszaigényelni;
 - ii. igazolt, hogy azokat a végső kedvezményezett viseli; és
 - iii. azok egyértelműen azonosításra kerülnek a projektjavaslatban.
- b) nemzetközi pénzügyi tranzakciók díjai;
- c) ha a művelet végrehajtásához külön számla vagy számlák nyitása szükséges, a bankszámlák megnyitásának és vezetésének díja;
- d) jogi tanácsadási díjak, közjegyzői díjak, műszaki vagy pénzügyi szakértők költségei, könyvelési vagy könyvvizsgálati költségek, ha azok közvetlenül kapcsolódnak a társfinanszírozott művelethez, és azok szükségesek annak előkészítéséhez vagy végrehajtásához;
- e) bank vagy más pénzügyi intézmény által nyújtott garanciák díja addig a mértékig, amennyiben a garanciákat a nemzeti vagy közösségi jogszabályok írják elő;
- f) vállalati általános költségek, feltéve hogy azokat az érintett művelet végrehajtásának lehet betudni. Az átlagköltségen

⁽¹⁾ HL L 310., 2006.11.9., 1. o.

⁽²⁾ HL L 210., 2006.7.31., 25. o.

alapuló átalánydíjak nem haladhatják meg a művet azon közvetlen költségeinek 25 %-át, amelyek befolyásolhatják a vállalati általános költségek szintjét. A számítást megfelelően dokumentálni kell, és időszakonként felül kell vizsgálni.

(4) A 94. cikkben említett, határokon átnyúló programok vonatkozásában a technikai segítségnyújtáson túlmenően támogathatók a művet előkészítése és végrehajtása során a hatóságok által fizetett következő kiadások:

- a) a végső kedvezményezettől eltérő hatóság által a művet előkészítése és végrehajtása során nyújtott szakmai szolgáltatások költsége;
- b) a művet előkészítéséhez és végrehajtásához kapcsolódó, a saját számlájára művetet végrehajtó végső kedvezményezett hatóság által, más külső szolgáltatók igénybevétele nélkül nyújtott szolgáltatások költsége, ha azok pótlólagos költségek, és ténylegesen a kiadásokhoz kapcsolódnak, valamint azokat a társfinanszírozott művetet számára fizették meg.

Az érintett hatóság az e bekezdés a) pontjában említett költségeket vagy kiszámolja a végső kedvezményezettnek, vagy olyan bizonyító erővel rendelkező dokumentumok alapján igazolja azokat, amelyek egyenértékűek a hatóság által e művetre kifizetett tényleges költségek azonosítását lehetővé tevő dokumentumokkal.

Az e bekezdés b) pontjában említett költségek igazolása olyan bizonyító erővel rendelkező dokumentumok alapján történik, amelyek lehetővé teszik a hatóság által e művetre kifizetett tényleges költségek azonosítását.

(5) Az (1)–(4) bekezdés rendelkezéseinek sérelme nélkül a határokon átnyúló programokban részt vevő országok további szabályokat állapíthatnak meg a költségek elszámolhatóságára.

90. cikk

Támogatásintenzitások és a közösségi hozzájárulás aránya

(1) Ezen alkotóelem alkalmazásában a 38. cikk (1) bekezdésében hivatkozott támogatható kiadás vagy a közkiadásból indul ki, vagy a teljes kiadásból, a részt vevő országok egyetértése szerint, illetve a határokon átnyúló programban lefektetettek értelmében.

(2) A határokon átnyúló programokhoz a prioritási tengely szintjén nyújtott közösségi hozzájárulás aránya nem haladhatja meg a támogatható kiadások 85 %-os felső határértékét.

(3) A közösségi hozzájárulás minden egyes prioritási tengely esetében a támogatható kiadás legalább 20 %-a.

(4) Egy művetet sem részesülhet annál magasabb társfinanszírozási hányadban, mint amely az érintett prioritási tengelyhez kapcsolódik.

(5) A 89. cikk (1) bekezdésében említett jogosultsági időszakban a 34. cikk (4) bekezdésének rendelkezésein túlmenően:

- a) egy művetet csak egy határokon átnyúló program keretében részesülhet közösségi támogatásban;
- b) a művetetnek nyújtott támogatás nem lehet magasabb értékű, mint a művetetnek allokált teljes közkiadás.

(6) A vállalkozások számára a Szerződés 87. cikke értelmében nyújtott állami támogatások tekintetében a határon átnyúló programok keretében nyújtott köztámogatások során tiszteletben kell tartani az állami támogatásra vonatkozó felső határokat.

II. FEJEZET

Programozás

1. szakasz

Programok

91. cikk

A határokon átnyúló programok előkészítése és jóváhagyása

(1) A 86. cikk (1) bekezdésében említett, határokon átnyúló programok támogatásának megadása elvben a határokon átnyúló együttműködés többéves programjai – a továbbiakban: határokon átnyúló programok – keretében történik.

(2) A határokon átnyúló programokat minden egyes határ vagy határcsoport vonatkozásában megfelelő, NUTS 3 régió szintű régiók, vagy NUTS besorolás hiányában ezzel egyenértékű területek csoportosításával kell elkészíteni.

(3) Minden egyes határokon átnyúló programot a részt vevő országok közösen készítik el, az 1083/2006/EK rendelet 11. cikkében említett partnerekkel együttműködésben.

(4) A részt vevő országok közösen nyújtják be a Bizottsághoz a határokon átnyúló programokra vonatkozó javaslatot, amely tartalmazza a 94. cikkben említett valamennyi elemet.

(5) A Bizottság értékeli a javasolt határokon átnyúló programot annak meghatározására, hogy az tartalmazza-e a 94. cikkben említett valamennyi elemet, és hogy hozzájárul-e az 5. cikkben említett, vonatkozó többéves indikatív tervezési dokumentum (ok) célkitűzéseire és prioritásaihoz.

Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a határokon átnyúló program nem tartalmazza a 94. cikkben említett valamennyi elemet, vagy nincs összhangban a többéves indikatív tervezési dokumentum(ok) célkitűzéseivel és prioritásaival, felhívhatja a részt vevő országokat az összes további lényeges információ benyújtására, és adott esetben a javasolt program megfelelő módosítására.

(6) A Bizottság határozattal fogadja el a határokon átnyúló programot.

92. cikk

Finanszírozási megállapodások

(1) A Bizottság és a programban részt vevő valamennyi kedvezményezett ország többéves finanszírozási megállapodást köt a 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, határokon átnyúló programok vonatkozásában, a 91. cikk (6) bekezdésében említett határozat alapján.

Amennyiben a határokon átnyúló program végrehajtása a 99. cikkben említett átmeneti szabályok alapján történik, a Bizottság és a programban részt vevő valamennyi kedvezményezett ország éves finanszírozási megállapodásokat köt. Minden ilyen finanszírozási megállapodás a kedvezményezett országnak az adott évben nyújtandó közösségi támogatására vonatkozik, a 99. cikk (2) bekezdésében említett finanszírozási tervben meghatározottak szerint.

(2) A Bizottság és a programban részt vevő valamennyi kedvezményezett ország éves finanszírozási megállapodást köt a 86. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, határokon átnyúló programok vonatkozásában, a 91. cikk (6) bekezdésében említett határozat alapján. Minden ilyen finanszírozási megállapodás a kedvezményezett országnak az adott évben nyújtandó közösségi támogatására vonatkozik, a 94. cikk (2) bekezdésének második albekezdésében említett finanszírozási tervben meghatározottak szerint.

93. cikk

A határokon átnyúló programok módosítása

(1) A részt vevő országok vagy a Bizottság az érintett részt vevő országokkal egyetértésben kezdeményezheti a határokon átnyúló programok felülvizsgálatát, és – szükség esetén – a program hátralévő részének módosítását az alábbi egy vagy több esetben:

- a) a finanszírozási terv naprakésszé tételére, az IPA-rendelet 5. cikkében említett többéves indikatív tervezési dokumentum módosítása szerint;
- b) jelentős társadalmi-gazdasági változásokat követően;
- c) a közösségi, nemzeti vagy regionális prioritásokban bekövetkezett jelentős változások nagyobb mértékben vagy eltérő módon való figyelembevétele céljából;
- d) a 109. cikkben vagy a 141. cikkben említett értékelésre figyelemmel;
- e) végrehajtási nehézségek következtében;
- f) a 100. cikkben említett átmeneti szabályozás megszüntetését, vagy a végrehajtási rendelkezések bármely módosítását követően, beleértve azt is, hogy a kedvezményezett országok centralizált igazgatásról decentralizált igazgatásra térnek át.

(2) A Bizottság határozattal fogadja el a módosított, határokon átnyúló programot, és sor kerül a 92. cikkben említett új

finanszírozási megállapodás(ok) megkötésére. Ahol indokolt, az IPA-rendelet 9. cikke (3) bekezdésének rendelkezései alkalmazandók.

94. cikk

A határokon átnyúló programok tartalma

(1) Valamennyi határokon átnyúló program tartalmazza az alábbi információkat:

- a) a program területén található támogatható térségek felsorolása a 88. cikknek megfelelően, beleértve a 97. cikkben említett flexibilis területeket is;
- b) a támogatható együttműködési területre vonatkozó helyzet-elemzés az erősségek és gyengeségek elemzésével, valamint az elemzésből eredő középtávú szükségletek és célkitűzések;
- c) az együttműködési stratégia, illetve a támogatásra kiválasztott prioritások és intézkedések leírása, tekintettel a kedvezményezett ország(ok) többéves indikatív tervezési dokumentumára (dokumentumaira) és más vonatkozó nemzeti és regionális stratégiai dokumentumokra, valamint a 109. cikkben vagy a 141. cikkben említett előzetes értékelés eredményeire;
- d) a prioritási tengelyekre, a kapcsolódó intézkedésekre és azok sajátos céljaira vonatkozó információ. E célokat számszerűsíteni kell az eredményekre vonatkozó, korlátozott számú mutató használatával, figyelembe véve az arányosság elvét. A mutatóknak lehetővé kell tenniük a kiindulási helyzethez képest elért előrehaladás értékelését és a prioritási tengelyeket végrehajtó célkitűzések hatékonyságának mérését;
- e) a költségek elszámolhatóságára a 89. cikkben említett szabályok;
- f) a program végrehajtásához kapcsolódó előkészítő, irányítási, monitoring, értékelési, tájékoztatási és ellenőrzési tevékenységeket leíró, sajátos technikai támogatási prioritási tengely, azon tevékenységekkel együtt, amelyek a program végrehajtásának erősítésére szolgálnak, legfeljebb a programnak allokkált közösségi hozzájárulás 10 %-áig. Kivételes esetekben a Bizottság és a részt vevő országok hozzájárulásával erre a prioritásra a közösségi támogatás 10 %-át meghaladó összeg is allokkálható;
- g) adott esetben a más IPA-alkotóelemek, vagy más közösségi eszközök által finanszírozott intézkedésekkel való kiegészítő jellegre vonatkozó információ;
- h) a határokon átnyúló programra vonatkozó végrehajtási rendelkezések, beleértve a következőket:
 - i. a 102. cikkben, és adott esetben a 139. cikkben előírt szervezetek és hatóságok részt vevő országok általi kijelölése;

- ii. a monitoring- és értékelési rendszerek leírása;
- iii. szükség szerint a Bizottság által teljesített kifizetések fogadására illetékes szervre, valamint a kedvezményezettek számára történő kifizetések teljesítéséért felelős egy vagy több szervre vonatkozó információ;
- iv. szükség szerint a pénzmozgások átláthatóságának biztosítása céljából a pénzeszközök mobilizálásával és mozgásával kapcsolatos eljárások meghatározása;
- v. a határokon átnyúló programnak a 62. cikkben említett nyilvánosságra hozatalát és az azzal kapcsolatos tájékoztatás biztosítását célzó elemek;
- vi. szükség szerint a Bizottság és a részt vevő országok megállapodásával az elektronikus számítógépesített adatok kicserélésére létrehozott eljárások leírása.

(2) Továbbá a 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett együttműködésre vonatkozó, határokon átnyúló programok tartalmaznak egy egységes, a többéves indikatív pénzügyi kereten alapuló, országokra le nem bontott finanszírozási tervet, ami a többéves pénzügyi keretbe tartozó minden egyes évre és minden prioritási tengelyre a közösségi hozzájárulás összegét és annak arányát, valamint a nemzeti partnerek által finanszírozott összegeket részletező táblázatból áll.

A 86. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett együttműködésre vonatkozó, határokon átnyúló programok tartalmaznak egy többéves indikatív pénzügyi kereten alapuló finanszírozási tervet, ami minden egyes részt vevő ország vonatkozásában a többéves pénzügyi keretbe tartozó minden egyes évre és minden prioritási tengelyre a közösségi hozzájárulás összegét és annak arányát, valamint adott esetben a nemzeti partnerek által finanszírozott összegeket részletező táblázatból áll.

2. szakasz

Műveletek

95. cikk

Műveletek kiválasztása

(1) A határokon átnyúló programok olyan közös műveleteket finanszíroznak, amelyeket a részt vevő országok az egész támogatható térséget lefedő, egységes ajánlati felhívással választanak ki.

A részt vevő országok azonosíthatnak közös műveleteket az ajánlati felhívások körén kívül is. Ebben az esetben a közös műveletet kifejezetten fel kell venni a határokon átnyúló programba, vagy – ha az összhangban áll a határokon átnyúló programok prioritásával vagy intézkedéseivel – azok azonosítása a program elfogadása után bármikor történhet, a 110. cikkben vagy 142. cikkben említett közös támogatásfelügyeleti bizottság határozatával.

(2) A határokon átnyúló programokra kiválasztott műveletek legalább két olyan részt vevő országból érintenek végső kedvezményezetteket, amelyek minden művelet vonatkozásában legalább az alábbi módzatok egyikében együttműködnek: közös fejlesztés, közös végrehajtás, közös alkalmazottak és közös finanszírozás.

(3) A 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett együttműködésre vonatkozó, határokon átnyúló programok tekintetében a kiválasztott műveletek legalább egy részt vevő tagállam és egy részt vevő kedvezményezett ország tekintetében érintenek kedvezményezetteket.

(4) A fenti feltételeknek megfelelő kiválasztott műveleteket egyetlen országban is végre lehet hajtani, feltéve hogy azok határokon átnyúló haszonnal járnak.

(5) Minden egyes program megállapítja a programok kiválasztására vonatkozó támogathatósági szabályokat, amelyek megátolják az erőfeszítések IPA vagy más közösségi eszközök alá tartozó, különféle, határokon átnyúló programok közötti megkettőződését.

96. cikk

A fő kedvezményezett és a többi kedvezményezett felelősségi köre

(1) A 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett együttműködésre vonatkozó, határokon átnyúló programok tekintetében valamely művelet végső kedvezményezettjei kijelölnek maguk közül egy fő kedvezményezettet, a műveletre vonatkozó javaslat benyújtása előtt. A fő kedvezményezett a következőkért vállal felelősséget:

- a) megállapodás keretében meghatározza a műveletben részt vevő végső kedvezményezettekhez fűződő kapcsolatának szabályait, amely többek között a műveletnek juttatott támogatással való hatékony és eredményes pénzgazdálkodást biztosító rendelkezéseket tartalmaz, beleértve a jogtalanul kifizetett összegek visszatérítésére irányuló szabályokat is;
- b) felelős a teljes művelet végrehajtásának biztosításáért;
- c) felelős a Közösség hozzájárulásának a műveletben részt vevő végső kedvezményezettekhez való továbbításáért;
- d) biztosítja, hogy a műveletben részt vevő végső kedvezményezettek által benyújtott kiadások a művelet végrehajtása céljából kerüljenek kifizetésre és megfeleljenek azoknak a tevékenységeknek, amelyekről a műveletben részt vevő végső kedvezményezettek megállapodtak;
- e) ellenőrzi, hogy a műveletben részt vevő végső kedvezményezettek által benyújtott kiadásokat a 108. cikkben említett, ellenőrzést végző személyek igazolták.

(2) A 99. cikkben megállapított átmeneti szabályok alapján végrehajtott, a 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett együttműködésre vonatkozó, határokon átnyúló programok esetében:

- a) a részt vevő tagállamban valamely művelet végső kedvezményezettjei kijelölnek maguk közül egy fő kedvezményezettet, a műveletre vonatkozó javaslat benyújtása előtt. A fő kedvezményezett vállalja az (1) bekezdés a)–e) pontja szerinti felelősséget a művelet tagállamokban folyó részéért;
- b) a művelet végső kedvezményezettjei minden részt vevő kedvezményezett országban kijelölnek maguk közül egy fő kedvezményezettet, a műveletre vonatkozó javaslat benyújtása előtt. A fő kedvezményezett vállalja az (1) bekezdés a)–d) pontjában felsorolt felelősséget a művelet adott országban folyó részéért.

A részt vevő tagállamok és kedvezményezett országok fő kedvezményezettjei biztosítják a művelet végrehajtásának szoros összehangolását.

(3) A 86. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett együttműködésre vonatkozó, határokon átnyúló programok tekintetében a művelet végső kedvezményezettjei minden részt vevő kedvezményezett országban kijelölnek maguk közül egy fő kedvezményezettet, a műveletre vonatkozó javaslat benyújtása előtt. A fő kedvezményezett vállalja az (1) bekezdés a)–d) pontjában felsorolt felelősséget a művelet adott országban folyó részéért.

A részt vevő kedvezményezett országok fő kedvezményezettjei biztosítják a művelet végrehajtásának szoros összehangolását.

(4) A műveletekben részt vevő minden egyes végső kedvezményezett felel az általa benyújtott kiadásokban előforduló szabálytalanságokért.

97. cikk

A műveletek helyszínére vonatkozó különleges feltételek

(1) Megfelelően indokolt esetekben a közösségi támogatás a műveletek vagy részműveletek végrehajtásával kapcsolatban felmerülő kiadásokat az adott határokon átnyúló programhoz nyújtott hozzájárulása mértékének 20 %-áig finanszírozhatja NUTS 3 régiókban, vagy NUTS besorolás hiányában az ezzel egyenértékű, az adott program vonatkozásában támogatható térségekkel szomszédos régiókban. A Bizottság és a részt vevő országok megállapodása szerinti kivételes esetekben ezt a rugalmasságot ki lehet terjeszteni NUTS 2 régiókra is, vagy NUTS besorolás hiányában az ezzel egyenértékű olyan térségek, amelyekben a támogatható térségek találhatók.

A projektek szintjén – kivételes esetekben – az első albekezdésben meghatározott programterületen kívül található partnerek esetében felmerülő kiadások támogathatóak lehetnek, amennyiben a projekt célkitűzéseit csak a partner részvételével tudná elérni.

(2) Minden program részt vevő országai biztosítják e kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét.

Az (1) bekezdésben említett támogatásra jogosult területeken kívül végzett műveletek kiválasztását meg kell erősíteni:

- a) a 102. cikkben említett irányítóhatóságnak a tagállamokkal megosztott igazgatással végrehajtott programok vagy programrészek vonatkozásában;
- b) a 28. cikkben említett szervezeteknek a kedvezményezett országokban decentralizált igazgatással végrehajtott programok vagy programrészek vonatkozásában;
- c) a Bizottságnak a kedvezményezett országokban centralizált igazgatással végrehajtott programok vagy programrészek vonatkozásában.

III. FEJEZET

Végrehajtás

1. szakasz

Általános rendelkezések

98. cikk

Végrehajtási módok

(1) A 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, határokon átnyúló együttműködés tekintetében a programokat elvileg a tagállamokkal megosztott igazgatással kell végrehajtani, azzal, hogy a részt vevő tagállamokban és a kedvezményezett országokban a 102. cikkben említett hatóságok viselik a felelősséget a határokon átnyúló programok végrehajtásáért.

Ebből a célból a határokon átnyúló programokban részt vevő tagállamoknak és kedvezményezett országoknak képesnek kell lenniük a program egészének a teljes támogatható térségben az e fejezet 2. szakaszában említett rendelkezéseknek megfelelően történő végrehajtására.

A határokon átnyúló programoknak a 91. cikk (6) bekezdésével összhangban történő elfogadása előtt a Bizottság bekérhet a részt vevő országoktól minden olyan információt, amelyet szükségesnek tart a 102. cikkben említett hatóságok azon képességéről való megbizonyosodáshoz, hogy azok megfelelnek az e fejezet 2. szakaszában meghatározott kötelezettségeknek.

Amennyiben a határokon átnyúló programokban részt vevő tagállamok és kedvezményezett országok még nem képesek a teljes program e módokhoz megfelelő végrehajtására, a 99. cikkben megállapított átmeneti szabályokat kell alkalmazni.

(2) A 86. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, határokon átnyúló együttműködés tekintetében a programokat centralizált vagy decentralizált igazgatással kell végrehajtani, összhangban az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 53. cikkével, azzal, hogy a Bizottság és a nemzeti programengedélyező, és az egyes részt vevő országokban a lebonyolító szervezetek viselik a felelősséget a program adott országban történő végrehajtásáért.

Ezzel összefüggésben a határokon átnyúló programok végrehajtása az e fejezet 3. szakaszában említett rendelkezések szerint történik.

A 86. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett, határokon átnyúló együttműködés tekintetében minden kedvezményezett ország számára a célkitűzés a decentralizált igazgatás.

99. cikk

Átmeneti szabályok

(1) Amennyiben a 86. cikk (1) bekezdésének a) pontjában említett, határokon átnyúló együttműködés esetében a részt vevő országok még nem készek a teljes, határokon átnyúló programnak a tagállamokkal megosztott igazgatással, az e fejezet 2. szakaszában megállapított rendelkezéseknek megfelelő végrehajtására, a program végrehajtása az e cikkben megállapított átmeneti szabályoknak megfelelően történik.

(2) A 94. cikk (2) bekezdésének első albekezdésében említett, a határokon átnyúló programban szereplő finanszírozási terv a következőket tartalmazza:

- a) valamennyi részt vevő tagállamot feltüntető táblázat; és
- b) minden egyes részt vevő kedvezményezett ország vonatkozásában egy táblázat.

(3) A határokon átnyúló program részt vevő tagállamokat érintő részének végrehajtása az e fejezet 2. szakaszában említett rendelkezéseknek megfelelően történik.

A határokon átnyúló program kedvezményezett országokat érintő részének végrehajtása az e fejezet 3. szakaszában említett rendelkezéseknek megfelelően történik, a 142. cikk kivételével. A 110. cikk közös támogatásfelügyeleti bizottságra vonatkozó rendelkezéseit alkalmazni kell.

(4) A határokon átnyúló programokban szereplő, a 94. cikk (1) bekezdésének h) pontjában említett végrehajtási rendelkezések megkülönböztetést tesznek a részt vevő tagállamokra és a részt vevő kedvezményezett országokra vonatkozó rendelkezések között.

(5) A közös műveletek 95. cikk rendelkezéseinek megfelelően történő kiválasztását követően az irányítóhatóság nyújt támogatást a részt vevő tagállamok fő kedvezményezettjének.

Decentralizált igazgatás esetében a részt vevő kedvezményezett ország lebonyolító szervezetei adják meg a támogatásokat országuk fő kedvezményezettjeinek.

Centralizált igazgatás esetében a Bizottság állítja ki a támogatást minden egyes részt vevő kedvezményezett ország fő kedvezményezettjének.

100. cikk

Az átmeneti szabályok megszűnése

(1) Amikor a részt vevő országok felkészültek a 98. cikk (1) bekezdésének megfelelő megosztott igazgatás útján történő

végrehajtásra, benyújtanak a Bizottságnak egy módosított, határokon átnyúló programot, amely tartalmaz egy egységes, a többéves indikatív pénzügyi kereten alapuló finanszírozási tervet a következő három évre, az irányítási és ellenőrzési rendszerek módosított leírásával, amit a 117. cikknek megfelelően módosított jelentés és vélemény kísér.

A Bizottság újból megvizsgálja a határokon átnyúló programot, és értékeli a 117. cikknek megfelelően benyújtott dokumentumokat. Dönt arról, hogy elfogadja-e a programot módosító új határozatot, hogy a programot a 98. cikk (1) bekezdésében említett szabályok alapján lehessen végrehajtani.

(2) Az átmeneti időszak során a program részt vevő kedvezményezett országokat érintő részére tett költségvetési kötelezettségvállalások végrehajtása a 99. cikkben említett rendelkezéseknek megfelelően tovább folytatódik.

2. szakasz

Határokon átnyúló programok a kedvezményezett országok és a tagállamok között

1. alszakasz

Irányítási és ellenőrzési rendszerek

101. cikk

Általános elvek

A határokon átnyúló programok részt vevő országok által felállított irányítási és ellenőrzési rendszerei az alábbiakról gondoskodnak:

- a) az irányításban és az ellenőrzésben érintett szervezetek feladatainak meghatározása, valamint a feladatok megosztása az egyes szervezeteken belül;
- b) a feladatok e szervezetek közötti és e szervezeteken belüli elkülönítése elvének tiszteletben tartása;
- c) a határokon átnyúló program keretében elszámolt kiadások helyállóságát és szabályszerűségét szavatoló eljárások;
- d) megbízható számviteli, monitoring- és pénzügyi jelentéstételei rendszerek elektronikus formában;
- e) jelentési és monitoringrendszer olyan esetben, amikor a felelős szervezet egy másik szervezetet bíz meg a feladatok elvégzésével;
- f) a rendszerek működésének ellenőrzésére vonatkozó rendelkezések;
- g) megfelelő eseménynaplót biztosító rendszerek és eljárások;
- h) a szabálytalanságok esetére és a jogosulatlanul átutalt összegek visszafizettetésére vonatkozó jelentéstételei és monitoringeljárások.

102. cikk

A hatóságok kijelölése

(1) A valamely határokon átnyúló programban részt vevő országok egyetlen irányítóhatóságot, egyetlen igazolóhatóságot és egyetlen ellenőrző hatóságot jelölnek ki, ez utóbbi székhelye a határokon átnyúló programban részt vevő tagállamok egyikében található. A 104. cikkben megállapított rendelkezésekkel összhangban az igazolóhatóság fogadja a Bizottság által indított kifizetéseket, és főszabályként az teljesíti a kifizetést a fő kedvezményezett részére.

Az irányítóhatóság a programban részt vevő országokkal folytatott konzultációt követően közös technikai titkárságot hoz létre. A közös technikai titkárság segíti az irányítóhatóságot és a 110. cikkben említett közös támogatásfelügyeleti bizottságot, valamint adott esetben az ellenőrző hatóságot és az igazolóhatóságot is feladataik ellátásában.

A közös technikai titkárság más részt vevő országokban is létesíthet kirendeltségeket.

(2) A határokon átnyúló program ellenőrző hatóságát a 105. cikkben előírt feladatainak ellátása során ellenőri csoport segíti, amelyben a határokon átnyúló programban részt vevő valamennyi tagállam egy-egy képviselője kap helyet. Az ellenőri csoportot legkésőbb a határokon átnyúló program jóváhagyásáról szóló határozat keltétől számított három hónapon belül létre kell hozni. A csoport elkészíti eljárási szabályzatát. A csoport elnöki tisztét a határokon átnyúló program ellenőrző hatósága tölti be.

A részt vevő tagállamok egyhangúlag úgy határozhatnak, hogy az ellenőrző hatóság felhatalmazást kap arra, hogy a 105. cikkben előírt feladatokat közvetlenül lássa el a program által érintett teljes területen, az első albekezdésben meghatározott ellenőri csoport szükségessége nélkül.

Az ellenőrzést végző személyek függetlenek a 108. cikkben említett ellenőrzési rendszertől.

(3) A határokon átnyúló programban részt vevő valamennyi ország képviselőket jelöl ki a 110. cikkben említett közös támogatásfelügyeleti bizottságba.

(4) Amennyiben az irányítóhatóság vagy az igazolóhatóság egy vagy több feladatát közreműködő szervezet látja el, a vonatkozó megállapodásokat hivatalosan, írásban kell rögzíteni.

E rendelet irányítóhatóságra, ellenőrző hatóságra és igazolóhatóságra vonatkozó rendelkezései a közreműködő szervezetre is vonatkoznak.

103. cikk

Az irányítóhatóság feladatai

(1) Az irányítóhatóság felelős a határon átnyúló programnak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elvével összhangban

történő irányításáért és végrehajtásáért, és különösen a következőkért:

- a) annak biztosítása, hogy a finanszírozásra kiválasztott műveletek összhangban álljanak a határon átnyúló programra alkalmazandó feltételekkel, valamint a vonatkozó közösségi és nemzeti szabályoknak végrehajtásuk teljes időtartama alatt megfeleljenek;
- b) annak biztosítása, hogy a határon átnyúló program minden egyes műveletének számviteli nyilvántartását elektronikus formában nyilvántartó és tároló rendszer rendelkezésre álljon, valamint hogy a pénzgazdálkodáshoz, monitoringhoz, vizsgálathoz, ellenőrzéshez és értékeléshez szükséges végrehajtási adatok gyűjtése megtörténjen;
- c) a kiadások szabályszerűségének ellenőrzése. Ebből a célból meggyőződik arról, hogy a műveletben részt vevő valamennyi kedvezményezett költségeit az e rendelet 108. cikkében említett, ellenőrzést végző személy jóváhagyta;
- d) annak biztosítása, hogy a műveleteket a 121. cikkben említett közbeszerzési eljárásokkal összhangban hajtsák végre;
- e) annak biztosítása, hogy a végső kedvezményezettek és a műveletek végrehajtásába bevont egyéb szervezetek – a nemzeti számviteli szabályok sérelme nélkül – vagy külön számviteli rendszert, vagy a művelettel kapcsolatos valamennyi ügylet számára megfelelő számviteli kódot alkalmazzanak;
- f) annak biztosítása, hogy a határokon átnyúló programok értékelései a 109. cikkel összhangban történjenek;
- g) eljárások kidolgozása annak biztosítására, hogy a megfelelő eseménynapló biztosításához előírt valamennyi kiadást és ellenőrzést érintő dokumentumot a 134. cikkben előírt követelményeknek megfelelően megőrizze;
- h) annak biztosítása, hogy az igazolóhatóság a költségekkel kapcsolatban igazolás céljából folytatott eljárásokról és vizsgálatokról valamennyi szükséges információt megkapja;
- i) a közös támogatásfelügyeleti bizottság munkájának segítése és az ahhoz szükséges dokumentumok biztosítása annak érdekében, hogy az a határokon átnyúló program végrehajtásának minőségét – figyelemmel annak konkrét céljaira – felügyelhesse;
- j) a 112. cikkben említett, az éves és záró végrehajtási jelentések elkészítése, valamint – a közös támogatásfelügyeleti bizottság általi jóváhagyásukat követően – a Bizottsághoz történő benyújtása;
- k) a 62. cikkben megállapított, tájékoztatásra és nyilvánosságra vonatkozó követelmények betartásának biztosítása.

(2) Az irányítóhatóság adott esetben a fő kedvezményezettrel egyetértésben megállapítja az egyes műveletek végrehajtási szabályait.

104. cikk

Az igazolóhatóság feladatai

A határokon átnyúló program igazolóhatósága különösen az alábbiakért felel:

- a) az igazolt kiadáskimutatások és kifizetési kérelmek elkészítése és azok benyújtása a Bizottsághoz;
- b) az alábbiak igazolása:
 - i. a kiadáskimutatás pontos, megbízható számviteli rendszerekből származik, és ellenőrizhető bizonylatokon alapul;
 - ii. az elszámolt költségek megfelelnek az alkalmazandó közösségi és nemzeti szabályoknak, és a programra alkalmazandó kritériumokkal összhangban finanszírozás céljából kiválasztott, valamint a közösségi és nemzeti szabályoknak megfelelő műveletek tekintetében merültek fel;
- c) igazolás céljából annak biztosítása, hogy a kiadáskimutatásokban szereplő költségekkel kapcsolatban folytatott eljárásokról és vizsgálatokról az irányítóhatóságtól megfelelő információt kapjon;
- d) igazolás céljából az ellenőrző hatóság által vagy annak hatáskörében elvégzett valamennyi ellenőrzés eredményének figyelembevétele;
- e) a Bizottság felé benyújtott költségekre vonatkozó számviteli nyilvántartások elektronikus formában történő tárolása. Az irányítóhatóságok és az ellenőrző hatóságok ezekhez az információkhoz hozzáféréssel rendelkeznek. A Bizottság írásbeli kérésére az igazolóhatóság a kérelem kézhezvételétől számított 10 munkanapon, vagy megállapodásban rögzített más határidőn belül ezeket az információkat irattellenőrzés és helyszíni ellenőrzés elvégzése céljából átadja a Bizottságnak;
- f) a visszafizetendő, valamint a művelethez történő hozzájárulás egészének vagy egy részének visszavonásából eredő összegek nyilvántartása. A visszafizetett összegek a határokon átnyúló program lezárását megelőzően a következő kiadáskimutatásból történő levonásuk útján az Európai Unió általános költségvetésébe kerülnek visszafizetésre;
- g) a Bizottságnak minden év február 28-ig megküldi a határokon átnyúló programok minden egyes prioritási tengelye vonatkozásában a következőket feltüntető nyilatkozatot:

- i. az előző évben benyújtott kiadáskimutatásokból valamely művelethez közpénzből történő hozzájárulás egészének vagy egy részének visszavonásából eredő összegek;
- ii. az e kiadáskimutatásokból levont, visszafizetett összegek;
- iii. nyilatkozat a visszafizetendő összegekről az előző év december 31-i állapot szerint, a beszédési utalványok kiállításának éve szerint csoportosítva.

105. cikk

Az ellenőrző hatóság feladatai

(1) A határokon átnyúló program ellenőrző hatósága működésében független az irányítóhatóságtól és az igazolóhatóságtól, és különösen az alábbiakért felel:

- a) annak biztosítása, hogy a határokon átnyúló program irányítási és ellenőrzési rendszere eredményes működésének vizsgálata céljából az ellenőrzéseket elvégzik;
- b) annak biztosítása, hogy a műveletek ellenőrzését az elszámolt költségek vizsgálata céljából megfelelő minta alapján végzik el;
- c) a határokon átnyúló program elfogadásának évétől az utolsó költségvetési kötelezettségvállalást követő negyedik évig minden év december 31-ig:
 - i. éves ellenőrzési jelentés benyújtása a Bizottsághoz, amely megállapítja az adott év június 30-án végződő, a megelőző tizenkét hónapos időtartam során végzett ellenőrzések eredményeit, és beszámol a program irányítási és ellenőrzési rendszerében feltárt esetleges hiányosságokról. Az első jelentést a program elfogadását követő év december 31-ig kell benyújtani, és az elfogadás évének január 1-jétől a program elfogadását követő év június 30-ig terjedő időszakot fedi le. Az utolsó költségvetési kötelezettségvállalást követő negyedik év július 1. után elvégzendő ellenőrzésekre vonatkozó információkat az e bekezdés d) pontjában említett zárónyilatkozatot alátámasztó záró ellenőrzési jelentés tartalmazza. E jelentés alapját a rendszervizsgálatok és az e bekezdés a) és b) pontja alapján végzett műveletek vizsgálata képezi;
 - ii. a felelőssége mellett végzett vizsgálatok és ellenőrzések alapján arra vonatkozó vélemény kiadása, hogy az irányítási és ellenőrzési rendszer eredményesen működik, és így megfelelő biztosítékkal szolgál arra, hogy a Bizottsághoz benyújtott kiadáskimutatások helytállóak, következésképpen megfelelő biztosítékkal szolgálnak arra is, hogy az azok alapjául szolgáló ügyletek jogszerűek és szabályosak.

Amennyiben több IPA határokon átnyúló programra egy közös rendszer vonatkozik, az i. alpontban említett információk egy jelentésben csoportosíthatók, valamint az ii. alpont szerint kiadott vélemény és nyilatkozat valamilyen-nyí érintett határokon átnyúló programra vonatkozhat;

- d) zárónyilatkozat benyújtása a Bizottsághoz legkésőbb az utolsó költségvetési kötelezettségvállalást követő ötödik év december 31-ig, amely értékeli a zárókifizetés iránti kérelem érvényességét, valamint a záró kiadáskimutatás alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét, és amelyet záró ellenőrzési jelentés támaszt alá. E zárónyilatkozat alapját az ellenőrző hatóság által vagy felelősségére elvégzett összes ellenőrzési tevékenység képezi.

(2) Az ellenőrző hatóság biztosítja, hogy az ellenőrzési tevékenység során figyelembe veszik a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardokat.

(3) Amennyiben az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett ellenőrzéseket az ellenőrző hatóságtól eltérő szervezet végzi, az ellenőrző hatóság biztosítja, hogy e szervezetek a szükséges működésbeli függetlenséggel rendelkeznek.

(4) Ha az irányítási és ellenőrzési rendszerek, vagy a szabálytalan kiadások feltárt szintje nem teszi lehetővé nem minősített vélemény nyújtását az (1) bekezdés c) pontjában említett éves vélemény vagy az (1) bekezdés d) pontjában említett zárónyilatkozat tekintetében, az ellenőrző hatóságnak ezt meg kell indokolnia, és meg kell becsülnie a probléma nagyságrendjét és pénzügyi kihatását.

106. cikk

Eseménynapló

A 105. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett ellenőrzések alkalmazásában az eseménynapló akkor minősül megfelelőnek az érintett, határokon átnyúló programok vonatkozásában, ha megfelel a következő kritériumoknak:

- a) lehetővé teszi a Bizottságnak igazolt, összesített összegeknek az igazolóhatóság, az irányítóhatóság, a közreműködő szervezetek és a fő kedvezményezettek által őrzött, a határokon átnyúló programok keretében társfinanszírozott műveletekre vonatkozó részletes számviteli nyilvántartásokkal és alátámasztott dokumentumokkal való egyeztetését;
- b) lehetővé teszi a közpénzből történő hozzájárulásnak a fő kedvezményezett és a minden egyes végső kedvezményezett részére történő kifizetésének ellenőrzését;
- c) lehetővé teszi a közös támogatásfelügleleti bizottság által a határokon átnyúló programra megállapított kiválasztási kritériumok alkalmazásának ellenőrzését;

- d) minden egyes művelet vonatkozásában tartalmazza a műszaki előírásokat és a finanszírozási tervet, a támogatás jóváhagyására vonatkozó dokumentumokat, a közbeszerzési eljárásra vonatkozó dokumentumokat, az elért haladásról szóló jelentéseket és az elvégzett ellenőrzésekről és vizsgálatokról szóló jelentéseket.

107. cikk

A műveletek ellenőrzése

(1) A 105. cikk (1) bekezdésének b) pontjában említett ellenőrzéseket a határokon átnyúló programok elfogadását követő év július 1-jétől kezdődően minden tizenkét hónapos időszakonként el kell végezni, a műveleteknek az ellenőrző hatóság által megadott vagy jóváhagyott módszerrel kiválasztott mintáján, egyetértésben a Bizottsággal.

Ezeket az ellenőrzéseket a helyszínen kell végezni, a végső kedvezményezett által őrzött dokumentumok és nyilvántartások alapján.

A részt vevő országok biztosítják ezen ellenőrzések végrehajtási időszak során való megfelelő lefedettségét.

(2) Az ellenőrzéseknek igazolniuk kell, hogy a következő feltételek teljesültek:

- a) a művelet megfelel a határokon átnyúló programok kiválasztási kritériumainak, a jóváhagyó határozatnak megfelelően hajtották végre, és teljesíti a működésére és használatára vagy az elérendő célokra vonatkozó valamennyi feltételt;
- b) az elszámolt kiadások megfelelnek a végső kedvezményezett számviteli nyilvántartásainak és az általa őrzött, alátámasztó dokumentumoknak;
- c) a végső kedvezményezett által elszámolt kiadások megfelelnek a közösségi és nemzeti szabályoknak;
- d) a közpénzből történő hozzájárulást a végső kedvezményezettnek a 40. cikk (9) bekezdésének megfelelően fizették ki.

(3) Amennyiben a feltárt problémák jellegüknél fogva rendszeresnek tűnnek, és ennél fogva kockázatot jelentenek a határokon átnyúló program alapján más műveletekre nézve is, az ellenőrző hatóság biztosítja, hogy az ilyen problémák nagyságrendjének megállapítása érdekében elvégezzék a további vizsgálatokat, beleértve a szükség szerinti további ellenőrzéseket. A megfelelő hatóságok megteszik a szükséges megelőző és korrekciós intézkedéseket.

(4) A határokon átnyúló program lezárása előtt a fő kedvezményezettek által a záró kiadáskimutatásban elszámolt és a Bizottságnak igazolt teljes kiadások legalább 5 %-át ellenőrizni kell a (2) bekezdésnek megfelelően.

108. cikk

Ellenőrzési rendszer

(1) A kiadások igazolása érdekében minden részt vevő ország ellenőrzési rendszert hoz létre, amely lehetővé teszi, hogy vizsgálja a társfinanszírozásban részesített termékek és szolgáltatások teljesítését, a területén végrehajtott műveletek vagy részműveletek vonatkozásában elszámolt kiadások megbízhatóságát, valamint az ilyen kiadások és a kapcsolódó műveletek vagy részműveletek megfelelését a közösségi szabályoknak és adott esetben a nemzeti szabályoknak.

Ebből a célból valamennyi részt vevő ország kijelöli a műveletben részt vevő minden egyes végső kedvezményezett által elszámolt kiadások jogszerűségének és szabályszerűségének ellenőrzéséért felelős, ellenőrzést végző személyeket. A részt vevő országok határozhatnak úgy, hogy a program teljes területére egyetlen ellenőrzést végző személyt jelölnek ki.

Amennyiben a társfinanszírozásban részesített termékek és szolgáltatások teljesítését kizárólag a teljes művelet tekintetében lehet ellenőrizni, az ellenőrzést a fő kedvezményezett székhelye szerinti részt vevő ország ellenőrzést végző személyének vagy az irányítóhatóságnak kell elvégeznie.

(2) Minden egyes részt vevő ország biztosítja, hogy az ellenőrzést végző személyek a kiadásokat a fő kedvezményezett által az ellenőrzést végző személyeknek történő benyújtásától számított három hónapon belül érvényesíthetik.

2. alszakasz

Értékelés és monitoring

109. cikk

Értékelés

(1) Az értékelés célja, hogy javítsa a közösségi pénzeszközökből származó támogatás, valamint a határokon átnyúló programok stratégiájának és végrehajtásának minőségét, eredményességét és következetességét, figyelembe véve ugyanakkor a fenntartható fejlődés célkitűzését, valamint a környezetre gyakorolt hatásra és a stratégiai környezeti hatásvizsgálatra vonatkozó közösségi jogszabályokat.

(2) A részt vevő országok közösen végzik el minden egyes határokon átnyúló program előzetes értékelését.

Az előzetes értékelések célja a költségvetési források határokon átnyúló programok szerinti felosztásának optimalizálása és a programozás minőségének javítása. Az értékelések azonosítják és értékelik az egyenlőtlenségeket, a hiányokat és a fejlődési lehetőségeket, az elérni kívánt célt, a várható eredményeket, a számszerűsített célkitűzéseket, a vonatkozó többéves indikatív tervezési dokumentumokkal való koherenciát, a közösségi hozzáadott értéket, a korábbi programozásból levont tanulságokat, valamint a végrehajtási, monitoring-, értékelési és pénzgazdálkodási eljárások minőségét.

Az előzetes értékelést csatolni kell a határokon átnyúló programhoz.

(3) A programozási időszak során a részt vevő országok a határokon átnyúló programok monitoringjához kapcsolódóan értékeléseket végeznek, különösen abban az esetben, ha a monitoring a kezdeti célkitűzésekhez képest jelentős eltérést fed fel, vagy amennyiben javaslat érkezik a határokon átnyúló programok módosítására. Az eredményeket meg kell küldeni a határokon átnyúló program közös támogatásfelügyeleti bizottságának és a Bizottságnak.

Amennyiben az eredmények a programlelétező átdolgozáshoz vezetnek, ahogy arra a 93. cikk hivatkozik, azokat az IPA-bizottságban a határokon átnyúló program módosított változatának benyújtásakor tárgyalják.

(4) Az értékeléseket a 102. cikkben említett hatóságoktól működésükben független, belső vagy külső szakértők vagy szervezetek végzik. Az értékelések eredményét a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó szabályokkal összhangban kell közzétenni.

(5) Az értékelések finanszírozása a 94. cikk (1) bekezdésének f) pontjában említett technikai segítségnyújtásra szánt költségvetésből történik.

110. cikk

Közös támogatásfelügyeleti bizottság

(1) A részt vevő országok az irányítóhatósággal egyetértésben minden határokon átnyúló program számára a határokon átnyúló programot jóváhagyó határozatról szóló, a részt vevő országoknak megküldött értesítés időpontjától számított három hónapon belül közös támogatásfelügyeleti bizottságot hoznak létre.

A közös támogatásfelügyeleti bizottság legalább évente két alkalommal ülésezik, a részt vevő ország vagy a Bizottság kezdeményezésére.

Amennyiben a határokon átnyúló programot a 99. cikkben hivatkozott átmeneti megállapodás szerint hajtják végre, a kedvezményezett országok felé, ha a támogatást decentralizált alapon hajtják végre, a közös támogatásfelügyeleti bizottság tölti be az 59. cikkben szereplő ágazati támogatásfelügyeleti bizottság szerepkörét.

(2) Minden egyes közös támogatásfelügyeleti bizottság a részt vevő országok intézményi, jogi és pénzügyi keretein belül és a közös támogatásfelügyeleti bizottság Bizottság által meghatározott megbízásának megfelelően elkészíti eljárási szabályzatát, annak érdekében, hogy feladatait e rendeletnek megfelelően lássa el. Eljárási szabályait az irányítóhatósággal és a 99. cikkben említett átmeneti szabályoknak megfelelően végrehajtott program esetében a részt vevő kedvezményezett ország(ok) nemzeti IPA-koordinátorával/koordinátoraival egyetértésben fogadja el.

(3) A közös támogatásfelügyeleti bizottság elnöki tisztségét a részt vevő ország vagy az irányítóhatóság képviselője tölti be.

A bizottság összetételének a 102. cikk (3) bekezdésével összhangban történő eldöntésekor a részt vevő országok kellően figyelembe veszik a 87. cikk rendelkezéseit.

(4) A Bizottság tanácsadói minőségben részt vesz a közös támogatásfelügyeleti bizottság munkájában. Az Európai Beruházási Bank és az Európai Befektetési Alap egy képviselője tanácsadói minőségben részt vehet a közös támogatásfelügyeleti bizottságban azon határokon átnyúló programok esetében, amelyekhez az Európai Beruházási Bank vagy az Európai Beruházási Alap hozzájárul.

(5) A közös támogatásfelügyeleti bizottság meggyőződik a határokon átnyúló programok végrehajtásának eredményességéről és minőségéről a következő rendelkezéseknek megfelelően:

- a) megvizsgálja és jóváhagyja a határokon átnyúló program által finanszírozott műveletek kiválasztási szempontjait, és jóváhagyja ezen szempontoknak a programozási igények szerinti bármely módosítását;
- b) az irányítóhatóság, és a 99. cikkben említett átmeneti szabályoknak megfelelően végrehajtott program esetében a részt vevő kedvezményezett országok nemzeti IPA-koordinátorai által benyújtott dokumentumok alapján időszakonként áttekinti a határokon átnyúló programok sajátos céljainak elérése irányában tett előrehaladást;
- c) megvizsgálja a végrehajtás eredményeit, különösen az egyes prioritási tengelyek mentén kitűzött célok elérését, valamint az 57. cikk (4) bekezdésében és a 109. cikkben említett értékeléseket;
- d) megvizsgálja és jóváhagyja a 112. cikkben említett éves és záró végrehajtási jelentéseket, és a 99. cikkben említett átmeneti szabályoknak megfelelően végrehajtott program esetében megvizsgálja a 144. cikkben említett jelentéseket;
- e) tájékoztatást kap a 105. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett éves ellenőrzési jelentésekről, és szükség szerint a 99. cikkben említett átmeneti szabályoknak megfelelően végrehajtott program esetében a 29. cikk (2) bekezdése b) pontjának első francia bekezdésében említett éves ellenőrzési tevékenységi jelentésről, valamint minden olyan lényeges észrevételről, amit a Bizottság esetlegesen tesz e jelentések megvizsgálását követően;
- f) felel a műveletek kiválasztásáért, de ezt a feladatát átruházhatja egy neki felelős irányítóbizottságra;
- g) javasolhatja a határokon átnyúló program bármely olyan módosítását vagy vizsgálatát, amely lehetővé tehetné a 86. cikk (2) bekezdésében említett célkitűzések elérését, illetve a program irányításának javítását, a pénzgazdálkodást is beleértve;
- h) megvizsgálja és jóváhagyja a határokon átnyúló program tartalmának módosítását célzó javaslatokat.

111. cikk

A monitoringra vonatkozó rendelkezések

- (1) Az irányítóhatóság és a közös támogatásfelügyeleti bizottság biztosítja a határokon átnyúló program végrehajtásának minőségét.
- (2) Az irányítóhatóság és a közös támogatásfelügyeleti bizottság az ellenőrzést a pénzügyi mutatók, és a 94. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett mutatók alapján végzi.
- (3) A Bizottság és a 102. cikkben említett hatóságok közötti adatcsere elektronikus formában történik.

112. cikk

Az éves és a záró végrehajtási jelentés

- (1) Az irányítóhatóság legkésőbb minden év június 30-ig benyújtja a Bizottságnak a határokon átnyúló programok végrehajtásáról szóló, a közös támogatásfelügyeleti bizottság által jóváhagyott éves jelentést. Az első éves jelentést a program elfogadását követő második évben kell benyújtani.

Az irányítóhatóság benyújtja a határokon átnyúló programok végrehajtásáról szóló zárójelentést legkésőbb az utolsó költségvetési kötelezettségvállalást követő negyedik év december 31-ig.

- (2) Az (1) bekezdésben említett jelentések a következő információkat tartalmazzák:

- a) a határokon átnyúló program és a prioritások megvalósítása terén elért, azok egyedi, ellenőrizhető céljaihoz viszonyított előrehaladás, a 94. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett, a prioritási tengelyre vonatkozó mutatók révén számszerűsített formában mindenhol és mindenkor, ahol és amikor ez lehetséges;
- b) a határokon átnyúló program pénzügyi lebonyolítása, minden egyes prioritási tengelyre részletezve a következőket:
 - i. a kedvezményezett által kifizetett költségek, amelyeket az irányítóhatóságnak eljuttatott kifizetési kérelem tartalmaz, valamint a közpénzből származó megfelelő hozzájárulás;
 - ii. a Bizottságtól kapott összes kifizetés, valamint számszerűsítve a 111. cikk (2) bekezdésében említett pénzügyi mutatók; valamint
 - iii. a kedvezményezetteknek folyósított kifizetésekért felelős szervezet által kifizetett kiadások;

- c) az irányítóhatóság vagy a közös támogatásfelügyeleti bizottság által a végrehajtás minőségének és eredményességének szavatolása érdekében tett lépések, különösen a következők:
- i. monitoring- és értékelési intézkedések, beleértve az adatgyűjtésre vonatkozó szabályokat is;
 - ii. összefoglaló a határokon átnyúló program végrehajtása során felmerült jelentősebb problémákról és a hozott intézkedésekről, beleértve adott esetben a 113. cikk értelmében tett észrevételekre adott választ is;
 - iii. a technikai segítségnyújtás igénybevétele;
- d) a határokon átnyúló programról szóló tájékoztatás érdekében és a program nyilvánosságának biztosítására hozott intézkedések;
- e) tájékoztatás a határokon átnyúló program végrehajtása során felmerült és a közösségi szabályoknak való megfeleléssel összefüggő jelentősebb problémákról, valamint az azok kezelésére hozott intézkedésekről;
- f) a határokon átnyúló program végrehajtási szakasza során az irányítóhatóság vagy más hatóság részére a 138. cikkben említett pénzügyi korrekciókat követően felszabadított támogatás felhasználása;
- g) a 99. cikkben említett átmeneti szabályoknak megfelelően végrehajtott program esetében a határokon átnyúló program teljes területén a megosztott igazgatás bevezetése felé tett haladás.

Adott esetben összesített formában is meg lehet adni az e bekezdés a)–g) pontjában említett információkat.

Amennyiben a korábbi jelentéshez képest nem volt számottevő módosítás, a c) és f) pontban említett információkat nem kell a jelentésbe foglalni.

(3) A Bizottság a kézhezvételtől számított három hónapon belül tájékoztatja a részt vevő országokat az irányítóhatóság által benyújtott, éves végrehajtási jelentés tartalmával kapcsolatos véleményéről. A határokon átnyúló programról szóló zárójelentés esetében a határidő a jelentés kézhezvételétől számított legfeljebb öt hónap. Amennyiben a Bizottság az előírt határidőn belül nem ad választ, a jelentést elfogadottnak kell tekinteni.

113. cikk

A programok éves vizsgálata

(1) A 112. cikkben említett éves végrehajtási jelentés benyújtásakor a Bizottság és az irányítóhatóság a végrehajtás javítása érdekében minden évben megvizsgálja a határokon átnyúló program végrehajtásában történt előrelépést, az előző évben elért főbb eredményeket, a pénzügyi lebonyolítást és más tényezőket.

Vizsgálható emellett az irányítási és ellenőrzési rendszer bármely olyan vonatkozása, amely a 105. cikk (1) bekezdése c) pontjának

i. alpontjában említett, legutóbbi éves ellenőrzési jelentésben felmerült.

(2) Az (1) bekezdésben említett vizsgálatot követően a Bizottság észrevételeket tehet a részt vevő országok és az irányítóhatóság számára, amelyek ezekről tájékoztatják a közös támogatásfelügyeleti bizottságot. A részt vevő országok tájékoztatják a Bizottságot az ezen észrevételekre válaszul hozott intézkedésekről.

3. alszakasz

A részt vevő országok és a Bizottság hatásköre

114. cikk

Irányítás és ellenőrzés

(1) A részt vevő országok felelősek a határokon átnyúló programok irányításáért és ellenőrzéséért, különösen az alábbi intézkedések révén:

- a) annak biztosítása, hogy a határokon átnyúló programok irányítási és ellenőrzési rendszere a 101. és a 105. cikknek megfelelően létrejöjjön, és eredményesen működjön;
- b) a szabálytalanságok megelőzése, feltárása és korrigálása, valamint a jogosulatlanul kifizetett összegek – adott esetben a késedelmi kamatokkal együtt történő – visszafizettetése. Erről a részt vevő országok értesítik a Bizottságot, és folyamatos tájékoztatást nyújtanak számára az államigazgatási és bírósági eljárások előrehaladásáról.

(2) A részt vevő országoknak a szabálytalanságok felderítéséért és megszüntetéséért, valamint a jogtalanul kifizetett összegek visszafizettetéséért való felelősségének sérelme nélkül az igazolóhatóságnak gondoskodnia kell arról, hogy minden, szabálytalanságból eredően kifizetett összeget behajtsanak a fő kedvezményezettől. A végső kedvezményezetteknek a közöttük fennálló megállapodással összhangban vissza kell fizetniük a fő kedvezményezettnek a jogtalanul kifizetett összegeket. Ha a fő kedvezményezettnek valamely végső kedvezményezettnek nem sikerül a visszafizetést biztosítani, akkor az a részt vevő ország, amelynek területén az érintett végső kedvezményezett található, visszatéríti az igazolóhatóságnak az adott végső kedvezményezettnek jogtalanul kifizetett összeget.

115. cikk

Az irányítási és ellenőrzési rendszerek leírása

(1) A 128. cikkben említett előfinanszírozás kifizetése előtt az a tagállam, amelynek területén az irányítóhatóság található, benyújtja a Bizottságnak az irányítási és ellenőrzési rendszerek leírását, amely különösen az alábbiak felépítését és eljárásait tartalmazza:

- a) a 102. cikkben említett irányító- és igazolóhatóságok, valamint a közreműködő szervezetek;
- b) a 102. cikkben említett ellenőrző hatóság és egyéb, annak hatáskörében ellenőrzéseket végző szervezetek.

(2) Az (1) bekezdésben említett tagállam az irányítóhatóság, az igazolóhatóság és valamennyi közreműködő szervezet vonatkozásában a következő információkat nyújtja be a tagállamnak:

- a) a rájuk bízott feladatok leírása;
- b) a szervezet szervezeti ábrája, a feladatok megosztása a részlegek között és azon belül, valamint a kiosztott munkaköri beosztások indikatív száma;
- c) a műveletek kiválasztására és jóváhagyására szolgáló eljárások;
- d) az eljárás, amellyel fogadják, ellenőrzik és jóváhagyják a kedvezményezettek visszatérítési kérelmeit, és azon eljárások, amelyekkel a kedvezményezetteknek történő kifizetéseket engedélyezik, végrehajtják és a számlákon nyilvántartják;
- e) a kiadáskimutatások elkészítésére, igazolására és Bizottsághoz való benyújtására szolgáló eljárások;
- f) a c), d) és e) pont céljaira létrehozott írásbeli eljárásokra való hivatkozás;
- g) a részt vevő országok által megállapított és a határokon átnyúló programra vonatkozó támogathatósági szabályok;
- h) a határokon átnyúló programra vonatkozó részletes számviteli nyilvántartások vezetésének rendszere.

(3) Az (1) bekezdésben említett tagállam az ellenőrző hatóság és más szervek vonatkozásában a következő információkat nyújtja be a Bizottságnak:

- a) feladataik és egymás közötti kapcsolataik leírása;
- b) az ellenőrző hatóság és a határokon átnyúló program vonatkozásában ellenőrzéseket végző valamennyi szervezet szervezeti ábrája annak leírásával, hogy miként történik függetlenségük biztosítása, valamint a kiosztott munkaköri beosztások indikatív számának és az alkalmazottak képeztetésének megadásával;
- c) az ellenőrzési jelentésekből származó ajánlások és korrekciós intézkedések végrehajtásának figyelemmel kísérésére szolgáló eljárások;
- d) adott esetben a határokon átnyúló program ellenőrzésében részt vevő szervek munkájának az ellenőrző hatóság általi felügyeletére szolgáló eljárások;
- e) az éves ellenőrzési jelentés és a zárónyilatkozatok elkészítésére vonatkozó eljárások.

116. cikk

Az irányítási és ellenőrzési rendszerek értékelése

(1) A 115. cikkben említett leírást a rendszerek felállításáról szóló értékelés eredményeit, valamint a 101. és a 105. cikknek

való megfelelésről szóló véleményt ismertető jelentés kíséri. Amennyiben a vélemény fenntartásokat tartalmaz, a jelentés megjelöli a hiányosságok súlyosságát. Az érintett részt vevő ország tájékoztatja a Bizottságot a meghozandó korrekciós intézkedésekről és azok végrehajtásának ütemezéséről, valamint ezt követően megerősíti, hogy az intézkedéseket foganatosították, a megfelelő fenntartásokat pedig visszavonták.

(2) Az (1) bekezdésben említett jelentést és véleményt az ellenőrző hatóság, vagy az irányítóhatóságtól és az igazolóhatóságtól működésében független közjogi vagy magánszervezet készíti el, amely feladatát a nemzetközileg elfogadott ellenőrzési standardoknak megfelelően végzi.

(3) Amennyiben az irányítási és ellenőrzési rendszerek lényegében azonosak az 1083/2006/EK rendelet alapján jóváhagyott támogatás vonatkozásában beiktatott rendszerekkel, az (1) bekezdésben említett jelentés és vélemény elkészítésének céljaira figyelembe lehet venni a nemzeti és közösségi ellenőrök által e rendszerek tekintetében végzett ellenőrzéseket.

(4) Az (1) bekezdésben említett jelentést elfogadottnak kell tekinteni és az első előfinanszírozási átutalást teljesíteni kell az alábbi körülmények fennállása esetén:

- a) a jelentés kézhezvételétől számított két hónapon belül, amennyiben a fent említett vélemény nem tartalmaz fenntartást és a Bizottság nem tett észrevételt;
- b) amennyiben a vélemény fenntartásokat tartalmaz, a Bizottságnak szóló, arra vonatkozó igazolás megküldésekor, hogy a rendszerek kulcsfontosságú elemeire vonatkozó korrekciós intézkedéseket végrehajtották, és az érintett fenntartásokat visszavonták, valamint, ha az igazolás keltétől számított két hónapon belül a Bizottság nem tesz észrevételt.

117. cikk

Az átmeneti szabályokról való átállásra vonatkozó követelmények

(1) A 99. cikkben említett átmeneti szabályoknak megfelelően végrehajtott program esetében, ha a részt vevő országok felkészültek a 98. cikk (1) bekezdésében említett végrehajtási módoszatokra történő átállásra, benyújtják a Bizottságnak irányítási és ellenőrzési rendszerük módosított leírását, a 116. cikk (1) bekezdésének megfelelő, módosított jelentés és vélemény kíséretében.

(2) Amennyiben a vélemény fenntartásokat tartalmaz, a Bizottság programot módosító határozata csak azt követően hozható meg, hogy a Bizottság igazolást kapott a rendszerek kulcsfontosságú elemeire vonatkozó korrekciós intézkedések végrehajtásáról, illetve az érintett fenntartások visszavonásáról.

118. cikk

A részt vevő országok közötti megállapodások megkötése és bejelentése

A 115. cikk (2) és (3) bekezdésében felsorolt információkon túlmenően az irányítási és ellenőrzési rendszerek leírása tartalmazza a részt vevő országok közötti megállapodásokat, amelyek lehetővé teszik az irányítóhatóság, az igazolóhatóság és az ellenőrző hatóság számára a rendeletből eredő feladataik ellátását és a részt vevő országok azon kötelezettsége betartásának biztosítását, hogy a jogosulatlan kifizetések visszafizetésre kerüljenek a 114. cikk (2) bekezdésének megfelelően.

Ezek a megállapodások a 121. cikkben említett, a közbeszerzési eljárások szabályaira és eljárásaira vonatkozó rendelkezésekkel együtt szerepelnek abban az írásbeli megállapodásban, amelyet a részt vevő országok kötnek egymással, és azt csatolják az irányítási és ellenőrzési rendszerek 115. cikkben említett leírásához.

119. cikk

A Bizottság hatásköre

(1) A Bizottság a 116. cikkben meghatározott eljárással összhangban meggyőződik arról, hogy a részt vevő országok az 101. és 105. cikknek megfelelő irányítási és ellenőrzési rendszereket felállították, valamint arról, hogy – az éves ellenőrzési jelentések, a 105. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett ellenőrző hatóság éves véleménye és saját ellenőrzései alapján – a határokon átnyúló programok végrehajtási időszaka során a rendszerek eredményesen működnek.

(2) A részt vevő országok által végzett ellenőrzések sérelme nélkül a Bizottság tisztviselői vagy a Bizottság meghatalmazott képviselői helyszíni ellenőrzések során – a sürgős esetek kivételével – legalább tíz munkanappal előre történő előzetes értesítést követően megvizsgálhatják az irányítási és ellenőrzési rendszerek eredményes működését, amely ellenőrzések magukban foglalhatják a határokon átnyúló programokban szereplő műveletek ellenőrzését is. Ezek az ellenőrzéseken a részt vevő országok tisztviselői vagy meghatalmazott képviselői is részt vehetnek.

A Bizottság helyszíni ellenőrzések végzésére kellően feljogosított tisztviselői vagy meghatalmazott képviselői hozzáférnek a Közösség által finanszírozott kiadásokkal kapcsolatos könyvekhez és valamennyi egyéb dokumentumhoz, ideértve az elektronikus adathordozón összeállított vagy kapott és rögzített dokumentumokat és metaadatokat is.

Ez az ellenőrzési hatáskör nem érinti azon nemzeti rendelkezések alkalmazását, amelyek egyes intézkedéseket a nemzeti jogszabályokban külön meghatározott személyek számára tartanak fenn.

(3) A Bizottság felkérheti a részt vevő országot, hogy a rendszerek eredményes működésének, illetve egy vagy több ügylet helytállóságának ellenőrzése céljából helyszíni ellenőrzést végezzen. Az ilyen ellenőrzéseken a Bizottság tisztviselői vagy meghatalmazott képviselői is részt vehetnek.

120. cikk

Együttműködés az ellenőrző hatóságokkal

A Bizottság és a határokon átnyúló programok ellenőrző hatóságai ellenőrzési terveik és módszereik összehangolása érdekében együttműködnek, és az erőforrások lehető legjobb kihasználása, valamint a munka indokolatlan megismétlésének elkerülése érdekében haladéktalanul kicserélik az irányítási és ellenőrzési rendszereken végzett ellenőrzéseik eredményeit.

A Bizottság és az ellenőrző hatóságok rendszeresen – eltérő megegyezésük hiányában évente legalább egy alkalommal – találkoznak abból a célból, hogy együttesen megvizsgálják a 105. cikk értelmében benyújtott éves ellenőrzési jelentést és véleményt, valamint véleményt cseréljenek a határokon átnyúló programok irányításának és ellenőrzésének javításával kapcsolatos kérdésekről.

121. cikk

Beszerzés

(1) A szolgáltatásnyújtásra, árubeszerzésre és építési beruházásra vonatkozó szerződések odaítélése tekintetében a beszerzési eljárás követi az 1605/2002/EK, Euratom rendelet IV. címe 2. részének 3. fejezete, valamint a 2342/2002/EK, Euratom rendelet III. címe 2. részének 3. fejezete rendelkezéseit; a harmadik országgal folytatott együttműködés céljaira pedig az Európai Közösség költségvetéséből finanszírozott szolgáltatásnyújtásra, árubeszerzésre és építési beruházásra vonatkozó szerződésekre irányadó szabályokról és eljárásokról szóló, 2006. január 24-i C (2006) 117. számú bizottsági határozatot kell alkalmazni.

E rendelkezések a határokon átnyúló program teljes területén, mind a tagállamok, mind a kedvezményezett országok területén érvényesülnek.

(2) Az (1) bekezdés rendelkezéseit bele kell foglalni a részt vevő országok között megkötött, a 118. cikkben említett írásbeli megállapodásba.

(3) A 99. cikkben említett átmeneti szabályoknak megfelelően végrehajtott program esetében az (1) bekezdés nem vonatkozik a program tagállamok területén végrehajtott részére, kivéve ha a részt vevő tagállamok másként nem határoznak.

4. alszakasz

Pénzgazdálkodás

122. cikk

A kifizetések általános szabályai

(1) A közösségi pénzeszközökből származó hozzájárulás kifizetését a Bizottság a költségvetési előirányzatokkal összhangban teljesíti. Valamennyi kifizetést a legkorábban megnyílt kötelezettségvállalásokra vonatkozóan teljesítik.

(2) A kifizetés történhet előfinanszírozás, időközi kifizetés vagy zárókifizetés formájában. A kifizetés a részt vevő országok által kijelölt szervezet részére történik.

(3) Az igazolóhatóság minden évben legkésőbb április 30-ig megküldi a Bizottság számára a folyó pénzügyi évre, valamint a következő pénzügyi évre vonatkozó, kifizetés iránti, előrelátható kérelmekkel kapcsolatos ideiglenes előrejelzéseit.

(4) A pénzügyi tranzakciókkal kapcsolatos, a Bizottság és a részt vevő országok által kijelölt hatóságok és szervezetek közötti valamennyi információcsere elektronikus úton történik. Vis maior esetén, különös tekintettel a közös számítógépes rendszer hibás működésére vagy a tartós kapcsolat hiányára, az igazolóhatóság papíralapú adathordozón is továbbíthatja kiadáskimutatását és kifizetési kérelmét.

123. cikk

Az időközi kifizetések és a zárókifizetés kiszámításának közös szabályai

Az időközi kifizetések és a zárókifizetések kiszámítása az egyes prioritási tengelyek tekintetében az egyes finanszírozási tengelyekre vonatkozó társfinanszírozási rátának az igazolóhatóság által igazolt valamennyi kiadáskimutatásban szereplő, az adott prioritási tengely keretében említett elszámolható kiadásra való alkalmazásával történik.

Ugyanakkor az időközi kifizetéseken és a zárókifizetéseken keresztüli közösségi hozzájárulás nem haladja meg a közpénzből való hozzájárulást és a határokon átnyúló program engedélyezéséről szóló bizottsági határozatban az egyes prioritási tengelyek tekintetében megállapított, a közösségi pénzeszközökből származó támogatás maximális összegét.

124. cikk

Kiadáskimutatás

(1) Valamennyi kiadáskimutatás minden egyes prioritási tengely tekintetében, a 89. cikknek megfelelően, tartalmazza a végső kedvezményezettek által a műveletek végrehajtásakor kifizetett közkiadások teljes összegét, valamint az ehhez kapcsolódó, a közkiadásra vonatkozó feltételeknek megfelelően a kedvezményezetteknek kifizetett vagy kifizetendő közpénzből származó közhozzájárulást. A végső kedvezményezettek által kifizetett kiadásokat igazolt számlákkal vagy azonos bizonyító erejű számviteli bizonylatokkal kell igazolni.

(2) Ha a közösségi pénzeszközökből származó hozzájárulást a 90. cikk (2) bekezdésére hivatkozva számítják ki, a közkiadásoktól eltérő kiadásokra vonatkozó információ nem érinti a kifizetési kérelem alapján kiszámított fizetendő összeget.

125. cikk

Az előfinanszírozás és az időközi kifizetések halmozódása

A 40. cikk (5) bekezdésében megállapított rendelkezéseket értelemszerűen alkalmazni kell.

126. cikk

A kedvezményezettek számára teljesített kifizetések teljessége

A 40. cikk (9) bekezdésében megállapított rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók.

127. cikk

Az euro használata

(1) A részt vevő országok által benyújtott, a határokon átnyúló programban megállapított összegeket, az igazolt kiadáskimutatásokat, az átutalási kérelmet, valamint az éves és záró végrehajtási jelentésben említett kiadásokat euróban kell megadni.

(2) A határokon átnyúló programokról szóló bizottsági határozatokban szereplő összegeket, valamint a bizottsági kötelezettségvállalások és kifizetések összegét euróban kell kifejezni és kifizetni.

(3) A kifizetési kérelem időpontjában az eurót fizetőeszközként még be nem vezető részt vevő országokban lévő végső kedvezményezetteket bevonó fő kedvezményezettek a nemzeti pénznemben felmerült költségek összegét átszámítják euróra.

Az említett összeget a Bizottság azon hónapban érvényes átváltási árfolyamán kell átszámítani euróra, amelyekben a fő kedvezményezett a kiadáskimutatást benyújtotta a kezelő hatóságnak. A Bizottság ezt az árfolyamot elektronikus úton minden hónapban közzéteszi.

(4) Amikor valamely részt vevő ország bevezeti az eurót, a (3) bekezdésben megállapított átszámítási eljárást továbbra is alkalmazni kell valamennyi olyan költségre, amelyet az igazolóhatóság a nemzeti pénznem és az euro közötti rögzített átváltási árfolyam hatálybalépését megelőzően könyvelt el.

128. cikk

Előfinanszírozás

(1) A határokon átnyúló programok jóváhagyásáról szóló bizottsági határozatot és a 116. cikkben említett jelentés elfogadását követően a Bizottság egyszeri előfinanszírozási összeget utal át a részt vevő ország által kijelölt szervezetnek.

Az előfinanszírozási összeg az első három költségvetési kötelezettségvállalás 25 %-át teszi ki.

Az előfinanszírozás összege – amennyiben szükséges – kifizethető két részletben, figyelembe véve a költségvetési kötelezettségvállalás rendelkezésre állását.

(2) A részt vevő ország által kijelölt szervezet az előfinanszírozásként kifizetett teljes összeget visszatéríti a Bizottság részére, amennyiben az előfinanszírozás első részletének a Bizottság általi átutalásától számított huszonnégy hónapon belül nem érkezik kifizetési kérelem a határokon átnyúló program keretében.

129. cikk

Kamat

A 36. cikkben megállapított rendelkezések értelemszerűen alkalmazandók.

130. cikk

Elszámolás

A határokon átnyúló program lezárásakor az előfinanszírozás-ként átutalt összeget e rendelet 133. cikkével összhangban teljesen ki kell vezetni a Bizottság számláiból.

131. cikk

A közbenső kifizetési kérelmek elfogadhatósága

(1) A Bizottság általi minden egyes időközi kifizetés az alábbi feltételek teljesítésétől függ:

- a) a Bizottság részére, a 124. cikkel összhangban, előzetesen kifizetési kérelmet és kiadáskimutatást küldtek;
- b) a Bizottság által az egyes prioritási tengelyek tekintetében a teljes időszak alatt kifizetett összeg nem haladja meg a határokon átnyúló program jóváhagyásáról szóló bizottsági határozatban megállapított, a közösségi pénzeszközökből nyújtandó támogatás maximális összegét;
- c) az irányítóhatóság a 112. cikkel összhangban megküldte a Bizottság számára a legutóbbi éves végrehajtási jelentést;
- d) a Bizottság nem nyilvánított a Szerződés 226. cikke szerinti jogsértésre vonatkozó, indokolással ellátott véleményt azon művelet(ek) tekintetében, amely(ek)hez a szóban forgó kifizetési kérelemben elszámolt költség kapcsolódik.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben említett egy vagy több feltétel nem teljesül, a Bizottság egy hónapos határidőn belül tájékoztatja a részt vevő országokat és az igazolóhatóságot annak érdekében, hogy azok megtehessék a helyzet orvoslásához szükséges lépéseket.

132. cikk

A közbenső kifizetési kérelmek benyújtásának napja és a fizetési határidő

(1) Az igazolóhatóság a határokon átnyúló program esetében megküldi a Bizottság számára az időközi kifizetési kérelmeket, amennyiben lehetséges, évente három alkalommal. A Bizottság abban az esetben teljesíti az adott évben a kifizetést, ha a kifizetési kérelmet legkésőbb október 31-ig benyújtották.

(2) A rendelkezésre álló finanszírozásra is figyelemmel, és amennyiben nem került sor a kifizetések 136. cikk szerinti felfüggesztésére, a Bizottság az időközi kifizetést legkésőbb a 131. cikkben említett feltételeknek megfelelő kifizetési kérelem nyilvántartásba vételének napjától számított két hónapon belül teljesíti.

133. cikk

A zárókifizetés feltételei

(1) A zárókifizetést a Bizottság az alábbi feltétekkel teljesíti:

- a) az igazolóhatóság az utolsó költségvetési kötelezettségvállalást követő ötödik év március 31-ig megküldte a következő dokumentumokból álló kifizetési kérelmet:
 - i. a zárókifizetési kérelem és a 124. cikk szerinti kiadáskimutatás;
 - ii. a határokon átnyúló programról szóló záró végrehajtási jelentés, a 112. cikkben meghatározott információkat is beleértve;
 - iii. a 105. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett zárónyilatkozat; valamint
- b) a Bizottság nem nyilvánított a Szerződés 226. cikke értelmében vett jogsértéssel kapcsolatban indokolással ellátott véleményt azon művelet(ek) tekintetében, amely (ek)hez a kérdéses kifizetési kérelemben igazolt költség kapcsolódik.

(2) Amennyiben az (1) bekezdésben említett bármely dokumentumot nem küldik el a Bizottság számára, az a 137. cikknek megfelelően a záróegyenleg tekintetében a kötelezettségvállalás automatikus visszavonását eredményezi.

(3) A Bizottság a zárónyilatkozat átvételétől számított hónapon belül tájékoztatja a részt vevő országokat a nyilatkozat tartalmával kapcsolatos véleményéről.

Ha a Bizottság öt hónapos határidőn belül nem tesz észrevételeket, a zárónyilatkozatot elfogadottnak kell tekinteni.

(4) A rendelkezésre álló pénzeszközökre is figyelemmel a Bizottság a következő időpontok közül a későbbit követő negyvenöt napon belül átutalja a záróegyenleget:

- a) az a nap, amelyben a 112. cikkel összhangban elfogadja a zárójelentést;
- b) az a nap, amelyen elfogadja a zárónyilatkozatot.

(5) A (6) bekezdés sérelme nélkül a záróegyenlegre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalás a záróegyenleg kifizetéstől számított tizenkét hónap elteltével visszavonásra kerül. A határokon átnyúló program akkor minősül lezárultnak, ha a következő események egyike bekövetkezik:

- a) az (1) bekezdésben említett dokumentumok alapján a Bizottság által meghatározott zárókifizetés megtörténte;
- b) a Bizottság által a részt vevő országok részére a határokon átnyúló program tekintetében jogosulatlanul átutalt összegekre vonatkozó beszédési utalvány megküldése;
- c) a záróegyenlegre vonatkozó költségvetési kötelezettségvállalás visszavonása.

A Bizottság két hónapos határidőn belül tájékoztatja a részt vevő országokat a határokon átnyúló program lezárásának időpontjáról.

(6) A Bizottság vagy az Európai Számvevőszék által végzett ellenőrzések eredményeitől függetlenül a Bizottság által a határokon átnyúló programra teljesített zárótartalás az átutalás napjától számított kilenc hónapon belül, illetve – amennyiben a részt vevő országoknak negatív egyenleget kell visszatéríteniük – a beszedési utalvány kibocsátásának napjától számított kilenc hónapon belül módosítható. A záróegyenleg módosítása nem érinti a határokon átnyúló program lezárásának (5) bekezdés szerinti időpontját.

134. cikk

A dokumentumok rendelkezésre állása

(1) A Szerződés 87. cikke értelmében vett állami támogatásra vonatkozó szabályok sérelme nélkül az irányítóhatóság biztosítja, hogy az érintett, határokon átnyúló program költségeire és ellenőrzéseire vonatkozó valamennyi alátámasztó dokumentum a Bizottság és a Számvevőszék rendelkezésére álljon az alábbi ideig:

Ez az időtartam bírósági eljárás esetében vagy a Bizottság megfelelően indokolt kérelmére megszakad.

(2) A dokumentumokat vagy eredeti példányban vagy az eredetinek megfelelő, hitelesített példányban általánosan elfogadott adathordozón kell megőrizni.

(3) Az irányítóhatóság nyilvántartja azon szervezeteket, amelyek őrzik a kiadások és ellenőrzések eredeti alátámasztó dokumentumait, amelyek a következők:

- a) a támogatás keretében elszámolt, adott kiadással kapcsolatos dokumentumok, amelyek szükségesek a megfelelő eseménynaplóhoz, és a társfinanszírozott termékek vagy szolgáltatások tényleges leszállításának bizonyítékait képezik;
- b) a 102. cikkben említett szervezetek által elvégzett ellenőrzésekhez kapcsolódó jelentések és dokumentumok.

(4) Az irányítóhatóság biztosítja, hogy az (1) bekezdésben említett dokumentumokat és kivonataikat vagy másolataikat ellenőrzésre átadják az arra jogosult személyeknek és szervezeteknek, beleértve legalább az irányítóhatóság, igazolóhatóság, közreműködő szervezetek és az ellenőrző hatóság arra felhatalmazott alkalmazottait és a Bizottság felhatalmazott tisztviselőit, illetve felhatalmazott képviselőiket.

(5) A (2) bekezdésben említett, általánosan elfogadott adathordozónak minősülnek legalább a következők:

- a) az eredeti dokumentumok fénymásolatai;
- b) az eredeti dokumentumok mikrofilmjei;
- c) az eredeti dokumentumok elektronikus változatai;

d) a kizárólag elektronikus változatban létező dokumentumok.

(6) Az általános elfogadott adathordozón tárolt dokumentumoknak az eredeti dokumentumoknak való megfelelése hitelesítésére szolgáló eljárásokat a nemzeti hatóságok állapítják meg, és biztosítják, hogy az őrzött változatok megfeleljenek a nemzeti jogszabályi követelményeknek, és azokra ellenőrzési célokból támaszkodni lehessen.

(7) Amennyiben a dokumentumok kizárólag elektronikus változatban léteznek, a használt számítógépes hálózatnak meg kell felelnie azon elfogadott biztonsági szabványoknak, amelyek biztosítják, hogy az őrzött dokumentum megfeleljen a nemzeti jogszabályi követelményeknek, és arra ellenőrzési célokból hivatkozni lehessen.

135. cikk

A fizetési határidő megszakítása

(1) A fizetési határidőt az 1605/2002/EK, Euratom rendelet értelmében az engedélyezésre jogosult tisztviselő legfeljebb hat hónapra megszakíthatja az alábbi esetekben:

- a) a nemzeti vagy közösségi ellenőrző szervezet jelentésében az irányítási és ellenőrzési rendszerek működésének súlyos hiányosságaira utaló bizonyítékok találhatók;
- b) az engedélyezésre jogosult tisztviselőnek további vizsgálatokat kell elvégeznie, miután olyan információ jutott a tudomására, amely szerint valamely igazolt kiadáskimutásban szereplő költség nem korrigált, súlyos szabálytalansághoz kapcsolódik.

(2) A részt vevő országot és az igazolóhatóságot haladéktalanul tájékoztatni kell a kifizetés megszakításának okairól. A megszakítás időtartama a szükséges intézkedések részt vevő országok által történő meghozatalát követően véget ér.

136. cikk

A kifizetések felfüggesztése

(1) A prioritási tengelyek vagy programok szintjén a Bizottság részben vagy egészben felfüggesztheti az időközi kifizetéseket, amennyiben:

- a) a program irányítási és ellenőrzési rendszerében olyan súlyos hiányosság tapasztalható, amely érinti a kifizetések igazolására vonatkozó eljárás megbízhatóságát, és amelyre nézve nem hoztak korrekciós intézkedéseket; vagy
- b) egy igazolt kiadáskimutásban szereplő költség olyan súlyos szabálytalansághoz kapcsolódik, amelyet nem korrigáltak; vagy
- c) valamely részt vevő ország súlyosan megsérti a 114. cikk értelmében fennálló kötelezettségeit.

(2) A Bizottság akkor határozhat az időközi átutalások részben vagy egészben történő felfüggesztéséről, miután lehetőséget adott a részt vevő országoknak arra, hogy két hónapon belül megtegyék észrevételeiket.

(3) A Bizottság akkor szünteti meg részben vagy egészben az időközi átutalások felfüggesztését, amikor a részt vevő ország meghozta a felfüggesztés megszüntetését lehetővé tevő, szükséges intézkedéseket. Amennyiben a részt vevő országok nem teszik meg a szükséges intézkedéseket, a Bizottság olyan határozatot hozhat, hogy a 138. cikkel összhangban, részben vagy egészben megszünteti a határokon átnyúló programhoz nyújtott közösségi hozzájárulást.

137. cikk

Automatikus visszavonás

A határokon átnyúló program költségvetési támogatása bármely részének automatikus és végleges visszavonása az 1605/2002/EK, Euratom rendelet 166. cikkének (3) bekezdésében megállapított szabályokat követi.

138. cikk

Pénzügyi korrekciók és szabálytalanságok

(1) A pénzügyi korrekciók céljaira az 1083/2006/EK rendelet 98., 99., 100., 101. és 102. cikkeinek rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

(2) A szabálytalanságokra vonatkozóan az 1083/2006/EK rendelet végrehajtási szabályainak megállapításáról szóló, 1828/2006/EK bizottsági rendelet⁽¹⁾ és az 1080/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet megfelelő rendelkezéseit kell értelemszerűen alkalmazni.

3. szakasz

Határokon átnyúló programok a kedvezményezett országok között

1. alszakasz

Irányítási és ellenőrzési rendszerek

139. cikk

Szervezetek és hatóságok

(1) Minden egyes határokon átnyúló program vonatkozásában minden egyes részt vevő kedvezményezett ország létrehoz egy lebonyolító szervezetet a program adott országra vonatkozó részére.

(2) A lebonyolító szervezet feladatai felvételre kerülnek a 91. cikknek megfelelően a határokon átnyúló programokba.

(3) A részt vevő kedvezményezett országok lebonyolító szervezetei szorosan együttműködnek a vonatkozó határokon átnyúló program programozásában és végrehajtásában.

(4) A kedvezményezett országok között létrejövő minden egyes határokon átnyúló programra vonatkozóan a megfelelő lebonyolító szervezet közös technikai titkárságot hoz létre a

lebonyolító szervezetek és a 142. cikkben említett közös támogatásfelügyeleti bizottság megfelelő feladataik ellátásában való támogatására.

A közös technikai titkárság más részt vevő országokban is létesíthet kirendeltségeket.

(5) Decentralizált igazgatás esetében a lebonyolító szervezetek feladata és hatásköre értelemszerűen ugyanaz, mint ami a 28. cikkben szerepel. Ezen túlmenően a következő rendelkezéseket kell alkalmazni:

- a) A lebonyolító szervezetek minden részt vevő kedvezményezett országban egy végrehajtó ügynökségből állnak, amelyet a nemzeti közigazgatáson belül vagy annak közvetlen ellenőrzése alatt kell létrehozni.
- b) A nemzeti programengedélyező minden részt vevő kedvezményezett országban – a nemzeti IPA-koordinátorral folytatott konzultációt követően – kijelöli a programengedélyező tisztviselőket a végrehajtó ügynökségek vezetésére.

A programengedélyező tisztviselők a kedvezményezett országok állami közigazgatásának keretében működnek. A tisztviselő felel a végrehajtó ügynökségek által ellátott tevékenységekért.

- c) A végrehajtó ügynökségek felelnek a határokon átnyúló program adott országot érintő része tekintetében a pályázatért és a szerződéskötésért, a szolgáltatások, áruk, beruházások beszerzése, valamint a támogatások kifizetésének számviteli és pénzügyi beszámolási vonatkozásaiért.

Ahol indokolt, a 76. cikkben lefektetett rendelkezések alkalmazandók az értelemszerű változtatásokkal.

(6) Centralizált igazgatás esetében a lebonyolító szervezetek feladatait és hatáskörét a megfelelő, határokon átnyúló programokban kell meghatározni, a pályázattal, a szerződéskötés és a kifizetések kivételével, amelyek a Bizottság hatáskörébe tartoznak.

140. cikk

A Bizottság szerepe a műveletek kiválasztásában

- (1) Centralizált igazgatás esetében a Bizottság:
 - a) jóváhagyja a határokon átnyúló program által finanszírozott műveletek kiválasztási kritériumait;
 - b) jóváhagyja az ajánlati felhívások és azok jelentkezési csomagját (Útmutató a pályázóknak) a közzététel előtt;
 - c) adott esetben jóváhagyja a műveletek kiválasztásával megbízott irányítóbizottság összetételét;
 - d) hivatalosan megerősíti a 142. cikkben említett közös támogatásfelügyeleti bizottság által kiválasztott műveleteket. A Bizottság minden esetben fenntartja a jogot a finanszírozásra kiválasztott művelet végső jóváhagyása tekintetében.

⁽¹⁾ HL L 371., 2006.12.27., 1. o.

(2) Decentralizált igazgatás esetében a Bizottság előzetes ellenőrzés végzésére vonatkozó joga az irányítási hatáskörök átruházásáról a 14. cikk (3) bekezdésével összhangban hozott bizottsági határozatban kerül meghatározásra.

2. alszakasz

Értékelés és monitoring

141. cikk

Értékelés

A 109. cikk rendelkezéseit értelemszerűen kell alkalmazni. Centralizált igazgatás esetében azonban a 109. cikk (3) bekezdésében említett értékelések elvégzésére a Bizottság hatáskörében kerül sor. Ebben az esetben nem érvényesülnek a 109. cikk (4) bekezdésében és a 109. cikk (5) bekezdésében említett rendelkezések.

A kedvezményezett országok közötti határokon átnyúló programok esetében a 109. cikk (2) bekezdésében említett előzetes értékelés elvégzésének szükségességéről a Bizottság dönt a részt vevő kedvezményezett országokkal egyetértésben, figyelembe véve a programnak nyújtott közösségi támogatást, illetve összhangban az arányosság elvével. Lehetőség van az előzetes értékelést a Bizottság támogatásával elvégezni.

Decentralizált igazgatás esetében a Bizottság bármikor elvégezheti a határokon átnyúló programok eseti közbeni ellenőrzését, ha azt szükségesnek tartja.

142. cikk

Közös támogatásfelügyeleti bizottság

(1) Egymás közötti határokon átnyúló programok esetében a részt vevő kedvezményezett országok minden határokon átnyúló program számára minden egyes határokon átnyúló programnak külön közös támogatásfelügyeleti bizottságot hoznak létre. E közös támogatásfelügyeleti bizottság az 59. cikkben említett ágazati támogatásfelügyeleti bizottság feladatait tölti be. Az 59. cikk (1) bekezdésétől eltérve a közös támogatásfelügyeleti bizottságot a programra vonatkozó első finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől számított három hónapon belül kell felállítani.

A közös támogatásfelügyeleti bizottság a részt vevő ország vagy a Bizottság kezdeményezésére legalább évente két alkalommal ülésezik.

(2) Minden egyes közös támogatásfelügyeleti bizottság a közös támogatásfelügyeleti bizottság Bizottság által meghatározott megbízásának megfelelően, valamint az érintett részt vevő országok intézményi, jogi és pénzügyi keretein belül elkészíti eljárási szabályzatát, annak érdekében, hogy feladatait e rendeletnek megfelelően lássa el. Az egyes támogatásfelügyeleti bizottságok elfogadják az említett eljárási szabályzatot.

(3) A közös támogatásfelügyeleti bizottság elnöki tisztségét a részt vevő országok egyik képviselője tölti be.

Minden részt vevő ország kijelöli a közös támogatásfelügyeleti bizottságba a képviselőit, beleértve a programért felelős lebonyolító szervezet képviselőit is. A közös támogatásfelügyeleti bizottság összetételét illetően a 87. cikk rendelkezéseit megfelelőképpen figyelembe kell venni.

(4) A Bizottság képviselői tanácsadói minőségben részt vehetnek a támogatásfelügyeleti bizottság munkájában.

(5) A közös támogatásfelügyeleti bizottság meggyőződik a határokon átnyúló programok végrehajtásának eredményességéről és minőségéről a következő rendelkezéseknek megfelelően:

- a) megvizsgálja és jóváhagyja a határokon átnyúló program által finanszírozott műveletek kiválasztási kritériumait, és jóváhagyja ezen kritériumoknak a programozási igények szerinti bármely módosítását;
- b) a részt vevő kedvezményezett ország lebonyolító szervezetei által benyújtott dokumentumok alapján rendszeres időközönként felülvizsgálja a határokon átnyúló program konkrét céljainak megvalósítása felé tett előrelépést;
- c) megvizsgálja a végrehajtás eredményeit, különösen az egyes prioritási tengelyek mentén kitűzött célok elérését, valamint az 57. cikk (4) bekezdésében és a 141. cikkben említett értékeléseket;
- d) megvizsgálja a 144. cikkben említett éves és záró végrehajtási jelentéseket;
- e) szükség szerint tájékoztatást kap a 29. cikk (2) bekezdése b) pontja első francia bekezdésében említett éves ellenőrzési jelentés(ek)ről és a Bizottság esetleges vonatkozó megjegyzéseiről, amelyeket az említett jelentés vizsgálata alapján tett;
- f) felel a műveletek kiválasztásáért, de ezt a feladatát átruházhatja egy irányítóbizottságra;
- g) javasolhatja a határokon átnyúló program bármely olyan módosítását vagy vizsgálatát, amely lehetővé tehetné a 86. cikk (2) bekezdésében említett célkitűzések elérését, illetve a program irányításának javítását, a pénzgazdálkodást is beleértve;
- h) megvizsgálja és jóváhagyja a határokon átnyúló program tartalmának módosítását célzó javaslatokat.

143. cikk

A lebonyolító szervezetek és a közös támogatásfelügyeleti bizottság megosztott feladatai

A részt vevő kedvezményezett országok lebonyolító szervezetei és a közös támogatásfelügyeleti bizottság biztosítja a határokon átnyúló program végrehajtásának minőségét. E szervek a monitoringot a 94. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett pénzügyi mutatók alapján, míg decentralizált igazgatás esetében a határokon átnyúló programban meghatározott mutatók alapján végzik.

144. cikk

Az éves és a záró végrehajtási jelentés

(1) A határokon átnyúló programban részt vevő kedvezményezett országok lebonyolító szervezetei megküldik a Bizottságnak és a nemzeti IPA-koordinátoroknak a határokon átnyúló programok éves és záró végrehajtási jelentéseit, azoknak a közös támogatásfelügyeleti bizottság általi vizsgálatát követően.

Decentralizált igazgatás esetében a jelentések megküldésre kerülnek a megfelelő, nemzeti programengedélyezőnek is.

Az éves jelentést minden év június 30-ig, első alkalommal pedig a határokon átnyúló program elfogadását követő második évben kell benyújtani.

A zárójelentést a határokon átnyúló program lezárása után legkésőbb hat hónappal kell benyújtani.

(2) Az (1) bekezdésben említett jelentések a következő információkat tartalmazzák:

- a) a határokon átnyúló program és a prioritások megvalósítása terén elért, azok egyedi, ellenőrizhető céljaihoz viszonyított előrehaladás, a 94. cikk (1) bekezdésének d) pontjában említett, a prioritási tengelyre vonatkozó mutatók révén számszerűsített formában mindenhol és mindenkor, ahol és amikor ez lehetséges;
- b) részletes információk a határokon átnyúló program pénzügyi végrehajtásáról;
- c) a lebonyolító szervezetek és/vagy a közös támogatásfelügyeleti bizottság által a végrehajtás minőségének és eredményességének biztosítása érdekében tett lépések, és különösen a következők:
 - i. monitoring és értékelési intézkedések, beleértve az adatgyűjtésre vonatkozó szabályokat is;
 - ii. összefoglaló a határokon átnyúló program végrehajtása során felmerült jelentősebb problémákról és a hozott intézkedésekről,
 - iii. a technikai segítségnyújtás igénybevétele;
- d) a határokon átnyúló programról szóló tájékoztatás érdekében és a program nyilvánosságának biztosítására hozott intézkedések.

Adott esetben összesített formában is meg lehet adni az e bekezdés a)–d) pontjában említett információkat.

A b) pontban említett információt csak decentralizált igazgatás esetében kell a jelentésekbe befoglalni.

Amennyiben a korábbi jelentéshez képest nem volt számottevő módosítás, a c) pontban említett információkat nem kell a jelentésbe foglalni.

3. alszakasz

Pénzgazdálkodás

145. cikk

Támogatások

A közös műveletek 95. cikk rendelkezéseinek megfelelően történő kiválasztását követően decentralizált igazgatás esetében a lebonyolító szervezetek, centralizált igazgatás esetében a Bizottság támogatási támogatást nyújt a részt vevő kedvezményezett részt vevő országok fő kedvezményezettjének.

146. cikk

Irányadó szabályok

Decentralizált igazgatás esetében érvényesülnek a 79. cikk (1), (2) és (3) bekezdésének, valamint a 80. cikk rendelkezései.

III. CÍM

**REGIONÁLIS FEJLESZTÉSI ÉS HUMÁNERŐFORRÁS-
FEJLESZTÉSI ALKOTÓELEM**

I. FEJEZET

A támogatás tárgya és a támogathatóság

1. szakasz

Regionális fejlesztési alkotóelem

147. cikk

A támogatás területei és formái

(1) A regionális fejlesztési alkotóelem a következő prioritások keretében támogathat műveleteket:

- a) közlekedési infrastruktúra, különösen a nemzeti, valamint a nemzeti és európai hálózatok közötti összekapcsolhatóság és kölcsönös átjárhatóság;
- b) környezetvédelmi intézkedések a hulladékgazdálkodáshoz, vízellátáshoz, települési szennyvízhez és levegőminőséghez, valamint a szennyezett területek és talaj rehabilitációjához kapcsolódóan; a fenntartható fejlődéshez kapcsolódó és környezeti előnnyel járó területek, mint például az energiahatékonyság és a megújuló energia;
- c) a regionális versenyképességet és a termékeny környezetet erősítő, a fenntartható foglalkoztatást ösztönző és megőrző műveletek, beleértve különösen a következőket:
 - i. vállalkozásoknak üzleti és technológiai szolgáltatások nyújtása, különösen a vezetés, a piackutatás, a fejlesztés és a hálózatépítés terén;
 - ii. a tájékoztatási és kommunikációs technológiákhoz való hozzáférés és azok használata;

- iii. a technológiai fejlesztés, kutatás és innováció előmozdítása, beleértve a felsőoktatási és kutatási intézményekkel, valamint a kutatási és technológiai központokkal való együttműködés útján történő tevékenységet is;
- iv. üzleti hálózatok és klaszterek kifejlesztése;
- v. olyan finanszírozási eszközök létrehozása és fejlesztése, amelyek lehetővé teszik a feltöltődő finanszírozáshoz való hozzáférést kockázati tőkén, kölcsönökön és garanciaalapokon keresztül;
- vi. olyan helyi infrastruktúra és szolgáltatások biztosítása, amelyek hozzájárulnak új üzleti vállalkozások létesítéséhez, meglévő üzleti vállalkozások fejlesztésének és terjeszkedésének elősegítéséhez;
- vii. oktatási és képzési infrastruktúrák, amennyiben azok a regionális fejlesztéshez szükségesek, a humánerőforrás-fejlesztési alkotóelemmel szorosan összehangolva.

(2) Ezen alkotóelem alapján technikai segítségnyújtás adható a támogatható tevékenységekre vonatkozó előzetes tanulmányokra, beleértve azokat, amelyek a végrehajtáshoz szükségesek.

A technikai segítségnyújtás finanszírozhatja az előkészítő, irányítási, monitoring-, értékelési, tájékoztatási és ellenőrzési tevékenységeket, valamint az IPA-rendelet értelmében ezen alkotóelemen keresztül történő támogatás végrehajtási kapacitásának erősítésére szolgáló tevékenységeket.

148. cikk

A kiadások támogathatósága

(1) Ezen alkotóelem alapján a kiadások akkor támogathatók, ha azokat ténylegesen a vonatkozó program elfogadása után, a finanszírozási megállapodás aláírását követően fizették ki. A 157. cikkben említett fő projektek esetében a kiadások nem támogathatók a fő projekteket jóváhagyó bizottsági határozat elfogadása előtt, a 157. cikk (3) bekezdésében említettek szerint.

(2) A 34. cikk (3) bekezdésében meghatározott szabályokon túlmenően a következő kiadások nem támogathatók:

- a) karbantartási költségek és bérleti díjak;
- b) az infrastruktúrák értékcsökkenési leírása;

149. cikk

Támogatásintenzitások és a közösségi hozzájárulás aránya

(1) Ezen alkotóelem alkalmazásában a 38. cikk (1) bekezdésében szereplő támogatható kiadások kiszámítása a közkiadások alapján történik.

(2) A prioritási tengely szintjén nyújtott közösségi hozzájárulás aránya nem haladhatja meg a támogatható kiadások 75 %-os felső határértékét. Kivételes és kellően indokolt esetekben, tekintettel a prioritási tengely hatályára, ez a felső határérték elérheti a 85 %-ot.

(3) Egy művelet sem részesülhet annál magasabb társfinanszírozási hányadban, mint amely az érintett prioritási tengelyhez kapcsolódik.

150. cikk

Jövedelemtermelő projektek

(1) Ezen alkotóelem alkalmazásában jövedelemtermelő projekt bármely olyan, infrastrukturális beruházást magában foglaló, előcsatlakozási támogatásra javasolt művelet, amelynek igénybevétele közvetlenül a felhasználókat terhelő díjakkal jár, és amely bevételt termel, vagy föld vagy épületek értékesítését vagy bérbeadását magában foglaló művelet.

(2) A jövedelemtermelő projektek közösségi hozzájárulásának a 149. cikknek megfelelő kiszámítására felhasznált közkiadásai megegyeznek a javasolt projekt beruházási költségei diszkontált értékének és a projekt pénzügyi tulajdonságaitól függően a teljes jövedelemből vagy a vonatkozó referencia-időszak alatt a beruházásból az üzemeltetési költségek levonásával kiszámított nettó jövedelem diszkontált értékének különbségével.

(3) Amikor a beruházás teljes költsége nem társfinanszírozható, a nettó jövedelmet a beruházási költségek elszámolható és el nem számolható részeinek arányában kell felosztani.

(4) A számítás során a lebonyolító szervezet figyelembe veszi az érintett beruházási kategóriának megfelelő referencia-időszakot, a projekt kategóriáját, az érintett beruházási kategória esetében rendesen elvárható nyereségességet, a „szennyező fizet” elv alkalmazását, és adott esetben a megfizethetőséghez kapcsolódó megfontolásokat.

2. szakasz

Humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem

151. cikk

A támogatás területei és formái

(1) A humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem hozzájárul a gazdasági és társadalmi kohézió erősítéséhez, valamint az Európai Foglalkoztatási Stratégia foglalkoztatás, oktatás, képzés és társadalmi integráció terén megszabott prioritásaihoz.

(2) Ezen alkotóelem hatálya lefedi különösen a személyeknek nyújtott támogatást, és a következő prioritásokra összpontosít, amelyek pontos elegyítési aránya és koncentrációja függ az egyes kedvezményezett országok gazdasági és társadalmi szükségleteitől:

- a) a munkavállalók, vállalkozások és vállalkozók alkalmazkodóképességének növelése a gazdasági változásokra való jobb felkészülés és azok pozitív kezelésének javítása céljából, különösen az alábbiak előmozdítása révén:
 - i. az egész életen át tartó tanulás és a vállalkozók, illetve a munkavállalók által az emberi erőforrásokba történő fokozott befektetés;
 - ii. az innovatív és termelékenyebb munkaszervezés kidolgozása és terjesztése;

- b) az álláskereső és inaktív személyek munkavállalásának és fenntartható munkaerő-piaci jelenlétének javítása, a munkanélküliség – különösen a hosszú távú és a fiatalokat érintő munkanélküliség – megelőzése, az időskori aktivitás és a munkában eltöltött idő meghosszabbításának ösztönzése, valamint a munkaerő-piaci részvétel fokozása különösen az alábbiak előmozdítása révén:
- i. munkaerő-piaci intézmények létrehozása, modernizálása és megerősítése;
 - ii. a szükségletek korai azonosítását biztosító aktív és megelőző intézkedések végrehajtása;
 - iii. a foglalkoztatási esélyek javítása és a nők foglalkoztatásban való fenntartható részvételének és előrehaladásának növelése;
 - iv. a bevándorlók munkaerő-piaci részvételének növelése, és ezáltal társadalmi beilleszkedésük erősítése;
 - v. a munkavállalók földrajzi és foglalkozási mobilitásának elősegítése a határokon átnyúló munkaerő-piacokon;
- c) a hátrányos helyzetű személyek társadalmi integrációjának és beilleszkedésének erősítése a foglalkoztatásba való fenntartható beilleszkedésük céljából, és a munkaerő-piaci megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelem, különösen az alábbiak előmozdítása révén:
- i. a hátrányos helyzetű személyek munkaerőpiacra való belépésének és visszatérésének támogatása;
 - ii. a diverzitás elfogadása a munkahelyen és a megkülönböztetésmentesség;
- d) a releváns nemzeti, regionális és helyi szintű érdekelt felek – például szociális partnerek és nem kormányzati szervezetek – hálózatba szerveződésén keresztül partnerségek, egyezmények és kezdeményezések előmozdítása a foglalkoztatás és a munkaerő-piaci integráció területét érintő reformokra való mozgósítás érdekében.
- e) a humántőke-beruházások bővítése és fokozása, különösen az alábbiak előmozdítása révén:
- i. az oktatási és szakképzési rendszerek reformjainak kidolgozása, bevezetése és végrehajtása a foglalkoztathatóság fejlesztése és a munkaerő-piaci igények megfelelőbb követése érdekében;
 - ii. a teljes életciklus alatti fokozott részvétel az oktatásban és képzésben;
 - iii. az emberi erőforrások fejlesztése a kutatás és innováció területén;
 - iv. hálózatépítő tevékenységek a felsőoktatási intézmények, kutató- és technológiai központok, valamint a vállalkozások között;
- f) a nemzeti, regionális és helyi szintű közigazgatási szervek és közszolgálatok – valamint adott esetben a szociális partnerek és a nem kormányzati szervezetek – intézményi

kapacitásának és hatékonyságának erősítése a reformok, a felelősségteljes kormányzás érdekében, foglalkoztatási, oktatási, képzési és szociális területen;

(3) A kedvezményezett ország kezdeményezésére technikai segítségnyújtás adható ezen alkotóelem alapján a program előkészítő, irányítási, monitoring, adminisztratív támogatási, tájékoztatási, értékelési és ellenőrzési tevékenységeihez, valamint az előkészítő tevékenységekhez az európai strukturális alapok jövőbeli igazgatása céljából.

(4) A támogatásnak azokra a politikákra és tevékenységekre kell összpontosítania, amelyek képesek katalizátorként hatni a felelősségteljes kormányzást és a partnerséget fokozó politikai változásokban.

152. cikk

A kiadások támogathatósága

(1) A 151. cikk hatálya alá tartozó műveletek vonatkozásában a következő költségek számolhatók el:

- a) amortizációs költségek a következő együttes feltételek mellett:
 - i. a vonatkozó beruházás beszerzéséhez nem adtak közösségi vagy nemzeti támogatást;
 - ii. az amortizációs költségeket a megfelelő nemzeti számviteli szabályoknak megfelelően számították ki;
 - iii. a költségek kifejezetten az érintett művelet társfinanszírozásának időszakához kapcsolódnak;
- b) támogatások esetében a műveletek átalányalapon meghatározott közvetett költségei, a műveletre elszámolt közvetlen költségek legfeljebb 20 %-áig; feltéve hogy azok a nemzeti szabályoknak megfelelően merültek fel, beleértve a számviteli szabályokat is;
- c) bútor és felszerelés vásárlása, a meglévő infrastruktúra modernizálása, feltéve hogy:
 - i. az érintett műveletre adható összegre az IPA-rendelet szerinti támogatás 15 %-ának megfelelő korlát vonatkozik, ezen alkotóelem alapján minden prioritási tengely mentén;
 - ii. az ezen alkotóelemhez tartozó program(ok) megfelelő végrehajtásához szükséges beruházások, amelyek hozzájárulnak a támogatás hatásának növeléséhez;
 - iii. a lebonyolító szervezet felelősségére végzett értékelés igazolta, hogy a vásárlás előnyben részesítendő az egyéb megoldásokkal szemben abból a szempontból, hogy a legnagyobb értéket kínálja az ellenértékért;

(2) A 34. cikk (3) bekezdésétől eltéréssel a következő kiadások is támogathatók lehetnek:

- a) adók, beleértve a hozzáadottérték-adókat, ha azok semmilyen módon nem igényelhetők vissza és igazolt, hogy azokat a végső kedvezményezett viseli;

- b) a kifejezetten a művelet társfinanszírozásának időszakához kapcsolódó üzemeltetési költségek, beleértve a bérleti díjakat;
- c) bérleti díjak és lízingdíjak, feltéve hogy azok kizárólag a művelet társfinanszírozásának időszakához kapcsolódnak, és azok előnyben részesítendőek az egyéb megoldásokkal szemben abból a szempontból, hogy a legnagyobb értéket kínálja az ellenértékért.

153. cikk

Támogatásintenzitások és a közösségi hozzájárulás aránya

- (1) Ezen alkotóelem alkalmazásában a 38. cikk (1) bekezdésében szereplő támogatható kiadások kiszámítása vagy a közkiadások alapján, vagy a teljes kiadáshoz viszonyítva történik, és a választott mód az érintett program egészére érvényes.
- (2) A közösségi hozzájárulások aránya prioritási tengely szinten nem haladhatja meg a teljes támogatható kiadás 85 %-os felső határértékét.
- (3) Egy művelet sem részesülhet annál magasabb társfinanszírozási hányadban, mint amely az érintett prioritási tengelyhez kapcsolódik.

II. FEJEZET

Programozás

154. cikk

Stratégiai koherencia keret

- (1) A kedvezményezett országok a többéves indikatív tervezési dokumentumra alapozva létrehozzák a Bizottsággal megvitatandó stratégiai koherencia keretet. A stratégiai koherencia keret alkotja a regionális fejlesztési és humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem keretében a programozás referenciadokumentumát.
- (2) A stratégiai koherencia keret a következőket tartalmazza:
- rövid elemzés, a regionális fejlesztési és humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem keretében támogatható azon ágazatok és a tematikus prioritások erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és fenyegetéseinek kiemelésével, amelyekben a kedvezményezett ország támogatását összpontosítani kívánja;
 - regionális fejlesztési és humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem keretében a vonatkozó nemzeti és közösségi prioritásokkal összhangban követett és az első többéves indikatív tervezési dokumentumban meghatározott célkitűzések leírása;
 - a programok listája, minden program keretében a fő prioritási tengelyek leírásával;
 - a pénzügyi keretek mögöttes programok közötti indikatív megosztása hároméves időszakra, a többéves indikatív pénzügyi kerettel és a többéves indikatív tervezési dokumentummal összhangban, valamint a következő évekre a

programok közötti indikatív költségvetési egyenleg minden egyes alkotóelemen belül.

- (3) Ezen felül a stratégiai referencia keret amennyiben indokolt, rendelkezéseket tartalmaz a következőkre vonatkozóan is:

- a nemzetközi pénzügyi szervezetek által támogatott más nemzeti programokkal vagy más vonatkozó külső segítséggel való összehangolás;
- más IPA-alkotóelemekkel, különösen a vidékfejlesztési alkotóelemmel való összehangolás.

- (4) A stratégiai koherencia keret előfeltétele a programok regionális fejlesztési és humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem keretében történő jóváhagyásának, amelyet az ezen alkotóelemeken belüli programok jóváhagyásra történő benyújtása előtt, vagy legkésőbb azzal egyidejűleg kell a Bizottságnak benyújtani.

- (5) A stratégiai koherencia keretet a stratégiai koordinátor készíti el, a nemzeti IPA-koordinátor általános felelőssége alatt.

155. cikk

Operatív programok

- (1) A támogatás végrehajtása többéves operatív programokon keresztül történik. Ezeket az operatív programokat a lebonyolító szervezetek készítik el. A programokat a Bizottsággal és az érintettekkel konzultálva készítik, és azok jóváhagyása bizottsági határozattal történik, a 81. cikk (1) bekezdésével összhangban.
- (2) Az operatív programnak a következőket kell tartalmaznia:
- a középtávú igények és célkitűzések értékelése, a vonatkozó ágazatok, témák és régiók erősségeinek, gyengeségeinek, lehetőségeinek és az azokat érintő fenyegetések kiemelésével;
 - a vonatkozó társadalmi-gazdasági partnerekkel és adott esetben a civil társadalom képviselőivel folytatott konzultáció áttekintése;
 - a választott stratégiai prioritások leírása, tekintettel a stratégiai koherencia keretre, valamint a támogatás koncentrációjának ágazati, tematikus és/vagy földrajzi mechanizmusaira, valamint az 57. cikk (4) bekezdésében és a 166. cikkben említett előzetes értékelés eredményére;
 - a prioritási tengelyre, a kapcsolódó intézkedésekre és azok sajátos céljaira vonatkozó információ. Adott esetben ezeket a célokat korlátozott számú eredménymutató használatával számszerűsíteni kell. A mutatóknak lehetővé kell tenniük a kiinduló helyzethez képest történt előrehaladás meghatározását, beleértve a prioritási tengelyekhez kapcsolt célok és intézkedések eredményességét;
 - amennyiben néhány intézkedést vállalkozásoknak szóló támogatási programok formájában kívánunk végrehajtani, a vonatkozó módozatokat be kell mutatni;

- f) azon technikai segítségnyújtási műveletek leírása, amelyek egy adott prioritási tengely keretében kerülnek megvalósításra. E prioritási tengely közösségi támogatásának felső határértéke az operatív programra allokált közösségi hozzájárulás legfeljebb 6 %-a. Kivételes esetekben, és ha a program hatályára tekintettel az kellően indokolt, ez a felső határérték a 10 %-ot is elérheti;
- g) minden intézkedés tekintetében a célzott végső kedvezményezettek, a várható kiválasztási módok és az esetleges kapcsolódó kiválasztási feltételek azonosítása;
- h) pénzügyi táblázat, amely a vonatkozó többéves indikatív pénzügyi keret minden évre, minden prioritási tengelyre, és indikatív módon minden vonatkozó intézkedésre meghatározza az alábbiakat:
 - i. a közösségi hozzájárulás teljes összege;
 - ii. a nemzeti hozzájárulás, amennyiben alkalmazható más külső forrásokat megnevezve. Amennyiben a humán erőforrás-fejlesztési alkotóelem értelmében a közösségi hozzájárulást a teljes kiadásra hivatkozással határozzák meg, a táblázatnak meg kell adnia a nemzeti hozzájárulás köz- és magán- alkotóelemek szerinti, indikatív megoszlását;
 - iii. az ennek eredményeként kapott közösségi hozzájárulási arány;
- i) a javasolt értékelési és monitoring mutatók és módok, beleértve az indikatív értékelési tevékenységeket és az időzítést;
- j) a regionális fejlesztési alkotóelem tekintetében a nagyprojektek indikatív listája, kiegészítve technikai és pénzügyi jellemzőikkel, ideértve a várt pénzügyi forrásokat, valamint a végrehajtásukra vonatkozó indikatív időbeosztást;
- k) az operatív program lényeges irányítási és ellenőrzési szervezeteinek és hatóságainak bemutatása, a 21–26., 28., 29. és 31. cikkel összhangban.

156. cikk

Az operatív programok módosítása

(1) A kedvezményezett ország vagy a Bizottság kezdeményezésére az operatív programok újból megvizsgálhatók, és adott esetben a program hátralévő része módosítható. Erre a felülvizsgálatra különösen a következő esetekben kerülhet sor:

- a) jelentős társadalmi-gazdasági változásokat követően;
- b) a közösségi vagy nemzeti prioritásokban bekövetkezett jelentős változások nagyobb mértékben vagy eltérő módon történő figyelembevétele céljából;
- c) a többéves indikatív tervezési dokumentum éves felülvizsgálatát követően;

- d) a 166. cikk (2) bekezdésében említett értékelésekre figyelemmel;
- e) végrehajtási nehézségek következtében.

(2) Az operatív programok módosítására vonatkozó kérést érintő bizottsági határozatot legkésőbb a kérés stratégiai koordinátor általi, a nemzeti IPA-koordinátorral való együttműködésben történő hivatalos benyújtásától számított lehető legrövidebb időn belül kell elfogadni.

(3) Amennyiben az operatív program (1) bekezdésben említett módosítása kiterjeszti a program alapján történő támogatathatóság hatályát, az ehhez kapcsolódó minden további kiadás a bizottsági határozat elfogadásától kezdődően számolható el.

157. cikk

Nagyprojektek a regionális fejlesztési alkotóelem keretében

(1) Operatív program részeként a regionális fejlesztési alkotóelem keretében nyújtott támogatás finanszírozhat nagyprojekteket.

(2) A nagyprojekt építési beruházások, tevékenységek vagy szolgáltatások sorából tevődik össze és önmagában egy olyan kifejezett gazdasági vagy technikai jellegű feladatot lát el, amelynek egyértelműen meghatározott céljai vannak és teljes költsége meghaladja a 10 millió EUR-t.

(3) A nagyprojekteket a megfelelő lebonyolító szervezet nyújtja be a Bizottságnak jóváhagyásra. A projektet jóváhagyó határozat meghatározza a fizikai tárgyat és azt a támogatható kiadást, amelyre a prioritási tengely társfinanszírozási hányada vonatkozik. Ezt megállapodás követi a kedvezményezett országgal, ami meghatározza ezeket az elemeket.

(4) A nagyprojekt Bizottságnak való benyújtásakor a lebonyolító szervezet megadja a következő információkat:

- a) a végrehajtásért felelős szervezetre vonatkozó információ;
- b) a beruházás jellegére vonatkozó információ, valamint pénzügyi volumenének és helyének leírása;
- c) a megvalósíthatósági tanulmányok eredményei;
- d) ütemterv a projekt vonatkozó operatív program lezárása előtt történő végrehajtására;
- e) a művelet általános társadalmi-gazdasági egyenlegének értékelése költség-haszon elemzés alapján és kockázatértékeléssel, valamint az adott ágazatra, a kedvezményezett ország társadalmi-gazdasági helyzetére gyakorolt hatás, és ha a művelet bizonyos tevékenységek valamely tagállam régiójából történő áthelyezésével jár, az adott régióra gyakorolt társadalmi és gazdasági hatás értékelésével együtt;
- f) környezeti hatáselemzés;

- g) a pénzügyi terv, amely bemutatja a várható teljes pénzügyi hozzájárulást, valamint az IPA-rendelet alapján és egyéb közösségi és külső források alapján tervezett hozzájárulásokat. A pénzügyi terv a kért IPA-hozzájárulást pénzügyi megvalósíthatósági tanulmány segítségével kell indokolja.

III. FEJEZET

Végrehajtás

1. szakasz

Általános szabályok

158. cikk

Műveletek kiválasztása

(1) A nem nagyprojektnek minősülő valamennyi műveletet, amelyet nem nemzeti közjogi szerv végső kedvezményezettek hajtanak végre, ajánlati felhívás útján kell kiválasztani. A kiválasztási kritériumokat a lebonyolító szervezet állapítja meg és azokat az ajánlati felhívásban nyilvánosságra kell hozni.

(2) A lebonyolító szervezet minden ajánlati felhívásra létrehoz egy kiválasztó bizottságot, amely elemzi és kiválasztja az ajánlatokat, és eredményeket ajánl a lebonyolító szervezetnek.

A lebonyolító szervezet dönt arról, hogy jóváhagyja-e a kiválasztási eljárás eredményét, és döntését megindokolja.

A kiválasztó bizottság összetétele és annak működési módozatai a vonatkozó finanszírozási megállapodásban kerülnek meghatározásra.

159. cikk

Pénzügyi konstrukciók

(1) A közösségi hozzájárulás az operatív program részeként finanszírozhat olyan, főként vállalkozások számára pénzügyi konstrukciók támogatásához való hozzájárulásokból álló műveletek tekintetében felmerülő költségeket, mint például a kockázati tőkealapok, garanciaalapok és hitelalapok. Előnyben kell részesíteni a kis- és középvállalkozásokat.

(2) A részletes szabályok a finanszírozási megállapodásban kerülnek megállapításra, a pénzügyi konstrukciókhoz közösségi hozzájárulást nyújtó operatív program elfogadását követően.

2. szakasz

Pénzgazdálkodás

160. cikk

Kifizetések

(1) A 40. cikk (5) bekezdésének sérelme nélkül az előfinanszírozás és a teljesített időközi kifizetések halmozott összege nem lépheti túl a Közösség általi, az operatív program pénzügyi táblázatában meghatározott hozzájárulás 90 %-át.

(2) A Bizottság és a 21. cikkben említett hatóságok és szervezetek közötti pénzügyi tranzakciókra vonatkozó

információk kicserélése elektronikus eszközökkel történik, a finanszírozási megállapodásban előírtak szerint.

(3) A 42. cikk rendelkezései mellett az előfinanszírozási kifizetések az első három év során az érintett programra vonatkozó közösségi hozzájárulás 30 %-át teszik ki, és azt követően kerülhet rájuk sor, hogy a 42. cikk (1) bekezdésében lefektetett feltételeket teljesítették. Amennyiben szükséges, és a költségvetési kötelezettségvállalás rendelkezésre állását figyelembe véve, az előfinanszírozás történhet két részletben.

161. cikk

A kifizetési kérelmek elfogadhatósága

(1) A regionális fejlesztési és a humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem keretében a közbenső kifizetés iránti kérelem esetében a 43. cikk (1) bekezdésében megállapított rendelkezéseken túlmenően e bekezdés rendelkezéseit is alkalmazni kell.

A kifizetési kérelem nem fogadható el, ha a kifizetéseket a 163. cikkel összhangban felfüggesztették. A kifizetési kérelmeknek tanúsítaniuk kell, hogy a 43. cikk (1) bekezdésében és az e bekezdésben meghatározott valamennyi követelmény teljesül.

A 43. cikk (1) bekezdésében említett igazolt kiadáskimutatást prioritási tengelyenként és intézkedésenként kell elkészíteni. A nemzeti programengedélyező igazolja, hogy a kiadáskimutatás pontos, megbízható számviteli rendszerekből származik, és ellenőrizhető bizonylatokon alapul. A nemzeti programengedélyező megküldi ezt a dokumentumot a Bizottságnak, a következő dokumentumokkal együtt:

- kiadási igazolás, ami tanúsítja, hogy az elszámolt kiadások megfelelnek az alkalmazandó közösségi és nemzeti szabályoknak, és a programra alkalmazandó kritériumokkal összhangban finanszírozás céljából kiválasztott, valamint a vonatkozó közösségi és nemzeti szabályoknak megfelelő műveletek tekintetében merültek fel;
- a műveletek elektronikus listája intézkedésenként, valamint a megfelelő kiadások, beleértve az IPA-rendelet, a nemzeti közpénzből történő, és adott esetben a magán hozzájárulásokat;
- részletezés a valamely művelethez nyújtott közösségi hozzájárulás részben vagy egészben történő visszavonása következtében visszafizettetendő összegekről;
- a közösségi pénzeszközök nagyságrendje az alkotóelem-specifikus euroszámlákon azon utolsó terhelés napján, amire a kimutatás vonatkozik, valamint a jóváírt kamatok.

(2) A regionális fejlesztési és humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem keretében a zárókifizetés iránti kérelem esetében a 45. cikk (1) bekezdésében megállapított rendelkezéseken túlmenően e bekezdés rendelkezéseit kell alkalmazni.

Ahhoz, hogy a kifizetési kérelem elfogadható legyen, a közösségi hozzájárulásnak prioritási tengelyenként meg kell egyeznie az operatív program pénzügyi táblázatával.

A 45. cikk (1) bekezdésében említett igazolt kiadáskimutatást a nemzeti programengedélyező készíti el, és megküldi a Bizottságnak, e cikk (1) bekezdésének követelményeivel összhangban.

A Bizottság tájékoztatja a kedvezményezett országot az ellenőrző hatóság 45. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett véleményének tartalmáról levont következtetéseiről. Ha a Bizottság a vélemény kézhezvételétől számított öt hónapos határidőn belül nem tesz észrevételeket, a véleményt elfogadottnak kell tekinteni.

162. cikk

A kifizetések határideje

(1) A nemzeti alap biztosítja, hogy évente három alkalommal megküldjék a Bizottságnak minden operatív program vonatkozásában az időközi kifizetési kérelmeket. A Bizottság abban az esetben teljesíti az adott évben a kifizetést, ha a kifizetési kérelmet legkésőbb október 31-ig benyújtották.

(2) A rendelkezésre álló finanszírozásra is figyelemmel a Bizottság az időközi kifizetést legkésőbb a 43. cikk (1) bekezdésében és a 161. cikk (1) bekezdésében említett feltételeknek megfelelő kifizetési kérelem Bizottság általi nyilvántartásba vételének napjától számított két hónapon belül teljesíti.

(3) A rendelkezésre álló pénzeszközökre is figyelemmel a Bizottság a zárókifizetést akkor teljesíti, ha a következő feltételek teljesülnek:

- a) a Bizottság elfogadta az ágazati záró végrehajtási jelentést a 169. cikk (4) és (5) bekezdésének megfelelően;
- b) a Bizottság elfogadta az ellenőrző hatóság által kiállított, a 45. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett véleményt és a 29. cikk 2) bekezdése b) pontja első francia bekezdésében említett, kapcsolódó tevékenységi jelentést.

(4) A fizetési határidőt az 1605/2002/EK, Euratom rendelet értelmében a Bizottság megbízásából az engedélyezésre jogosult tisztviselő legfeljebb hat hónapra megszakíthatja, az alábbi esetekben:

- a) a nemzeti vagy közösségi ellenőrző szervezet jelentésében az irányítási és ellenőrzési rendszerek működésének súlyos hiányosságaira utaló bizonyítékok találhatók; vagy
- b) az engedélyezésre jogosult tisztviselőnek a Bizottság megbízásából további vizsgálatokat kell elvégeznie, miután olyan információ jutott a tudomására, amely szerint valamely igazolt kiadáskimutatásban szereplő költség nem korrigált, súlyos szabálytalansághoz kapcsolódik; vagy
- c) a kiadáskimutatásban szereplő információk tisztázásra szorulnak.

A nemzeti IPA-koordinátort és a nemzeti programengedélyezőt azonnal tájékoztatni kell a megszakítás indokairól. Amint a kedvezményezett ország megtette a szükséges lépéseket, a megszakítás időtartama véget ér.

163. cikk

A kifizetések felfüggesztése

A prioritási tengelyek vagy programok szintjén valamennyi közbelső kifizetésre vagy azok egy részére a 46. cikkben megállapított rendelkezések vonatkoznak.

164. cikk

A program lezárása

(1) Az operatív program lezárása a 47. cikk (1) bekezdése rendelkezéseinek megfelelően történik, a zárókifizetést a Bizottság határozza meg a 45. cikk (1) bekezdésében és a 161. cikk (2) bekezdésében említett dokumentumok alapján.

A Bizottság két hónapos határidőn belül tájékoztatja a kedvezményezett országot az operatív program lezárásának időpontjáról.

(2) A Bizottság vagy az Európai Számvevőszék által végzett ellenőrzések eredményeitől függetlenül a Bizottság által az operatív programra teljesített zárókifizetés a kifizetés napjától számított kilenc hónapon belül, illetve – amennyiben a kedvezményezett országnak negatív egyenleget kell visszatérítenie – a beszédési utalvány kibocsátásának napjától számított kilenc hónapon belül módosítható. A záróegyenleg módosítása nem érinti a határokon átnyúló program lezárásának (1) bekezdés szerinti időpontját.

165. cikk

A közösségi hozzájárulás ismételt felhasználása

A kedvezményezett ország tájékoztatja a Bizottságot arról, miként javasolja az 54. cikknek megfelelően visszavont pénzeszközöket újból felhasználni és adott esetben a támogatás pénzügyi tervét a 156. cikkel összhangban módosítani.

3. szakasz

Értékelés és monitoring

166. cikk

Értékelés

(1) A kedvezményezett országok valamennyi operatív program vonatkozásában külön előzetes értékelést végeznek. Kellően indokolt esetben azonban, valamint a Bizottsággal kötött megállapodásnak megfelelően, a kedvezményezett országok előzetes értékelést is végezhetnek, több operatív programra vonatkozóan is.

Az előzetes értékelés végrehajtásáért a lebonyolító szervezet felelős.

Az előzetes értékelés célja a költségvetési források operatív programok szerinti felosztásának optimalizálása és a programozás minőségének javítása. Az értékelés azonosítja és felbecsüli az egyenlőtlenségeket, a hiányokat és a fejlődési lehetőségeket, az elérni kívánt célokat, a várható eredményeket, a számszerűsített célkitűzéseket, szükség esetén a javasolt stratégia koherenciáját, valamint a végrehajtási, monitoring, értékelési és pénzgazdálkodási eljárások minőségét.

Az előzetes értékelést csatolni kell ahhoz az operatív programhoz, amelyre vonatkozik.

(2) A programozási időszak során a kedvezményezett országok az operatív programok monitoringjához kapcsolódóan értékeléseket végeznek, különösen abban az esetben, ha a monitoring a kezdeti célkitűzésekhez képest jelentős eltérést fed fel, vagy amennyiben javaslat érkezik a határokon átnyúló programoknak a 156. cikkben említettek szerinti felülvizsgálatára. Az eredményeket meg kell küldeni az operatív program támogatásfelügyeleti bizottságának és a Bizottságnak.

(3) Az értékeléseket a 21. cikkben említett hatóságoktól funkcionálisan független, belső vagy külső szakértők vagy szervezetek végzik. Az értékelések eredményét a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó szabályokkal összhangban kell közzétenni.

167. cikk

Ágazati támogatásfelügyeleti bizottság

(1) Az 59. cikkkel összhangban a lebonyolító szervezet minden programra létrehozza az ágazati támogatásfelügyeleti bizottságot. Azonos alkotóelemen belül több program számára egyetlen ágazati támogatásfelügyeleti bizottság is felállítható. A bizottság legalább évente két alkalommal ülésezik, a kedvezményezett ország vagy a Bizottság kezdeményezésére.

(2) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság elfogadja belső eljárási szabályait az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság Bizottság által megállapított megbízásának megfelelően, és az érintett kedvezményezett ország intézményi, jogi és pénzügyi keretrendszerén belül. A bizottság eljárási szabályait a lebonyolító szervezettel és az IPA támogatásfelügyeleti bizottsággal egyetértésben fogadja el, annak érdekében, hogy feladatait e rendeletnek megfelelően lássa el.

(3) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság társelnökei a lebonyolító szervezet vezetője és a Bizottság. Összetételéről a lebonyolító szervezet dönt, a Bizottsággal egyetértésben.

Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottságban részt vesz a Bizottság, a nemzeti IPA-koordinátor, a regionális fejlesztési és humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem stratégiai koordinátora és a program lebonyolító szervezete. Adott esetben tagjai a civil társadalom képviselői és a társadalmi-gazdasági partnerek. Az Európai Beruházási Bank és az Európai Beruházási Alap egy képviselője tanácsadói minőségben részt vehet azon operatív programok esetében, amelyekhez az Európai Beruházási Bank hozzájárul.

(4) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság:

- a) az operatív programra vonatkozó finanszírozási megállapodás hatálybalépésétől számított hat hónapon belül megvizsgálja és jóváhagyja a műveletek általános kiválasztási kritériumait, és jóváhagyja e kritériumoknak a programozási igények szerinti bármely módosítását;
- b) minden ülésen felülvizsgálja az irányítóhatóság által benyújtott dokumentumok alapján az operatív program konkrét céljainak megvalósítása felé tett előrelépést;

- c) minden ülésén megvizsgálja a végrehajtás eredményeit, különösen az egyes prioritási tengelyek mentén kitűzött célok elérését, valamint az 57. cikk (5) bekezdésében említett időközi értékeléseket; elvégzi a monitoringot a 155. cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett mutatókra hivatkozással;
- d) megvizsgálja a 169. cikkben említett, ágazati éves és záró végrehajtási jelentéseket;
- e) tájékoztatást kap a 29. cikk (2) bekezdése b) pontjának első francia bekezdésében említett éves tevékenységi jelentésről vagy a jelentésnek az érintett operatív programra vonatkozó részéről, valamint a jelentés vizsgálatát követően vagy a jelentés említett részére vonatkozóan a Bizottság által tett esetleges észrevételekről;
- f) megvizsgálja a program finanszírozási megállapodásának módosítására vonatkozó javaslatokat.

(5) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság javasolhatja a lebonyolító szervezetnek a program bármely olyan felülvizsgálatát vagy vizsgálatát, amely elősegíthetné a program 155. cikk (2) bekezdése a) pontjában említett célkitűzéseinek elérését, illetve a program irányításának javítását, a pénzgazdálkodást is beleértve.

168. cikk

A monitoringra vonatkozó rendelkezések

A Bizottság és a kedvezményezett országok közötti, a monitoring célját szolgáló adatcsere elektronikus formában történik, a finanszírozási megállapodásban előírt módon.

169. cikk

Ágazati éves és záró végrehajtási jelentések

(1) A lebonyolító szervezet minden év június 30-ig, első alkalommal 2008. június 30-ig, megküldi az ágazati éves jelentést a Bizottságnak és a nemzeti IPA-koordinátornak.

A kiadások elszámolhatóságának záró időpontja után legkésőbb hat hónappal ágazati zárójelentést kell benyújtani a Bizottságnak és a nemzeti IPA-koordinátornak. Az ágazati záró végrehajtási jelentés a végrehajtás teljes időszakára vonatkozik és tartalmazza az utolsó ágazati éves jelentést.

Az ágazati jelentéseket az érintett programok vonatkozásában kell elkészíteni.

(2) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság megvizsgálja az ágazati jelentéseket, mielőtt azokat megküldenék a Bizottságnak és a nemzeti IPA-koordinátornak.

(3) Az ágazati jelentések a következőket tartalmazzák:

- a) az operatív program és a prioritási tengelyek, és adott esetben a műveletek vagy műveletcsoportok megvalósítása terén elért, ellenőrizhető céljaihoz viszonyított, kvantitatív és kvalitatív előrehaladás, a 155. cikk (2) bekezdésének d) pontjában említett, megfelelő szintű mutatók

- felhasználása révén számszerűsített formában mindenhol és mindenkor, amikor ez lehetséges. Adott esetben a humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem vonatkozásában a statisztikákat nemek szerint meg kell bontani;
- b) az operatív program pénzügyi végrehajtása, minden egyes prioritási tengelyre és intézkedésre részletezve a következőket:
- i. a végső kedvezményezettek által kifizetett és a nemzeti alap által a Bizottságnak megküldött kifizetési kérelemben szereplő teljes kiadás;
 - ii. a ténylegesen elköltött és a nemzeti alap által a megfelelő, közpénzből vagy közpénzből és magán forrásokból teljesített hozzájárulással együtt; ezt a műveleteket felsoroló elektronikus lista kíséri, hogy mindezt követni lehessen a kedvezményezett ország költségvetési kötelezettségvállalásától a végső kifizetésekig;
 - iii. a Bizottságtól kapott összes kifizetés.
- Adott esetben a pénzgazdálkodás bemutatható a beavatkozás 5. cikk (3) bekezdése f) pontjában említett főbb területein és azon régiókon keresztül, amelyekre a támogatás összpontosul;
- c) tájékoztatási célokból az IPA-rendelet alapján fennálló keretek indikatív bontása a regionális fejlesztési alkotóelem vonatkozásában kategóriánként, a finanszírozási megállapodásban szereplő részletes listának megfelelően;
- d) a lebonyolító szervezet vagy az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság által a végrehajtás minőségének és eredményességének biztosítása érdekében tett lépések, és különösen a következők:
- i. monitoring és értékelési intézkedések, beleértve az adatgyűjtésre vonatkozó szabályokat is;
 - ii. összefoglaló az operatív program végrehajtása során felmerült jelentősebb problémákról és az ezekre hozott intézkedésekről;
 - iii. a technikai segítségnyújtás igénybevétele;
- e) a programról szóló tájékoztatás és annak nyilvánosságra hozatala érdekében a 62. cikknek megfelelően kifejtett tevékenységről;
- f) adott esetben a regionális fejlesztési alkotóelem vonatkozásában a nagyprojektek előrehaladása és finanszírozása;
- g) adott esetben a humánerőforrás-fejlesztési alkotóelem vonatkozásában a következők végrehajtásának összegzése:
- i. a nemek közötti esélyegyenlőség érvényesítése horizontális szempontként, valamint a nemeket érintő valamennyi konkrét intézkedés;

- ii. a bevándorlók munkaerő-piaci részvételének növelését célzó, és ezáltal társadalmi beilleszkedésüket erősítő intézkedések;
- iii. a kisebbségek munkaerő-piaci integrációját erősítő, és ezáltal társadalmi befogadásukat elősegítő intézkedések;
- iv. egyéb hátrányos helyzetben lévő csoportok – beleértve a fogyatékkal élő személyeket is – munkaerő-piaci integrációját és társadalmi befogadását erősítő intézkedések.

Amennyiben a korábbi jelentéshez képest nem volt számottevő változás, az e bekezdés d) és g) pontjában említett információkat nem kell a jelentésbe foglalni.

(4) Az ágazati jelentések elfogadhatónak minősülnek, ha tartalmazzák a (3) bekezdésben felsorolt összes információt. A Bizottság a jelentés kézhezvételétől számított 10 munkanapon belül tájékoztatja a nemzeti IPA-koordinátort és a lebonyolító szervezetet az ágazati éves jelentések elfogadhatóságáról.

(5) A nemzeti IPA-koordinátor és a lebonyolító szervezet is tájékoztatást kap a Bizottság elfogadható éves ágazati jelentések tartalmáról kialakított véleményéről, a jelenté átvételétől számított két hónapon belül. Az operatív programról szóló ágazati zárójelentés esetében ezt az információt az elfogadható jelentés kézhezvételétől számított legfeljebb öt hónapon belül kell megadni.

IV. CÍM

VIDÉKFEJLESZTÉSI ALKOTÓELEM

I. FEJEZET

A támogatás tárgya és a támogatathatóság

1. szakasz

A támogatás tárgya

170. cikk

Kiegészítő fogalommeghatározások a vidékfejlesztési alkotóelem vonatkozásában

E cím alkalmazásában a 2. cikkben megállapított fogalommeghatározásokon túlmenően a következő fogalommeghatározások alkalmazandók:

1. „közösségi előírások”: a Közösség által a környezetvédelem, a közegészségügy, az állat- és növényegészségügy, az állattól és a munkahelyi biztonság területén megállapított előírások;
2. „hegyvidéki területek”: az 1698/2005/EK tanácsi rendelet ⁽¹⁾ 50. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében említett területek;
3. „fiatal gazdálkodó”: a támogatás megadásáról szóló határozat meghozatalakor 40 évesnél fiatalabb, megfelelő szakmai képességekkel és ismeretekkel rendelkező gazdálkodó.

⁽¹⁾ HL L 277., 2005.10.21., 1. o.

171. cikk

A támogatás területei és formái

(1) Ezen alkotóelem keretében a támogatásnak az alábbi célkitűzések eléréséhez kell hozzájárulnia:

- a) a piaci hatékonyság és a közösségi előírások végrehajtásának javítása;
- b) előkészítő intézkedések az agrár-környezetvédelmi intézkedések és a helyi vidékfejlesztés stratégiák végrehajtására;
- c) a vidéki gazdaság fejlesztése.

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában meghatározott célkitűzésre, a továbbiakban: „1. prioritási tengely” vonatkozó támogatás nyújtása a következő intézkedéseken keresztül történik:

- a) mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, a strukturális alkalmazkodást vagy a közösségi előírásoknak való megfelelést szolgáló beruházások;
- b) termelői csoportok létrehozásának támogatása;
- c) a mezőgazdasági és halászati termékek feldolgozása és forgalmazása területén végrehajtott beruházások e tevékenységek strukturális alkalmazkodása és a közösségi előírásoknak való megfelelés érdekében.

(3) Az (1) bekezdés b) pontjában meghatározott célkitűzésre, a továbbiakban: „2. prioritási tengely” vonatkozó támogatás nyújtása a következő intézkedéseken keresztül történik:

- a) a környezet és a vidék fejlesztését szolgáló intézkedések;
- b) a helyi vidékfejlesztési stratégiák előkészítése és végrehajtása.

(4) Az (1) bekezdés c) pontjában meghatározott célkitűzésre, a továbbiakban: „3. prioritási tengely” vonatkozó támogatás nyújtása a következő intézkedéseken keresztül történik:

- a) a vidéki infrastruktúra javítása és fejlesztése;
- b) a vidéki gazdaság diverzifikációja és fejlesztése;
- c) a képzés fejlesztése.

2. szakasz

A támogathatóságra és a támogatásintenzitásra vonatkozó általános követelmények

172. cikk

A kiadások támogathatósága

(1) Ezen alkotóelem alapján a 34. cikk (2) bekezdésében említett költségeken túlmenően a (3) bekezdés c) pontjában említett költségek minősülnek támogathatónak.

A 34. cikk (2) bekezdése értelmében támogatható technikai segítségnyújtási intézkedések a 182. cikkben említett intézkedések.

(2) Ezen alkotóelem alapján a 34. cikk (3) bekezdésében meghatározott rendelkezéseken túlmenően a következő kiadások nem támogathatók:

- a) mezőgazdasági termelési jogok, állatok, élő növények és ültetvényeik megvásárlása;
- b) karbantartási költségek, amortizáció és bérleti díjak;
- c) az állami közigazgatásban a támogatás kezelésével és végrehajtásával kapcsolatban felmerült költségek.

(3) A 34. cikk (3) bekezdésének ellenére beruházás esetében az elszámolható kiadások a következőkre korlátozódnak:

- a) a támogatható kiadások ingatlan építésére vagy fejlesztésére korlátozódnak;
- b) új gép és berendezés vásárlása vagy bérletvétele, beleértve a számítógépes szoftvereket az eszköz piaci értékéig támogathatónak tekintendő; a lízingszerződéssel kapcsolatos egyéb költségek, mint például a bérbeadó árre, kamatrefinanszírozási költségek, vállalati általános költségek és biztosítási díjak nem támogathatók;
- c) az a) és b) pontban említett kiadásokhoz kapcsolódó általános költségek, mint például tervezői, kivitelezői díjak és egyéb tanácsadói díjak, megvalósíthatósági tanulmányok, szabadalmi jogok és licenciák megszerzése az a) és b) pontban említett költségek 12 %-a erejéig támogathatók.

E bekezdés végrehajtásának szabályait a 7. cikkben meghatározott ágazati megállapodásokban vagy a 8. cikkben meghatározott finanszírozási megállapodásokban kell megállapítani.

(4) A beruházási projektek továbbra is jogosultak közösségi támogatásra, feltéve hogy a lebonyolító szervezet által teljesített végső kifizetéstől számított öt éven belül azokon nem hajtanak végre lényeges módosítást.

173. cikk

Támogatásintenzitások és a közösségi hozzájárulás aránya

(1) Ezen alkotóelem alkalmazásában a 38. cikk (1) bekezdése értelmében a támogatható költségek kiszámítása a 2. cikkben meghatározott közkiadás alapján történik.

(2) A közösségi hozzájárulás elvileg nem haladhatja meg a teljes támogatható közkiadás 50 %-ának megfelelő felső határértéket. Ez a felső határérték azonban megemelhető:

- a) 55 %-ra a mezőgazdasági üzemeknél a fiatal mezőgazdasági termelők által megvalósított befektetések esetében;
- b) 60 %-ra a hegyvidéki területeken lévő mezőgazdasági üzemekben végrehajtott beruházások esetében;
- c) 65 %-ra a hegyvidéki területeken található mezőgazdasági üzemekben fiatal mezőgazdasági termelők által végrehajtott beruházások esetében;

- d) 75 %-ra a (4) bekezdés d) pontjában említett beruházások és a 91/676/EKG tanácsi irányelv ⁽¹⁾ végrehajtására mezőgazdasági üzemekbe végrehajtott beruházások vonatkozásában, feltéve hogy az irányelv végrehajtására vonatkozóan létezik nemzeti stratégia;
- e) 100 %-ra az olyan jellegű infrastrukturális beruházásokra, amelyek jellegüknél fogva nem termelnek jelentős jövedelmet;
- f) 100 %-ra a 182. cikkben említett intézkedések esetében.

(3) A (2) bekezdés céljaira a közkiadás meghatározásakor nem kell számításba venni az olyan nemzeti támogatást, amely az IPA-rendelet alapján nyújtott közösségi hozzájárulás nélkül adott hitelekhez való hozzájutást segíti elő.

(4) A közkiadások elvileg nem haladhatják meg a beruházás teljes támogatható költsége 75 %-ának megfelelő felső határértéket. Ez a felső határérték azonban megemelhető:

- a) 80 %-ra a 171. cikk (3) bekezdésében említett 2. prioritási tengely alá tartozó intézkedések esetében;
- b) 80 %-ra a 182. cikk hatálya alá tartozó tevékenységek esetében, amennyiben e tevékenységekre nem a Közösség kezdeményezésére került sor;
- c) 100 %-ra a 182. cikk hatálya alá tartozó tevékenységek esetében, amennyiben ezekre a tevékenységekre a Közösség kezdeményezésére kerül sor;
- d) 85 %-ra az olyan régiókban végrehajtott beruházási projektek esetében, amelyekben a Közösség rendkívüli természeti katasztrófák előfordulását állapítja meg.

3. szakasz

Az 1. prioritási tengely támogathatósága és különös támogatási követelményei

174. cikk

Beruházások mezőgazdasági üzemekbe

- (1) A 171. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett támogatás mezőgazdasági üzemekben végrehajtott materiális vagy immateriális beruházások, a közösségi előírásoknak való megfelelés és általános teljesítményük javítása érdekében.
- (2) Ezen alkotóelem alapján támogatás azon mezőgazdasági üzemekben nyújtható:
 - a) amelyknél igazolható a gazdasági életképesség kilátása a beruházás megvalósításának végén;
 - b) amelyek a támogatás-odaítéléséről szóló határozat meghozatalakor megfelelnek a környezetvédelmi, közegészségügyi, állat- és növényegészségügyi, állatjóléti és munkahelyi biztonsági nemzeti minimumelőírásoknak.
- (3) A (2) bekezdés b) pontjától eltérve, amennyiben a közösségi előírásokon alapuló nemzeti minimumelőírásokat a kérelem érkezésekor újonnan vezették be, a támogatás a meg nem felelés ellenére is megadható azzal a feltétellel, hogy az üzemnek a

beruházás megvalósításának végére meg kell felelnie az új előírásoknak.

A Bizottság a kedvezményezett ország kellően indokolt kérésére eltérést engedélyezhet továbbá a (2) bekezdés b) pontjától azon nemzeti minimumelőírásoknak való megfelelés tekintetében, amelyek a nemzeti jogban a kérelem beadását megelőzően legfeljebb egy évvel korábban végrehajtott közösségi jogszabályokon alapulnak.

(4) A támogatás megadása azzal a feltétellel történik, hogy a beruházás megvalósításának végén megfelel a vonatkozó közösségi előírásoknak.

(5) A kedvezményezett országok állapítják meg a határértékeket a támogatásra jogosult beruházások teljes beruházási költsége vonatkozásában. Megállapítják a megfelelő előírásokat a gazdálkodók szakmai képességei és ismeretei vonatkozásában, amelyeknek a gazdálkodóknak meg kell felelniük ahhoz, hogy jogosultak legyenek a támogatásra.

175. cikk

Termelői csoportok létrehozásának támogatása

(1) A 171. cikk (2) bekezdésének b) pontjában említett támogatás nyújtása a termelői csoportok létrehozásának és adminisztratív működésének elősegítése érdekében az alábbi célokkal történik:

- a) a termelői csoportok tagjai termelésének és teljesítményének a piaci követelményekhez való igazítása;
- b) az áruk közös forgalmazása, beleértve az értékesítésre való előkészítést, az értékesítés központosítását és a nagy tételben vásárlók ellátását;
- c) közös szabályok létrehozása a termelési információkra, különös tekintettel a betakarításra és az elérhetőségre vonatkozóan.

(2) E rendelkezés alapján a támogatás nem adható meg olyan termelői csoportoknak, amelyeket a kedvezményezett ország illetékes nemzeti hatósága 2007. január 1-je előtt és/vagy a 184. cikkben említett program jóváhagyása előtt elismert.

Az egy vagy több ágazatot képviselő szakmai és/vagy szakmáközi szervezetek nem minősülnek termelői csoportnak.

(3) A támogatás nyújtása átalányösszegű támogatásként, éves részletekben történik, a termelői csoport elismerésének napját követő első öt éven keresztül. Összegét a csoport éves értékesített termelése alapján kell kiszámítani, és annak teljesítenie kell a következő feltételeket:

- a) legfeljebb 1 millió EUR értékesített termelési érték esetén az első évben az érték 5 %-a, a második évben 5 %-a, a harmadik évben 4 %-a, a negyedik évben 3 %-a, az ötödik évben 2 %-a;
- b) 1 millió EUR értékesített termelési érték felett az első évben az érték 2,5 %-a, a második évben 2,5 %-a, a harmadik évben 2 %-a, a negyedik évben 1,5 %-a, az ötödik évben 1,5 %-a;

⁽¹⁾ HL L 375., 1991.12.31., 1. o.

c) valamennyi termelői szervezet esetében a következő felső határértékek érvényesülnek:

- 100 000 EUR az első évre,
- 100 000 EUR a második évre,
- 80 000 EUR a harmadik évre,
- 60 000 EUR a negyedik évre,
- 50 000 EUR az ötödik évre.

176. cikk

Beruházás mezőgazdasági és halászati termékek feldolgozásába és forgalmazásába

(1) A 171. cikk (2) bekezdésének c) pontjában említett támogatás a mezőgazdasági üzemekben végrehajtott, a Szerződés I. mellékletének hatálya alá tartozó mezőgazdasági és halászati termékek feldolgozását vagy forgalmazását célzó, materiális vagy immateriális beruházásokra adható. Az ilyen támogatás célja a vállalkozások támogatása a közösségi előírásoknak való megfelelésben és általános teljesítményük javításában. A beruházásoknak hozzá kell járulniuk a szóban forgó alapvető mezőgazdasági termelési ágazat helyzetének javításához.

A támogatásból kizártak a kiskereskedelmi szintű beruházások.

(2) Ezen intézkedés alapján támogatás a vállalkozásokba történő olyan beruházásokra adható:

- a) amelyeknél igazolható a gazdasági életképesség kilátása a beruházás megvalósításának végén; és
- b) amelyek a támogatás-odaítéléséről szóló határozat meghozatalakor megfelelnek a környezetvédelmi, közegészségügyi, állat- és növényegészségügyi, állatjóléti és munkahelyi biztonsági nemzeti minimumelőírásoknak.

(3) A (2) bekezdés b) pontjától eltéréssel, amennyiben a közösségi előírásokon alapuló nemzeti minimumelőírásokat a kérelem érkezésekor újonnan vezették be, a támogatás a meg nem felelés ellenére is megadható azzal a feltétellel, hogy a vállalkozásnak a beruházás megvalósításának végére meg kell felelnie az új előírásoknak.

A Bizottság a kedvezményezett ország kellően indokolt kérésére eltérést engedélyezhet továbbá a (2) bekezdés b) pontja alól azon nemzeti minimumelőírásoknak való megfelelés tekintetében, amelyek a nemzeti jogban a kérelem beadását megelőzően legfeljebb egy évvel korábban végrehajtott közösségi jogszabályokon alapulnak.

(4) Támogatás adható az olyan vállalkozás részét képező létesítményekben megvalósuló beruházásokhoz:

- a) amelyek kevesebb mint 250 személyt foglalkoztatnak, és amelyek éves forgalma nem haladja meg az 50 millió EUR-t, és/vagy éves mérlegfőösszege nem haladja meg a 43 millió EUR-t, elsőbbséget adva a létesítmény valamennyi közösségi előírásnak való megfelelést célzó beruházásoknak; vagy

- b) amelyek kevesebb mint 750 személyt foglalkoztatnak, és amelyek éves forgalma nem haladja meg a 200 millió EUR-t, és a beruházás célja az, hogy a létesítmény megfeleljen valamennyi közösségi előírásnak.

(5) A Bizottság a kedvezményezett ország kellően indokolt kérésére úgy is dönthet, hogy támogatás adható a (4) bekezdés hatálya alá nem tartozó vállalkozásoknak olyan beruházásokhoz, amelyek a különösen költséges beruházásokkal járó közösségi előírásoknak való megfeleléshez szükségesek. Az ilyen támogatás csak azon vállalkozásoknak adható, amelyeket feltüntettek a közösségi előírásoknak való megfelelésre vonatkozó nemzeti tervben olyanként, amelyek a létesítményt teljes egészében a vonatkozó közösségi előírásoknak megfelelővé kívánják tenni. Ilyen esetekben a támogatást a (4) bekezdés hatálya alá tartozó vállalkozások számára rendelkezésre álló támogatási arány felével nyújtják.

(6) A kedvezményezett országok határozzák meg a határértékeket az e rendelkezés alapján támogatásra jogosult beruházások vonatkozásában.

(7) A (4) bekezdés a) pontjában említett vállalkozásokban megvalósuló beruházásoknak támogatás megadása azzal a feltétellel történik, hogy a beruházás megvalósításának végén megfelelnek a vonatkozó közösségi előírásoknak.

4. szakasz

A 2. prioritási tengely támogatathatósága és különös követelményei

177. cikk

A környezethez és a vidékhez kapcsolódó intézkedések végrehajtására való felkészülés

(1) A kedvezményezett országoknak az 1698/2005/EK rendelet 2. tengelyében említett intézkedések végrehajtására való felkészítése érdekében a 171. cikk (3) bekezdésének a) pontjában említett támogatást az 1698/2005/EK rendelet 39. és 40. cikkének hatálya alá tartozó kísérleti projekteknek adják meg.

(2) Az ilyen intézkedések célja a környezet és a vidéki területek fejlesztésére szolgáló intézkedések végrehajtásában gyakorlati tapasztalatok kialakítása, a közigazgatás és a gazdaságok szintjén is.

178. cikk

A helyi vidékfejlesztési stratégiák előkészítése és végrehajtása

(1) A 171. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett támogatás nyújtása az 1698/2005/EK rendelet 61. cikkével összhangban történik.

(2) A támogatás a következőket támogatja:

- a) a 171. cikk (1) bekezdése szerint a prioritásoknak megfelelő és az 1698/2005/EK rendelet 65. cikkének értelmében vett együttműködési projektek megvalósítása;

b) a „helyi akciócsoportoknak” is nevezett helyi köz- és magánszféra partnerségek szervezése, készségek szerzése, tudatosságnövelő tevékenységek és promóciós rendezvények a 171. cikk (1) bekezdésében említett célkitűzések elérésének céljával.

(3) E rendelkezés végrehajtására a részletes rendelkezések megállapítása a kedvezményezett országgal egyetértésben történik. Azoknak összhangban kell állniuk az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra vonatkozó, 1698/2005/EK rendeletben meghatározott megfelelő szabályokkal.

5. szakasz

A 3. prioritási tengely támogathatósága és különös követelményei

179. cikk

A vidéki infrastruktúra fejlesztése és javítása

(1) A 171. cikk (4) bekezdésének a) pontjában említett támogatást olyan beruházásoknak nyújtják, amelyek célja a vidéki infrastruktúra fejlesztése és javítása a következők révén:

a) a területi aránytalanságok kezelése és a vidéki területek vonzerejének növelése a magánszemélyek és a vállalkozói tevékenység számára;

b) a vidéki gazdaság fejlődési feltételeinek megteremtése.

(2) Elsőbbséget kell biztosítani a következő beruházásoknak: víz- és energiaellátás, hulladékgazdálkodás, informatikai és távközlési technológiákhoz való helyi hozzáférés, a helyi gazdasági fejlődés számára különös fontossággal bíró utakhoz való hozzáférés és tűzvédelmi infrastruktúrák, amennyiben azt az erdőtüzek kockázata indokolja.

(3) Amennyiben létrehozták a 171. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett helyi vidékfejlesztési stratégiákat, az e cikk alapján történő támogatásnak összhangban kell állnia e stratégiákkal.

180. cikk

A vidéki gazdasági tevékenységek diverzifikációja és fejlesztése

(1) A 171. cikk (4) bekezdésének b) pontjában említett támogatást olyan beruházásoknak nyújtják, amelyek célja a vidéki gazdasági tevékenység diverzifikációja és fejlesztése a következők révén:

a) a gazdasági tevékenység fokozása;

b) foglalkoztatási lehetőségek teremtése;

c) nem mezőgazdasági tevékenységgé történő diverzifikálás.

(2) Elsőbbséget kell adni a mikro- és kisvállalkozások létrehozására és fejlesztésére szolgáló beruházásoknak, a kézművességek és a falusi turizmusnak, a vállalkozási kedv ösztönzése és a gazdasági szerkezet fejlesztése céljából.

(3) Amennyiben létrehozták a 171. cikk (3) bekezdésének b) pontjában említett helyi vidékfejlesztési stratégiákat, az e cikk alapján történő támogatásnak összhangban kell állnia e stratégiákkal.

181. cikk

Képzésfejlesztés

(1) Támogatás nyújtható a mezőgazdasági, élelmiszeripari és erdészeti ágazatokban tevékenykedő személyek és az alkotóelem hatálya alá tartozó területeken működő más gazdasági szereplők szakmai készségei és ismeretei fejlesztéséhez való hozzájáruláshoz.

Nem részesülnek támogatásban azok az oktatási vagy képzési tanfolyamok, amelyek a rendes középfokú vagy magasabb szintű oktatási programok vagy rendszerek részét képezik.

(2) A kedvezményezett országok képzési stratégiát dolgoznak ki az (1) bekezdés alapján tervezett műveletek végrehajtására. A stratégia tartalmazza a meglévő képzési struktúrák kritikus értékelését, a képzési szükségletek és célkitűzések elemzését. Ugyanígy meghatározza a képzést végzők kiválasztásának kritériumrendszerét is.

6. szakasz

Technikai segítségnyújtás

182. cikk

Hatály és végrehajtás

(1) Támogatás nyújtható az előkészítési, monitoring, értékelési, tájékoztatási és ellenőrzési tevékenységekhez kapcsolódó olyan tevékenységekhez, amelyek a program végrehajtásához szükségesek. Ezek az intézkedések különösen az alábbiakat foglalják magukban:

a) ezen alkotóelem ágazati támogatásfelügyeleti bizottsága kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges találkozók és más tevékenységek, mint például szakértői segítséggel tanulmányokra szerződés kötése és azok megvalósítása;

b) tájékoztatási és nyilvánossági kampányok;

c) fordítás és tolmácsolás a Bizottság kérésére, ide nem értve a keret-, ágazati és finanszírozási megállapodások alkalmazásához szükséges tevékenységet;

d) látogatások és szemináriumok;

e) a program intézkedéseinek előkészítéséhez annak eredményessége biztosítása érdekében kapcsolódó tevékenységek, beleértve azon intézkedéseket is, amelyek alkalmazását egy későbbi szakaszban tervezik;

f) a program közbelső értékelése;

g) a 178. cikk alapján kialakított tevékenységeket koordináló országos hálózat, valamint az 1698/2005/EK rendelet 68. cikkének megfelelő, jövőbeli vidékfejlesztési hálózat létrehozása és üzemeltetése.

(2) Ezen alkotóelem ágazati támogatásfelügyeleti bizottságával konzultációt kell folytatni a technikai segítségnyújtási tevékenységekről. Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság elnökének a végrehajtás előtt minden tevékenységet jóvá kell hagynia.

(3) A nem a Bizottság kezdeményezésére tartott, az (1) bekezdés d) pontjában említett látogatások és szemináriumok tekintetében az alkotóelem ágazati támogatásfelügyeleti bizottságához írásbeli jelentést kell benyújtani.

183. cikk

Európai Vidékfejlesztési Hálózat

A kedvezményezett országok és a kedvezményezett országokban létrehozott, a vidékfejlesztés területén tevékenykedő szervezetek hozzáféréssel rendelkeznek az 1698/2005/EK rendelet 67. cikkével létrehozott Európai Vidékfejlesztési Hálózathoz. A vonatkozó részletes rendelkezéseket a tagállamokkal egyetértésben kell megállapítani.

II. FEJEZET

Programozás

184. cikk

Programok

(1) A vidékfejlesztési alkotóelem keretében az intézkedések a mezőgazdaságra és vidékfejlesztésre nemzeti szinten, az IPA végrehajtásának teljes időszakára elkészítendő program (a továbbiakban: a program) hatálya alá tartoznak. A programot a kedvezményezett ország által kijelölt megfelelő hatóságok készítik el, és a megfelelő érdekelt felekkel folytatott konzultációt követően benyújtják a Bizottságnak.

(2) Valamennyi vidékfejlesztési program tartalmazza a következőket:

- a) a jelenlegi helyzet számszerűsített leírása, amely bemutatja az egyenlőtlenségeket, a hiányosságokat és a fejlődési potenciált, a felhasznált pénzügyi erőforrásokat, valamint a közösségi és más kétoldalú vagy többoldalú támogatással végrehajtott műveletek főbb eredményeit, a felhasznált pénzügyi forrásokat és az meglévő eredmények értékelését;
- b) a javasolt nemzeti vidékfejlesztés stratégia leírása, amelynek alapja a vidéki területek jelenlegi helyzetének elemzése és az érintett ágazatok részletes elemzése, független szakértők bevonásával. A 181. cikk (2) bekezdésében említett, meglévő képzési stratégia leírását be kell mutatni. A nemzeti vidékfejlesztés stratégia tartalmazza a számszerűsített célkitűzéseket, a 171. cikk (1) bekezdésében meghatározott minden egyes prioritási tengely vonatkozásában feltüntetve a megfelelő monitoring és értékelési mutatókat;
- c) annak magyarázata, hogy a kedvezményezett ország többéves indikatív tervezési dokumentumában azonosított általános stratégiai megközelítés és ágazati stratégiák miként jelennek meg a vidékfejlesztési alkotóelemen belüli egyedi intézkedésekben;

d) indikatív átfogó pénzügyi táblázat, amely összefoglalja az egyes vidékfejlesztési intézkedések vonatkozásában nyújtott és azoknak megfelelő nemzeti, közösségi és adott esetben magán pénzügyi forrásokat, valamint tengelyenként az EU társfinanszírozási arányt;

e) a 171. cikkből kiválasztott intézkedések leírása, beleértve a következőket:

- a végső kedvezményezettek fogalmának meghatározása,
- a földrajzi hatály,
- a támogathatóság szempontjai,
- a projektek kiválasztásának rangsorolási szempontjai,
- a monitoringhoz használt mutatók,
- a célokra vonatkozó számszerűsített mutatók;

f) a program végrehajtásáért – beleértve a monitoringot és értékelést – felelős lebonyolító szervezet leírása;

g) a program végrehajtásáért felelős hatóságok és szervek neve;

h) a konzultációk eredményei, illetve a vonatkozó hatóságok és szervezetek, valamint a megfelelő gazdasági, társadalmi és környezeti partnerek társítására elfogadott rendelkezések;

i) a program előzetes értékelésének eredményei és ajánlásai, beleértve az ajánlások alapján a kedvezményezett ország által végzett nyomon követési tevékenység leírását.

(3) A kedvezményezett országok programjukban biztosítják, hogy elsőbbséget kapjanak a közösségi előírások végrehajtására és a piaci eredményesség javítására szolgáló intézkedések, illetve a vidéki területeken új foglalkoztatási lehetőségek megteremtését célzó intézkedések.

(4) A kedvezményezett országok programjaikban biztosítják a megfelelést a többéves indikatív tervezési dokumentum rendelkezéseinek.

(5) Amennyiben a Bizottsággal eltérő megállapodás nem jött létre, a kedvezményezett országok programjavaslataikat legkésőbb a rendelet hatálybalépéstől számított hat hónapon belül benyújtják.

185. cikk

Programok elfogadása és módosítása

(1) A Bizottság a vidékfejlesztési alkotóelem keretében a programokat a programjavaslat benyújtásától számított hat hónapon belül fogadja el, amennyiben minden lényeges információ rendelkezésre áll. A Bizottság különösen annak meghatározása érdekében értékeli a programot, hogy az megfelel-e ennek a rendeletnek.

(2) A program szükség esetén módosítható a következők megfelelő figyelembevételére érdekében:

- a) az érintett intézkedések végrehajtásához kapcsolódó, lényeges új információk, beleértve a monitoring és az értékelés eredményeit, valamint a rendelkezésre álló támogatási összegek kiigazításának szükségességét;
- b) a kedvezményezett ország előrehaladása a csatlakozás irányában, a fő csatlakozási dokumentumokban jelzett módon, beleértve a többéves indikatív tervezési dokumentumot.

(3) Bármely módosítási javaslatot a kedvezményezett ország nyújt be a Bizottsághoz; kellő indoklás mellett, és a javaslatnak tartalmaznia kell a következő információkat:

- a) a javasolt módosítások indokolása;
- b) a módosítás várt hatásai;
- c) a módosított pénzügyi és intézkedési táblázatok, amennyiben a javasolt módosítások pénzügyi jellegűek.

(4) Az IPA-rendelet 14. cikkének (4) bekezdése értelmében vett lényeges módosítások közé azok a módosítások tartoznak, amelyek a 171. cikk (1) bekezdésében említett prioritási tengelyek közötti pénzügyi lebontás vagy a finanszírozási arány változásával, illetve új intézkedések bevonásával járnak.

(5) A Bizottság felkérheti a kedvezményezett országokat a program módosítására vonatkozó javaslat benyújtására olyan esetekben, ha a vonatkozó közösségi jogszabályok módosulnak.

III. FEJEZET

Végrehajtás

1. szakasz

Alapelvek és pénzgazdálkodás

186. cikk

Végrehajtási elvek

(1) Ezen alkotóelem végrehajtását a kedvezményezett országok a 18. cikkben említettek szerint előzetes ellenőrzés nélküli decentralizált igazgatással végzik.

(2) A 7. és 8. cikkben említett ágazati és finanszírozási megállapodások további rendelkezéseket határozhatnak meg.

E rendelkezéseknek összhangban kell állniuk a tagállamokban működő vidékfejlesztési programokra vonatkozó, megfelelő rendelkezésekkel.

187. cikk

A kifizetések kiszámítása

A 44. cikktől eltéréssel, ezen alkotóelem keretében a programokhoz nyújtott közösségi hozzájárulás kiszámítása a finanszírozási határozatban minden egyes prioritási tengelyre megállapított társfinanszírozási aránynak az egyes kiadáskimutatásokban igazolt támogatható kiadásokra való alkalmazásával

kerül kiszámításra, az egyes prioritási tengelyhez kapcsolt legnagyobb közösségi hozzájárulás betartásával.

188. cikk

Előfinanszírozás

(1) Ezen alkotóelem alkalmazásában az előfinanszírozási kifizetések az első három év során az érintett programra vonatkozó közösségi hozzájárulás 30 %-át tehetik ki. Az előfinanszírozás függ a költségvetési kötelezettségvállalás rendelkezésre állásától, ugyanakkor kifizetése történhet két részletben.

(2) Olyan esetekben, amikor az (1) bekezdésben említett előfinanszírozásként kifizetett összegek nem elegendőek a végső kedvezményezettektől származó igények időbeni kifizetéséhez, az említett összegek növelhetők a végrehajtás időszakában az ágazati vagy finanszírozási megállapodásban lefektetett rendelkezéseknek megfelelően, az ilyen jellegű szükségletek kielégítése céljából, feltéve hogy az előfinanszírozás kumulált összege nem haladja meg a három legutolsó év közösségi hozzájárulásának 30 %-át, ahogy azt a többéves programokat elfogadó finanszírozási megállapodás megszabta.

(3) Az előfinanszírozás első részletét a Bizottság akkor fizeti ki, amikor teljesülnek a 42. cikk (1) bekezdésében megállapított feltételek. További részek kifizetésére a kedvezményezett ország kérelmét követően kerülhet sor, összhangban az (1) és (2) bekezdésben foglalt követelményekkel.

189. cikk

Végső elszámolás

A végső elszámolásra vonatkozó rendelkezések megállapítása a 7. és 8. cikkben említett ágazati és finanszírozási megállapodásokban történik. E megállapodásoknak összhangban kell állniuk az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra vonatkozó, az 1290/2005/EK tanácsi rendeletben⁽¹⁾, és az alkalmazására részletes szabályokat megállapító rendeletekben meghatározott megfelelő szabályokkal. A megállapodások előírhatják különösen a mezőgazdasági alapok bizottságával folytatandó konzultációt.

190. cikk

A pénzügyi korrekciók szempontjai

Az 51. cikk (2) bekezdésétől eltérve a Bizottság – megállapításaitól függően – alkalmazhat átalányösszegű korrekciót, pontos korrekciót, vagy a megállapítások extrapolációján alapuló korrekciókat.

2. szakasz

Értékelés és monitoring

191. cikk

Előzetes, közbenső és utólagos értékelések

(1) Az 57. cikknek megfelelően a programot előzetes, utólagos, és adott esetben közbenső értékeléseknek kell alávetni, amit független értékelők végeznek a kedvezményezett ország felelősségére.

⁽¹⁾ HL L 209., 2000.8.11., 1. o.

(2) Az értékelések értékelik a program IPA-rendelet 12. cikkében meghatározott célkitűzések elérésére történő végrehajtását.

(3) A 7. és 8. cikkben említett ágazati és finanszírozási megállapodásokban ezen értékelések módozataira részletes szabályok állapíthatók meg. E módozatoknak összhangban kell állniuk a tagállamokban működő vidékfejlesztési programokra vonatkozó, megfelelő rendelkezésekkel.

192. cikk

Ágazati támogatásfelügyeleti bizottság

(1) Az 59. cikkben meghatározott rendelkezésekkel összhangban a kedvezményezett ország létrehozza az ágazati támogatásfelügyeleti bizottságot.

(2) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság a megfelelő hatóságok és szervezetek, valamint a megfelelő gazdasági, társadalmi és környezeti partnerek képviselőiből áll. Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság elkészíti és elfogadja saját eljárási szabályzatát.

(3) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság elnöki tisztségét a tagállam egy képviselője tölti be. A Bizottság részt vesz az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság munkájában.

(4) A program célkitűzéseihez viszonyított előrehaladásának, hatékonyságának és eredményességének a mérése a kiindulási helyzetre, valamint a programok pénzügyi végrehajtására, teljesítményére, eredményeire és hatására vonatkozó mutatókkal történik.

193. cikk

Ágazati éves jelentések

(1) Ezen alkotóelem alapján a 61. cikk (1) bekezdésében említett, ágazati éves jelentést a Bizottságnak és a nemzeti IPA-koordinátornak kell benyújtani, a program végrehajtása minden teljes naptári évének végét követő hat hónapon belül.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, 2007. június 12-én.

a) E jelentések információkat tartalmaznak a végrehajtás előrehaladásáról, különösen érintve a kitűzött célok elérését, a program irányításában tapasztalt problémákat és a megtett intézkedéseket, a pénzügyi végrehajtást, valamint az elvégzett monitoring és értékelési tevékenységeket.

b) Az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság megvizsgálja az ágazati jelentéseket, mielőtt azok benyújtásra kerülnek.

(2) A kiadások elszámolhatóságának záró időpontja után legkésőbb hat hónappal – az ágazati támogatásfelügyeleti bizottság általi vizsgálatot követően – ágazati zárójelentést kell benyújtani a Bizottságnak és a nemzeti IPA-koordinátornak.

194. cikk

A monitoringra és a beszámolásra vonatkozó további rendelkezések

A 7. és 8. cikkben említett ágazati és finanszírozási megállapodásokban a monitoring és a beszámolás tekintetében további szabályok állapíthatók meg. E szabályoknak összhangban kell állniuk a tagállamokban működő vidékfejlesztési programokra vonatkozó, megfelelő rendelkezésekkel.

III. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

195. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő első napon lép hatályba.

Ezt a rendeletet 2007. január 1-jétől kell alkalmazni.

a Bizottság részéről

Olli REHN

a Bizottság tagja

MELLÉKLET

AKKREDITÁCIÓS KRITÉRIUMOK

A 11. cikk (2) bekezdésében említett területek szabványos listája és a kapcsolódó követelmények

1. Ellenőrzési környezet (a szervezet és a személyzet kialakítása és irányítása)

- a) Etikai és integritási politikák
 - annak biztosítása, hogy a szervezet valamennyi részében megértették a felső vezetés által igényelt szervezeti kultúrát.
- b) Szabálytalanságok kezelése és jelentése
 - annak biztosítása, hogy a szervezet alsóbb szintjein észlelt szabálytalanságokat megfelelően jelentsék és nyomon kövessék, beleértve a bejelentők védelmét.
- c) Személyzeti tervezés, toborzás, képzés és értékelés (beleértve az álláshelyekkel való érzékeny gazdálkodást)
 - annak biztosítása, hogy minden szinten megfelelő számú és minőségű személyzet dolgozzon.
- d) Érzékeny munkakörök és összeférhetetlenség
 - annak biztosítása, hogy azonosítsák az „érzékeny munkakörökben” dolgozó személyeket (azaz azokat, akiket a harmadik személyekkel fenntartott kapcsolataik jellege vagy információik nem megfelelő befolyásnak tehetnek ki)
 - annak biztosítása, hogy az érzékeny munkaköröket megfelelő ellenőrzésnek vessék alá (adott esetben beleértve a megfelelő rotációs szabályokat)
 - annak biztosítása, hogy eljárások létezzenek az összeférhetetlenség azonosítására és megelőzésére.
- e) A szervezetek és magánszemélyek jogi alapjainak megteremtése
 - annak biztosítása, hogy a szervezetek és magánszemélyek rendelkezzenek a feladataik ellátásához szükséges, jogi felhatalmazással.
- f) Az elszámoltathatóság, felelősség, átruházott felelősség és valamennyi kapcsolódó jogosultság hivatalos létrehozása a szervezet minden feladata és beosztása tekintetében:
 - annak biztosítása, hogy a személyzet egy tagjának se legyenek kétségei hatásköre terjedelmét illetően. A harmadik személyekre bízott kötelezettségek vagy kifizetések tekintetében egy vezetőnek kell felelnie az ügylet minden vonatkozásáért
 - A feladatmeghatározások és munkaköri leírások stb., naprakészek és ismertek.

2. Tervezés/kockázatkezelés (a beavatkozások megtervezése)

- a) Kockázatok azonosítása, értékelése és kezelése
 - annak biztosítása, hogy a kockázatokat azonosítsák és kezeljék, és különösen, hogy minden területen megfelelő ellenőrzési erőforrások kerüljenek alkalmazásra, az általuk mérsékelt kockázatok jelentőségének megfelelően.
- b) Célok kitűzése és az erőforrások célkitűzésekhez való hozzárendelése
 - annak biztosítása, hogy eredmény és hatásszinten megfelelő (és mérhető) célkitűzések kerüljenek minden szinten megállapításra, és azt a teljes szervezetben megértssék
 - annak biztosítása, hogy az erőforrásokat átláthatóan, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek megfelelően rendeljék hozzá a célkitűzésekhez
 - annak biztosítása, hogy egyértelmű legyen a felelősség az említett célkitűzésekért.

- c) A végrehajtás folyamatának megtervezése
 - a célkitűzések teljesítéséhez szükséges, egyértelmű tervezés biztosítása – beleértve minden lépés időzítését és az azokért való felelősséget, illetve szükség esetén a kritikus útvonalak elemzését.

3. **Ellenőrzési tevékenységek (a beavatkozások végrehajtása)**

- a) Ellenőrzési eljárások
 - az ügyletek minden lépésében a kettős (előzetes, és adott esetben utólagos) ellenőrzés biztosítása.
- b) Az alárendeltekre bízott feladatok elszámoltatható kezelésének felügyeletére szolgáló eljárások (beleértve az alárendelt szereplőktől éves garancianyilatkozatot is)
 - annak biztosítása, hogy a felelősséget aktív felügyelet támasztja alá és azt nem pusztán passzív vagy elméleti fogalomnak tekintik.
- c) Szabályok a beszerzések és támogatási felhívások valamennyi formájára
 - megfelelő jogi keret biztosítása valamennyi kötelezettségvállalási eljárás esetében.
- d) Eljárások (és ellenőrző listák) a beszerzési és támogatási felhívások minden lépésére (pl. műszaki leírások, értékelési bizottságok, beszámolás a kivételekről, stb.)
 - annak biztosítása, hogy minden alkalmazott tisztában legyen e területek vonatkozásában fennálló kötelezettségeivel.
- e) Nyilvánosságra vonatkozó szabályok és eljárások
 - a Bizottság követelményei teljesítésének biztosítása.
- f) Kifizetési eljárások (beleértve a teljesítés igazolására vonatkozó és/vagy támogathatósági feltételeket, szükség esetén helyszíni eljárásokat)
 - annak biztosítása, hogy kifizetéseket csak az összes szerződési feltételnek megfelelő, indokolt kifizetési kérelmekre teljesítsenek.
- g) A társfinanszírozás teljesítésének nyomon követésére vonatkozó eljárások
 - annak biztosítása, hogy a Bizottság követelményei teljesüljenek.
- h) Költségvetési eljárások a pénzeszközök rendelkezésre állásának biztosítására (beleértve a fenntartáshoz szükséges pénzeszközöket, amennyiben a Bizottságtól várt finanszírozás késik vagy elutasítják)
 - annak biztosítása, hogy a nemzeti hatóság képes helyi szerződéses kötelezettségvállalásainak teljesítésére, függetlenül a Bizottságtól származó finanszírozás késedelmétől vagy megszakításától.
- i) A műveletek folyamatosságát szolgáló eljárások
 - annak biztosítása, hogy azonosítsák a folytonosságot érintő jelentős kockázatokat (pl. adatvesztés, egyesek távolléte, stb. kapcsán), és amennyiben lehet, az ilyen helyzetekre vészhelyzeti eljárásokat dolgozzanak ki.
- j) Számviteli eljárások
 - az elfogadott számviteli elveket követő, teljes és átlátható számvitel biztosítása.
- k) Egyeztetési eljárások
 - annak biztosítása, hogy minden lehetséges esetben egyeztetésre kerüljenek a számviteli nyilvántartások egyenlegei a harmadik személyektől származó információkkal.

- l) A kivételek jelentése, többek között a megfelelő szinten jóváhagyott, szokásos eljárások alól, a jóvá nem hagyott kivételek és az ellenőrzés meghiúsulása, ha illet azonosítanak
 - annak biztosítása, hogy a szokásos gyakorlat eltéréseit mindig megfelelő szinten rögzítsék, naplózzák és áttekintsék.
- m) Biztonsági eljárások (számítástechnikai és egyéb)
 - annak biztosítása, hogy a vagyont és az adatokat illetéktelen beavatkozástól és fizikai károsodástól megóvják.
- n) Archiválási eljárások
 - annak biztosítása, hogy a dokumentumok elérhetők legyenek kötelező megőrzésük időtartama alatt, legalább a Bizottság általi ellenőrzésre.
- o) Feladatok különválasztása
 - annak biztosítása, hogy egy tranzakció alatt a különböző feladatok különböző alkalmazottakra legyenek kiosztva, az automatikus, összehasonlításra alapuló kontrollmechanizmus (cross-checking) biztosítására.
- p) A belső ellenőrzés hiányosságainak jelentése
 - annak biztosítása, hogy az azonosított, bármely eredetű belső ellenőrzési hiányosságok és az azokra adott vezetői válaszokat rögzítik és azokra vonatkozóan kontrollvizsgálatot végeznek.

4. Monitoringtevékenységek (a beavatkozások felügyelete)

- a) Belső ellenőrzés, beleértve az ellenőrzési jelentések és ajánlások kezelését (NB: az ellenőrzési tevékenységektől és a vezetői felügyeletről elválasztva)
 - annak biztosítása, hogy a felsővezetők független áttekintést kapjanak rendszereik működéséről az alárendelt szinteken. Ennek részét képezheti az utólagos ellenőrzés, de inkább a rendszer és a szervezeti kialakítás hatékonyságára és eredményességére kell összpontosítania.
- b) Értékelés
 - annak biztosítása, hogy a felsővezetők információkat kapjanak a beavatkozások hatásának értékeléséről (a jogszzerűségről, a szabályosságról és az operatív eljárásokról kapott információkon túlmenően).

5. Kommunikáció (annak biztosítása, hogy minden szereplő megkapja a feladatai ellátásához szükséges információkat)

A tervezés és a végrehajtás valamennyi vonatkozásáról történő információcsere érdekében a különböző szervezetek közötti, rendszeres koordinációs ülések pl.:

- i. Rendszeres beszámoló a programok és projektek tervezésének állásáról
- ii. Rendszeres beszámoló a projektvégrehajtásról, összevetve a végrehajtási tervvel
 - Szerződés-kötési eljárások (többek között)
 - Az egyes pályázati eljárások alakulása a tervhez képest
 - A bármely szinten jelentett hibák módszeres ellenőrzése (pl. ellenőrök, előzetes ellenőrzést végzők, könyvvizsgálók. stb. által)
 - A szerződések végrehajtása
 - Az ellenőrzés költségei és az elért előnyök összevetése
- iii. Minden megfelelő szinten rendszeres beszámolás a belső ellenőrzés hatékonyságáról és eredményességéről
 - annak biztosítása, hogy minden alkalmazott minden szinten rendszeresen megkapja azokat a megfelelő információkat, amelyek a felelősségükbe tartozó feladatok ellátásához szükségesek.